

S T E N O G R A M

PRVE HITNE SJEDNICE

SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO
ODRŽANE 09.06.2023.GODINE

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Otvaram Prvu hitnu sjednicu Skupštine Kantona Sarajevo. Himna Bosne i Hercegovine.

Sada pozivam zastupnice i zastupnike da odamo počast pripadnicima Armije R BiH i MUP-a BiH koji su dali svoje živote u odbrani od agresije na Bosnu i Hercegovinu, svako na svoj način.

Pozdravljam uvažene kolegice i kolege zastupnike, članove Vlade i uvažene goste, kao i predstavnike medija koji prate rad današnje sjednice. Svima nama želim uspješan rad i ugodnu radnu atmosferu. Prema evidenciji službe sjednice prisustvuje 28 zastupnika, što je dovoljan broj za punovažan rad i odlučivanje.

Izostanak sa ove sjednice opravdali su zastupnici Irfan Čengić, zastupnica Elza Gaković i zastupnik Albin Zuhrić. Kašnjenje je najavila zastupnica Mersiha Mehmedagić.

Skupština Kantona Sarajevo, na Osmoj radnoj sjednici održanoj dana 30.05.2023. godine, donijela je Zaključak kojim se zadužuje Kolegij Skupštine, da u što kraćem roku zakaže hitnu sjednicu Skupštine Kantona Sarajevo, na temu sigurnosti u saobraćaju.

Shodno navedenom, a u skladu sa članom 71. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo, Kolegij je utvrdio termin održavanja Prve hitne sjednice za dan 09.06.2023.godine u 10,00 sati.

U skladu sa članom 65. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo, dnevni red za ovu sjednicu predlaže se na samoj sjednici.

Skupštini Kantona Sarajevo dostavljen je materijal koji je pripremila Vlada Kantona Sarajevo za današnju Hitnu sjednicu, i to:

1. Informacija o sigurnosti u saobraćaju u Kantonu Sarajevo,
2. Prijedlog odluke o oslobađanju/povratu školarine studentima Univerziteta u Sarajevu upisanim u studijsku 2022/2023.godinu.

Da li ima još nekih prijedloga za današnji dnevni red? Nema.

SHODNO DOSTAVLJENIM PRIJEDLOZIMA, PRIJEDLOG DNEVNOG REDA PRVE HITNE SJEDNICE SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO GLASI:

1. Informacija o sigurnosti u saobraćaju u Kantonu Sarajevo,
2. Prijedlog odluke o oslobađanju/povratu školarine studentima Univerziteta u Sarajevu upisanim u studijsku 2022/2023.godinu.

Molim zastupnike i zastupnice da se izjasne o predloženom dnevnom redu.

Zaključujem glasanje, molim službu da objavi rezultate glasanja.

Za glasalo 28 zastupnika, protiv i suzdržanih nije bilo.

Konstatujem da je Skupština za Prvu hitnu sjednicu Skupštine Kantona Sarajevo usvojila dnevni red, kako je i predložen.

Tačka jedan.

AD-1.

INFORMACIJA O SIGURNOSTI U SAOBRAĆAJU KANTONU SARAJEVO, BROJ:02/01-23-26605/23 OD 08.06.2023.GODINE

Molim predlagača da podnese uvodne napomene.

Uvaženi premijer Nihad Uk, izvolite, imate riječ. Može.

Nihad Uk (premijer)

Hvala predsjedavajući, srdačan pozdrav vama, kolegama zastupnicima i svima koji prate na bilo koji način ovu sjednicu, želim da dam kratka uvodne napomene što se tiče informacije koju ste danas dobili, odnosno koja je jučer kroz prosljeđena, koju ćemo danas primiti k znanju i o kojoj ćemo raspravljati. Vlada Kantona Sarajevo ponukana strašnom tragedijom, a mogu reći iskreno ubistvom koje se desilo u centru grada proteklih, vikend, odnosno vikend prije toga 26/27 u noći je sazvala hitnu vanrednu sjednicu koja je održana u nedjelju 28 maja i gdje smo između ostalog donijeli 6 zaključaka koji su manje-više javnosti, a posebno vama zastupnicima, poznati u kojem su smjeru ti zaključci išli. Želim da napomenem i da podcrtam da se ti zaključci odnose s jedne strane na prevenciju, drugi su zaključci na represiju. Ono što se tiče represivnih mjera, Vlada Kantona Sarajevo je insistirala i insistirati će u narednom periodu, barem dok sam ja na ovom mjestu, da se što veći broj policajaca nalazi na ulicama Kantona Sarajevo. U tom kontekstu bili ste svjedoci proteklu srijedu 195 policajaca je podnijelo zakletvu i oni su raspoređeni u policijske uprave širom Kantona Sarajevo, odnosno na teren su raspoređeni. I želim da najavim, da ćemo u narednom periodu, u ovoj godini još 250 policajaca zaposliti kako bi ojačali kadar na samom terenu. Druge mjere koje su se ticale ovih zaključaka jeste bio veći broj patrola na prometnim saobraćajnicama, posebno u periodu od 19 sati pa do navečer, dakle kada se obim trka i prekršaja u Kantonu Sarajevo povećava. Također, insistirali smo i već se vide efekti povećanje kontrole brzine putem mobilnih radara u Kantonu Sarajevo, pojačan implementacija smjernica koje su donesene za sigurnost saobraćaja već u proteklom periodu i niz drugih mjera. Jedna identifikovana mjera koja bi pomogla najviše u rješavanju problema trka na ulici bila jeste oduzimanje vozila koje se u proteklom periodu nije moglo na odgovarajući način ostvariti zato što je bilo problema u implementaciji samog Zakona u lancu između policije i Općinskog suda i Kantonalnog suda. S tim u vezi, Vlade Kantona Sarajevo je naložila resornoj ministrici Darii Kadenić-Softić insistira i da sazove hitnu sjednicu, gdje će učesnici upravo ovih biti na sastanku kako bi razgovarali o primjeni ovih mjera. Pomenutom sastanku prisustvovali su predstavnici Općinskog suda, predstavnici Krivičnog i Prekršajnog odjeljenja, predstavnici Kantonalnog suda, policijske uprave, te koordinator za implementaciju smjernica za sigurnost saobraćaja Kantona Sarajevo. Pored toga, pored, dakle, tih učesnika, sastanku su prisustvovali i ministar Katica i ministrica Softić-Kadenić i moja malenkost. Na tom sastanku smo se usaglasili što se tiče problema oduzimanja vozila da u trenutnoj zakonodavnim okvirima najprihvatljiviji način jeste da se postupi po sedam posljednjih presuda Kantonalnog suda kada je riječ o oduzimanju vozila. Također, na sastanku je identifikovana potreba donošenja dva pravilnika koji su trebali da se donesu davne 2014. godine, a međutim još uvijek nisu doneseni od strane Federalnog ministarstva pravde. Jedan pravilnik bi tretirao pretvaranje novčanih kazni u kaznu zatvora, a drugi pravilnik bi tretirao pretvaranje novčanih kazni u dobrovoljni rad u zajednici, odnosno u lokalnoj zajednici. Dakle, to su dva pravilnika koja su trebala da se donesu prije 9 godina, međutim još uvijek te pravilnike nemamo i puno bi olakšalo primjenu zakonske regulative, a sigurno bi povećalo sigurnost na samim ulicama pošto postoji veliki broj neodgovornih pojedinaca prema kojima su izrečene novčane kazne, a ne mogu se implementirati upravo iz ovog razloga zato što ne postoje ova dva pravilnika. S tim u vezi, resorna ministrica Softić-Kadenić je uputila urgenciju prema Ministarstvu pravde da se ova dva pravilnika donesu u što skorijem vremenu. Također, što se tiče preventivnih mjera, jedna od mjera koje Vlada Kantona Sarajevo u zaključcima sa te hitne sjednice naložila, ticalo se zaduženje Ministarstva saobraćaja da u što u skorijem vremenu poduzme izmjenu Zakona o saobraćaju u Kantonu Sarajevo u smjeru, između ostalog, u smjeru smanjenja brzine u Kantonu Sarajevo. Upravo ova mjera, odnosno ovaj zaključak je najveću prašinu u javnosti digao. U tom kontekstu, želim da kažem da ta mjera sigurno neće spriječiti divljake ubice u Kantonu, Sarajevo koji sjednu u auto i voze 100 na sat kroz naseljeno područje, pjani i bez vozačke. Dakle, ta mjera sigurno to neće

spriječiti, međutim to je preventivna mjera koja ima svoje uporište prije svega u UN-ovoj konvenciji koja je sugerirala državama da primijeni smanjenje saobraćajne brzine u naseljenim mjestima, s jedne strane, i tu istu konvenciju je preuzeo Europski parlament, tako da imamo danas na stotine gradova u Europi koji su primijenili smanjenje brzine u naseljenim mjestima. Rezultati toga, dakle, to je masovno krenulo 2021. godine, rezultati tih mjera su vidljivi statistički, tako da do 20 % je manji broj saobraćajnih nesreća u tim gradovima koji su primijenili tu mjeru, a do 40 % je manji broj saobraćajnih nesreća sa smrtnim ishodom. Tako da želim da još jednom podcrtam dakle, to je jedna mjera koja, dakle nije to jedna linearno smanjenje brzine u Kantonu Sarajevo, već je to smanjenje brzine tamo gdje struka kaže na određenim lokacijama. Također, jedna od mjera preventivnih koje su planirane od strane Vlade Kantona Sarajevo, a ne u ovom periodu, već u periodu prošle godine, i prethodne, jeste adaptivno upravljanje saobraćajem o kojem je ministar Štete već govorio u ovoj Skupštini, koji će kasnije isto tako detaljnije reći o adaptivnom upravljanju saobraćaju. Također, zaključak Vlade, odnosno te hitne sjednice jeste bila da se uputi i urgencija prema Ministarstvu komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, sa urgencijom da se pod a) izmjene i dopune Zakona o bezbjednosti saobraćaja što prije donesu i pod b) da se u radnu grupu koja je već imenovana po tom pitanju predloži i imenuju predstavnici Prekršajnog odjeljenja Općinskog suda Sarajevo i predstavnici Policijske uprave Kantona Sarajevo. Mi u ovom trenutku imamo usmenu potvrdu da će se to desiti. Ja ću zamoliti u narednom periodu, dakle u narednim minutama, prvo kolegu Katicu, resornog ministra unutrašnjih poslova, da zajedno sa kolegom Hrvatom, načelnikom uniformisane policije, nam prezentiraju informaciju koja se tiče Ministarstva unutrašnjih poslova. Poslije toga ću zamoliti ministra Štetu, također, da iz svog domena resora prezentira informaciju i na koncu ministrice Hota-Muminović će prezentirati preventivne mjere koje se tiču resora koji predstavlja. Ono što ste mogli i primijetiti u ovoj informaciji, što ćete čuti danas jeste zajednički zaključak da većina ovih mjera koje smo mi predložili ne odnose se isključivo na posljedicu koja se desila prije desetak dana i smrt naše Azre, već su to mjere koje su i inicijative poduzete mnogo prije, nažalost, proizvele efekat onakav kakav jesmo, ali tu smo da što prije da se to desi i kako se ne bi ni jedna nova slična situacija desila u Kantonu Sarajevo. Hvala. Ministre Katica izvolite.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se uvaženom premijeru. Sljedeći uvodničar, ministar Admir Katica.

Admir Katica (ministar)

Ja se zahvaljujem premijeru. Želim vas sve lijepo pozdraviti, uvažene zastupnice i zastupnici Skupštine Kantona Sarajevo, uvaženi predsjedavajući, rukovodstvo Skupštine, građanke i građani Kantona Sarajevo. Ono sve što sam otprilike htio, ne sve, ali većinu je toga rekao uvaženi premijer, one suštinske stvari koje su se dešavalo nekih prethodnih desetak dana. Ja vas mogu informirati da smo mi još prošli godine, mislim Upravo policije, MUP-a Kantona Sarajevo kontinuirano radi na pitanju sigurnosti saobraćaja. Gospodin Džafer Hrvat, načelnik Sektora uniformisane policije će vas informirati šta je to rađeno u proteklom periodu i posebno šta je rađeno u implementaciji zaključaka Vlade Kantona Sarajevo od prije desetak dana. Ono što ja još mogu reći jeste da smo mi još prošli godine istražili ovu problematiku, ja sam kao ministar unutrašnjih poslova formirao jednu radnu grupu na nivou Ministarstva unutrašnjih poslova kojoj je bio cilj da istraži problematiku saobraćaja na području Kantona Sarajevo i tada poznatog već problema uličnih trkača, saobraćajne delinkvencije itd. U tu svrhu imenovao sam za predsjednika te radne grupe gospodina Semira Šuta, koji je danas tu sa nama, bivši policijskih komesar u Zeničko-dobojskom Kantonu koji će evo poslije mene vam se ovdje obratiti kako bi vam prezentirao suštinu tih smjernica. Ono što je suština i što je baza svog

promišljanja o budućnosti djelovanja po ovom problemu i što smo mi definisali još prošle godine, jesu 3 segmenta. Prvi je Zakon o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovine, donesen 2008. godine. Devet puta je mijenjan. Nije odgovorio, čini mi se, zahtjevima vremena. Mi smo imali prije nekoliko dana, gospodin Džafer Hrvat i ja sastanak u Parlamentarnoj Skupštini Bosne i Hercegovine, gdje je Komisija za saobraćaj i komunikacije održala jedan sastanak i na kojem su bili prisutni svi predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova iz Federacije Bosne i Hercegovine, MUP Republike Srpske i svi su definisali iste probleme, s tim da u entitetu Republika Srpska postoji drugačiji sistem naplate novčanih kazni, čini mi se efikasniji je taj sistem i to je nešto na čemu trebamo mi raditi i u Federaciji Bosne i Hercegovine. Da se vratim, Zakon o osnovama saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini će vam svi reći ovdje da je to jedan osnovni put kojim se trebamo kretati. Inicirali smo i tražili smo, i ja sam bio u kontaktima sa ministrom Fortom, oni su i prije ovoga događaja formirali jednu radnu grupu. Nadamo se da će ubrzati taj rad, treba nam taj zakon kako bi definisali objesnu vožnju, nasilničku vožnju i stali u kraj ovim ljudima koji to rade. Rigoroznije kazne za alkohol, barem prekršajne kazne, vožnju pod dejstvom alkohola, za višestruke povratnike, pozicioniranje mjere trajnog oduzimanja vozila u tom zakonu kako bi po automatizmu ta bila mjera kako bi se mogle implementirati u praksi. I ovaj, dakle, tu je još niz odredbi. Mi smo ovdje u Ministarstvu unutrašnjih poslova, imamo 15 stranica prijedloga, to je sastavni dio materijala koji vi imate pred sobom. Mi smo to krajem 2022 analizirali, dostavili Ministarstvu prometa i komunikacija. Drugi propis je na nivou entiteta Federacije Bosne i Hercegovine. On se tiče prvenstveno Zakona o prekršajima, treba nam novi Zakon o prekršajima. Čuli smo od ljudi iz Općinskog suda u Sarajevu iz Prekršajnog odjeljenja da nisu mogli lišavati slobode ljude kada ne plaćaju novčane kazne zato što nemaju provedbeni akt, nemaju pravilnik o lišavanju slobode. E tad sam i ja to saznao da, dakle, da nemaju taj pravilnik o lišavanju slobode i ovaj drugi pravilnik o dobrotvornom radu kao zamjena, jel supstitut za tu novčanu kaznu. Ima još instituta koje bi trebalo mijenjati. Mi smo iz Ministarstva unutrašnjih poslova tražiti. Vjerujem i nadam se da to sada možemo mnogo brže i da će se sad to, da će se sad taj dio izmjena dakle promijeniti. Želio bih još reći po pitanju naše saradnje sa Općinskim sudom u Sarajevu. Čini mi se da je od prije desetak dana kada smo imali sastanak sa predstavnicima i Općinskog i Kantonalnog suda u Sarajevu da je ta saradnja na neki način pravilno artikulisana. Ovo neko nerazumijevanje primjene zakona, čini mi se da je tu barem riješeno i da ćemo u budućnosti imati primjenu oduzimanja vozila kao najefikasnijeg metode borbe protiv saobraćajne delinkvencije. Siguran sam u to. Na kraju, evo, prije nego što dam riječ gospodinu Šutu, koordinatoru za provedbu smjernica za poboljšanje sigurnosti saobraćaja u Kantonu Sarajevo, a poslije toga gospodinu Džaferu Hrvat, želim, dakle, napomenuti da Ministarstvo unutrašnjih poslova, zaista, evo, mogu reći, još od početka ove godine radimo na implementaciju ovih smjernica, te smjernice su značile povećano prisustvo policije na terenu. Svjedoci ste svi da možemo tome i svjedočiti, da imamo veći broj policajaca, kako na raskrscima u KS, tako i na drugim stvarima i to je dobro, a to korespondira sa činjenicom da mi strateški jačamo ljudske resurse u MUP Kantona Sarajevo. Mi smo nedavno imali zakletvu 195 mladih ljudi koji su ušli u naše strukture, a izabrani su u najboljoj, najpoštenijoj, najtransparentnijoj proceduri na koju nije bilo žalbe i svi su mogli vidjeti koji su bili u sali Skenderije tada da je to zaista, zaista tako. Ponosni smo na tu činjenicu. Uskoro raspisujemo konkurs za 30 mladih inspektora u skladu sa novim zakonskim propisima koji opredjeljuju samo struku da može ulaziti u strukture policije i isto tako uskoro 250 policajaca u činu policajac. Vjerujem da će to biti snažne injekcije u smislu još jačeg, još boljeg prisustva policije na teren. Ja vam se zahvaljujem, a pozvao bi evo gospodina Šuta da vam se obrati. Hvala.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se ministru Katici. Gospodin Semir Šut. Izvolite, imate riječ.

Semir Šut (predstavnik MUP KS)

Uvaženi zastupnici, radno predsjedništvo, članovi Vlade, predstavnici medija. Današnja obraćanja nismo detaljno usuglašavali, pa vas molim, ako neke stvari ponovimo, da nam ne zamjerite, ali su jako bitne i nikakvu štetu nećemo pretrpiti zato što ćemo ponoviti jako bitne prijedloge.

Imam obavezu i dužan sam da vam u ime Radne grupe za izradu smjernica za poboljšanje stanja sigurnosti saobraćaja u Kantonu Sarajevo i kao koordinator za provedbu istih podnesem kraći izvještaj i naglasim najvažnije zaključke do kojih smo došli, a koji su pretočeni u mjere koje MUP Kantona Sarajevo, odnosno Uprava policije provodi. U aprilu 2022 godine, na prijedlog ministra unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo formirana je radna grupa za izradu smjernica za poboljšanje bezbjednosti saobraćaja Kantona Sarajevu. Radna grupa je brojala 3 člana, rukovodio sam njenim radom i uložili smo trud da sačinimo dokument koji će, uvažavajući teorijske izvore i podlogu, zatim problematiku sa kojom se suočavaju pripadnici MUP-a Kantona Sarajevo, kao i dobru praksu koja je pokazala pozitivne efekte u drugim sredinama nakon njegovog sačinjavanja ukazati na najefektivnije pravce djelovanja i koji će doprinijeti poboljšanju stanja sigurnosti u saobraćaja u Kantonu. U radnoj grupi učešće je uzeo i predstavnik Uprave policije MUP-a Kantona Sarajevo. Sagledavajući trenutno stanje i analizirajući njegove uzroke, uz dozu samokritičnosti, uočili smo i precizirali određene slabosti koje valja otkloniti i uz primjenu ostalih predloženih mjera očekivati pozitivan efekt. U najkraćim uzroci trenutnog stanja su činjenje teških prekršaja uz neprilagođenu brzinu, tj razvijanje velikih brzina na gradskim saobraćajnicama, nepoštivanje saobraćajne signalizacije, preopterećena saobraćajna infrastruktura velikim brojem registrovanih vozila, ukrštanje pješačkih koridora sa ključnim saobraćajnicama u gradu, Kaznena politika u vidu niskih novčanih kazni i drugih mjera za teške prekršaje, kao i nedorečena zakonska regulativa. Unutrašnje slabosti su se ogledale u tzv rutinskom pristupu prelivanje resursa na tzv sterilna mjesta i nedostatku tehničke opremljenosti, kako policijskih službenika, tako i saobraćajne infrastrukture. Dodatni problem predstavljala je različita sudska praksa u Federaciji kad je u pitanju trajno oduzimanje vozila od učestalih i teških prekršilaca Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja. Svjesni činjenice da postojeće stanje sigurnosti saobraćaja zahtjeva promjenu u pristupu i da ih valja poduzeti sa raspoloživim resursima, kao i da sve što se u toj oblasti poduzima mora biti utemeljeno na zakonitom postupanju, predložili smo da se mjere koje će MUP Kantona Sarajevo i Uprava policije poduzeti podjeli prema njihovoj hitnosti. Najvažnije kratkoročne mjere predviđaju analizu angažovanja svih policijskih uprava i policijskih stanica na ovoj problematici, definisanje kritičnih tačaka i potencijalno opasnih mjesta u Kantonu Sarajevo, posebno u gradskoj jezgri, precizirati raspored vozila i policijskih službenika, utvrditi i inovirati režim i način rada na ovim lokacijama, intenzivirati korištenje radara za mjerenje brzine, nabaviti što veći broj mobilnih radarskih sistema i još nekoliko mjera koje bi rezultat imale povećani fokus policijskih službenika na mjestima koja predstavljaju opasnost za vozače i pješake, kao i tehničko opremanje identifikovanih opasnih mjesta. Od srednjoročnih mjera izdvajam kontinuiranu nabavku opreme, s posebnim osvrtom na nabavku alkometara, uređaja za utvrđivanje prisustva opojnih sredstava u organizmu vozača, pojačanu saradnju sa medijima kao poseban preventivni alat, ali i kao obavezu izvještavanja javnosti o poduzetim mjerama. Obnova saobraćajnih sekcija o školama i nabavka namjenskih vozila. Najvažnija dugoročna mjera koju smo predložili je planiranje i nabavka kvalitetnog video nadzora, ali ističemo i potrebu hitnog pokrivanja najvažnijih raskrsnica ne čekajući implementaciju ukupnog projekta. Svakako je sadržaj inicijativa za izmjenu zakonskih propisa u smjernicama. Posebno smo skrenuli pažnju i razradili taktičko metodološki pristup policijskih službenika u provođenju policijskih aktivnosti, čija je suština biti vidljiv i efikasan tamo gdje je najpotrebnije. U aprilu ove godine ministar MUP-a Kantona Sarajevo donio

rješenje u mom imenovanju za koordinatora za provođenje ovih smjernica, sve sa ciljem njihove brže i efikasnije implementacije. Nakon našeg početnog sastanka sa menadžmentom Uprave policije, zamjenikom policijskog komesara gospodinom Hajdarević Fatmirom, koji je iskazao punu spremnost za implementaciju smjernica, kao i početka realizacije istih u vidu fizičkog pokrivanja raskrsnica i fizičke regulacije u cilju bržeg protoka saobraćaja, 26. 5. desila se teška saobraćajna nesreća u kojoj je jedna mlada osoba izgubila život, a druga zadobila teške tjelesne povrede. Ovaj teški događaj izazvao je opravdan revolt građana, ali ponovno doveo u fokus pažnje javnosti, medija, ali i organa vlasti problematiku bezbjednosti saobraćaja u Kantonu Sarajevo. U opravdanom traženju odgovora i odgovornosti najveća pažnja se usmjerila na policiju i MUP Kantona Sarajevo. Bez obzira što su Uprava policije i MUP poduzimali kontinuirane mjere i aktivnosti o kojima će govoriti više kolega Hrvat Džafer i što je implementacija smjernica započela prvi mjeseci ove godine od Uprave policije i MUP-a se traži više i traži se odgovor na ozbiljna pitanja koji bi pomogli da nam se ovakvi događaji ne dešavaju ili da njihov broj smanjimo na najmanju moguću mjeru. Svjedoci smo ovih dana da je moguće i više i bolje, ali se ukazuje i snažna potreba angažiranja i drugih organa institucija čije će aktivnosti podjednako doprinijeti poboljšanju sigurnosti saobraćaja u Kantonu Sarajevo, ali i šire. One su obuhvaćene i spomenutim smjernicama, a to podrazumijeva prije svega izmjene Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja sa pooštavanjem kazni za teške prekršioce zakona i uvođenje trajnog oduzimanja vozila od višestrukih povratnika u činjenju teških prekršaja. Ovdje ću reći da su novčane kazne u regionu za najteže prekršaje veće od 3 do 10 puta od kazni propisanih u Bosni i Hercegovini. Naglašavam za najteže prekršaje, jer ne bi trebalo upasti u zamku tzv linearnog povećanja novčanih kazni, gdje bi se u istom omjeru povećale kazne za sve prekršaje, pa bi onda teret aktivnosti i promjena podnijeli građani koji svjesno ili nesvjesno počine najlakše prekršaje u saobraćaju i koji ne predstavljaju ozbiljnu opasnost. Ohrabruje činjenica da je ovih dana održan sastanak Komisije za sigurnost saobraćaja Parlamentarne Skupštine i BiH sa svim zainteresiranim subjektima. Na ovome treba insistirati, istrajati. Ukoliko ne bi došlo na aktivnosti na izmjeni zakona sa predloženim izmjenama upitne bi bile mjere koje poduzima policija, a početni efekat koji ove mjere daju brzo bi izgubio na značaju. Također, prisutan je problem u tzv gomilanju novčanih kazni, pa ste ovih dana mogli čuti da postoje vozači koji duguju 50.000, 100.000, pa i preko 200 000 konvertibilni maraka. Najveći broj građana se pita kako je to moguće kada onaj koji drži do reda i zakona zna da ne može registrirati automobil ili produžiti vozačku dozvolu ako ima i najmanji dug u registru novčanih kazni. Ovdje u fokusu dolazi manjak aktivnosti na nivou Federacije Bosne i Hercegovine te donošenje pravilnika o nadležnom Federalnog ministarstva koji će precizno regulirati postupak lišenja slobode zbog neplaćanja kazni. Također, postoje ozbiljna mišljenja iz pravosudne zajednice da Zakon o prekršajima Federacije treba inovirati. Ovih dana posebnu pažnju izazvalo trajno oduzimanje vozila od teških prekršilaca zakona, kao i problematika u provođenju istih. Treba istaći da se ona, zavisno od područja, provodi različitim intenzitetom i sa različitim uspjehom. Različita je sudska praksa, ali polaziti od činjenice da su sudije i sudovi samostalni i nezavisni u odlučivanju po prijedlogu za trajno oduzimanje vozila, kao i da postoje razlike u kvaliteti prijedloga i dokaza koje se podnose sudovima. Na inicijativu ministra Katice, a provodeći jednu od smjernica, dogovoreno je održavanje okruglog stola na ovu temu u suradnji sa Centrom za edukaciju studija i tužilaca F BiH u cilju otklanjanja nedoumica, prepreka i mogućeg ujednačavanja prakse. Poteškoće će, ponavljam, biti otklonjene u najvećoj mjeri kada Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja BiH pretrpi izmjene o kojima sam govorio i kada trajno oduzimanje vozila bude mjera koju predviđa ovaj Zakon kao temeljni propis koji reguliraju bezbjednost saobraćaja. Do tada, vozila će se i privremeno i trajno oduzimati kao sredstvo kojim se čini prekršaj, što je propisano Zakonom o prekršajima Federacije, a što je precizirano na sastanku koji je organizovan u Vladi Kantona Sarajevo sa predstavnicima Općinskog i Kantonalnog suda. Na ovom sastanku su otklonjene određene

poteškoće i ukazano je na nužnost tješnije i češće saradnje policije, sudova i svih aktera u rješavanju ove problematike. Nastojat ću da u funkciji koordinacije provođenja smjernica uložim maksimalan trud i znanje temeljeno na dugogodišnjem iskustvu, u realizaciju ovakvih i sličnih mira, kao i pozitivne prakse koju smo provodili u ranijem periodu. Nadam se da će provođenje smjernica, uz iskazanu volju Uprave policije i MUP-a Kantona Sarajevo, biti uspješno, kao i provođenje svih drugih mjera koje menadžment policije smatra potrebnim. Uvjeren sam i u vašu podršku, posebno u provedbi opremanja policije i osposobljavanja saobraćajne infrastrukture. Smatram da je s ciljem zaštite naših građana, sigurnosti pješaka i vozača svaki profesionalac, inženjer, arhitekta, pravnik, kao i predstavnici, svaki predstavnik političkih stranaka u obavezi predlagati rješenja. Takvi prijedlozi će se ogledati od najsitnijih detalja do krupnih vizionarskih infrastrukturnih projekata. Neka zakonodavna tijela i izvršni organi vlasti, uz pomoć struke, odluče šta su prioriteti i koja rješenja je moguće realizovati. Sve je to potrebno kako bi se naši građani osjećali sigurno. U ostvarenju ovog cilja potrebna je iskrena i nepodijeljena podrška svih vas. Hvala vam na pažnji.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujem se gospodinu Semiru Šutu. Načelnik uniformisane policije Kantona Sarajevo, gospodin Džafer Hrvat.

Džafer Hrvat (načelnik uniformisane policije MUP KS)

Uvažena gospodo, sve vas srdačno pozdravljam. Kao što ste čuli, ja sam načelnik Sektora uniformisane policije MUP-a Kantona Sarajevo, ja ću vam dati rezime na materijal koji je Uprava policije priložila u povodu ove tačke dnevnog reda Hitne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo. U prvom dijelu je Uprava policija sačinila informaciju o mjerama i radnjama koje je poduzela pod nadzorom Kantonalnog Tužilaštva na rasvjetljavanju i dokumentovanju događaja od 26. maja, koje je okarakterisan kao teško djelo protiv sigurnosti javnog prometa u vezi sa ugrožavanjem javnog saobraćaja. Dakle, identifikovali smo počinioca, ali lišli ga slobode, predali ga Tužilaštvu. U tom događaju smo poduzeli i niz drugih mjera i radnji koje je naredilo Kantonalno tužilaštvo koje je ustvari i vodilo istragu i uviđaj i dalje poduzimamo mjere i radnje kako bi se ovaj događaj potpuno dokumentovao i rasvijetlio i kako bi iz ovog događaja i mi mogli određene stvari primijeniti i u drugim događajima u preveniranju drugih događaja ove vrste. U drugom dijelu je kolega Šut dao iscrpan osvrt, tako da taj drugi dio neću komentarisati, samo ću naglasiti da je Uprava policije participirala u predlaganju određenih mjera i u provođenju, na kraju krajeva mjera koje su definisane smjericama. U trećem dijelu imate navedeno šta je Uprava policije po hitnom postupku poduzela u smislu pojačanog angažmana, na šta je dala fokus, koji su rezultati tih hitnih mjera i da te hitne mjere Uprave policije korespondiraju, odnosno odgovaraju mjerama koje je Vlada donijela na vanrednoj sjednici povodom ovog događaja. U četvrtom dijelu Uprava policije iznijela poteškoće sa kojima se susreće u primjeni norme. Dakle, ovdje nije stvar u tome da trebamo promijeniti jedan zakon, mi moramo promijeniti set zakona i promijeniti politiku izvršenja, jer možete vi propisati visinu kazne, enormnu, ali i dalje ćete, ako ne promijenimo set Zakona o izvršnom postupku, i dalje ćemo imati građane sa tim dugom jer u Zakonu o prekršajima stoji da ukoliko građanin može dokazati da ne može platiti kaznu, ne može se kazna izvršiti. Tako da smo mi na bazi tih poteškoća, naše poteškoće koje smo naveli tu su proizvod našeg nastojanja da mi nekakvu praksu definišemo jer policajac ne voli puno da razmišlja o istoj stvari, da danas primijeni jednu proceduru, sutra drugu. Policajac traži jedinstvenu proceduru i nikada nećemo se upustiti u taj dio komentarisanja sudskih presuda. Mi ih samo provodimo i tražimo nekakvo jedinstveno zadovoljavajuće rješenje kako bi ovim građanima osigurali ambijent dostojan življenja u Kantonu Sarajevo. Proizvod ovih poteškoća su naše inicijative da se izmijeni Zakon o

osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, Zakon o prekršajima Federacije, da se izmijene eventualno poreski propisi koji bi nam omogućavali po shemi koju primjenjuju u Republici Srpskoj prinudu naplatu novčane kazne od strane Poreske uprave i drugi propisi za koje se ukaže neophodnim, u tom smislu da imamo efikasnu primjenu norme i da efekat primjene norme bude pojačan u dijelu odvratajuće funkcije norme, da norma sama po sebi ima preventivni učinak. Svjesni ste ambijenta, svjesni ste svijesti građana, svjesni ste reakcija građana na putu, susrećete ih, vidite, ne treba vam taj dio objašnjavati. Uglavnom, po nama odvratajuća funkcija norme nije, ne daje dovoljne efekte u preventivnom smislu, a s druge strane mi pokušavamo da iznađemo i u takvoj situaciji najbolja rješenja kako bi nadomjestili tu anomaliju u normi. Kao što je i ministar rekao, učestvovali smo u radu Komisije za sigurnost Parlamenta Bosne i Hercegovini, iskazali smo interes da aktivno participiramo u radu tog tijela. U slučaju da se odluče na izmjenu norme i da ostajemo u, iskazali smo također interes da ostajemo u stalnom kontaktu sa svim tijelima koja su nadležna za predlaganje i izmjenu norme kako bi dali maksimalan doprinos da se ambijent sigurnosti kroz ostvarivanje nadležnosti Uprave policije poboljša i da se, na kraju krajeva, građanima mogu dati i daju garancije da će živjeti u ambijentu dostojnog života čovjeka. Hvala lijepa.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se načelniku Sektora uniformisane policije Kantona Sarajevo, gospodinu Džaferu Hrvat. Uvaženi ministar saobraćaja Adnan Šteta, izvolite, imate riječ.

Adnan Šteta (ministar)

Poštovano rukovodstvo Skupštine, poštovane zastupnice i zastupnici, kolegice i kolege iz Vlade, građanke i građani koji nas prate putem medija. Neću ponavljati ono što su što je premijer i što su kolege prije mene rekle, pokušat ću sa strane saobraćaja dati malo drugačiji vid trenutnog stanja i onoga što radimo i što smo radili da kažemo u prethodnom periodu. Vlada Kantona Sarajevo i Ministarstvo saobraćaja su krenuli u realizaciji projekata oblasti javnog prijevoza, prije svega tamo negdje prije četiri, pet godina i jedna od stvari koja je bila u toj realizaciji jeste Zakon o javnom prijevozu Kantona Sarajevo, koji nismo do tada imali, koji je definirao puno stvari koje su nam bile nejasne. Nekoliko je razloga zašto je potreban kvalitetan i učinkovit javni prijevoz, a jedan od njih je privlačenje građana da što više koriste javni prijevoz kako bi smo između ostaloga, smanjili korištenje privatnih vozila te samim time povećali sigurnost svih učesnika u saobraćaju. Manji broj vozila znači manji broj incidentnih situacija, odnosno posljedično manji broj saobraćajnih nezgoda.

Neke ću podatke vam spomenuti, koji su bitni da vidite da se neke stvari u prethodnom periodu realizirale i da imamo određene napretke po pitanju javnog prijevoza, samim tim i manje građana koji koriste automobile. Trolejbuski saobraćaj maj na maj, maj ove godine na moj prošle godine bilježi 70 % više putnika. Na istim linijama koje smo vozili i prošle godine. Uzeo sam autobuske i minibuske linije koje su nam bile problematične. Pročitat ću vam 3 linije, isti procenti rasta broja putnika su i na ostalim linijama Sutjeska-Lješevo, radi se o liniji koje je duža od 7,5 km, imamo rast putnika za 16 %, maj na maj, Ilidža-Sokolovići kratka linija ispod 7,5 km, imamo rast putnika 22 % i Latinska ćuprija-Komatin radi se o padinskoj liniji, imamo rast putnika 21 %, što znači da kroz vraćanje autobuskog i minibuskog saobraćaja kroz obnovu voznog parka, prije svega trolejbuskog smo veliki broj građana vratili u javni prijevoz koji je otišao bio iz javnog prijevoza. Uz sve to, bitno je da spomenem da linija Pazarić- Željeznička stanica i Podlugovi- željeznička stanica, to su linije koje je brzim vozom rade Željeznice Federacije u suradnji s nama, tj zajednički sporazum koji smo potpisali, od ukupnog broja putnika koje Željeznice Federacije u putničkom saobraćaju prevezu u Federaciji, 40 % putnika je na te dvije linije. Znači, tu imamo ogroman iskorak, da smo ljude iz auta, da kažemo vratili

u javni prijevoz i to je sigurno jedna od bitnijih stvari koje je premijer spomenuo vezano za EU norme i EU regulative.

Na čemu već radimo, a to su stvari znači koje ću vam sada pobrojati. Tri od njih ću detaljnije razraditi koje su navedene u kratkoj informaciji koju vi imate u materijalima. Radimo već na minimiziranju prostornih barijera na prijelaznim terminalima stanica i stajališta javnog prijevoza i olakšaju korištenja javnog prijevoza za osobe sa invaliditetom, uvođenje, uspostavu adaptivnog upravljanja saobraćajem, dodatno označavanje i prioritet tzv žute linije za javni prijevoz na prsten od Muzeja do Hotela Holiday Inn. Poboljšanje vertikalne i horizontalne signalizacija s posebnim osvrtom na sigurnost kretanja ranjivih kategorija učesnika u saobraćaju, postavljanje promjenjive signalizacije u gradu, displejne signalizacije na svim većim, frekventnim saobraćajnicama koje će učesnicima u saobraćaju davati značenje i trenutnu situaciju u saobraćaju. Svakako redovno i ljetno i zimsko održavanje puteva u svi devet opština u Kantonu Sarajevu. Postavljanje nedostajuće saobraćajne signalizacije na pojedinim lokacijama koja se radi kroz redovno održavanje na svih devet opština u Kantonu Sarajevo. Ugradnja zaštitnih odbojnih ograda na mjestima gdje nedostaju. Mi nažalost smo imali jako malo zaštitnih ograda, posebno na regionalnim našim cestama, i mi trenutno smo u fazi izrade projekta, a nakon toga i javne nabavke za 100 km zaštitnih ograda u Kantonu Sarajevo.

Sanacija opasnih mjesta na putu na osnovu studije o opasnim mjestima koju ću detaljnije kasnije razraditi. Izrada elaborata organizacija odbijanja saobraćaja sa smjernicama za izradu saobraćajnih projekata na primarnoj gradskoj mreži.

Revidovanje postojećih projektnih rješenja u zonama oko škola, s novim prijedlozima mjera koje uključuju nova rješenja i pozitivne prakse razvijenih europskih država. Revidovanje postojećih brzinskih zona. O njima se puno pričalo, svi su o njima diskutovali i to je OK, znači da svi diskutuju, ali jako je bitno, kada diskutujemo o nečemu, da neke stvari prije svega provjerimo i pregledamo. Ja ću vam dati jedan egzaktan primjer kako to funkcioniše. Postoje EU regulative, EU normative 21- 30. Postoji naš Zakon osnovama bezbjednosti saobraćaja i sve što se radi, radi se iz toga. Mi konkretno, na primjer, saobraćajnice, gdje idemo u rekonstrukciju u narednih dva mjeseca mislim da ćemo do kraja mjeseca raspisati javni poziv a radi se o saobraćajnici koja ide od Skenderije prstenom do Predsjedništva da bi radili sanaciju, tj rekonstrukciju te saobraćajnice morate napraviti projekat. Projekata radi neko ko je licenciran, ovlašten da to radi. Nakon toga tu treba netko revidirati i netko ko je licencirani i ovlašten to reviduje. Nakon toga dođe taj projekat u Direkciju za puteve. Mislio sam ga ponijeti, ali to je ogroman projekat znači, evo kolega, mislim prije svega Kalem zna koji je bio ministar, o čemu se radi. U tom projektu je definisano sve. Shodno zakonima, EU normama. I šta kaže projekat za ovu saobraćajnicu koju sam sada spomenuo? Ja vjerujem da dosta nas danas koji sjedi ovdje, a posebno ljudi koji gledaju, ne zna da je već brzina ograničenja ovdje 50 na sat, pardon nije 60, jer je jasno definirano tako zakonom u naseljenim mjestima da je ograničenje brzine 60 na sat, u tom dijelu. Šta kaže sada projektni zadatak? Kaže da je ograničenje brzine od Skenderije do Pozorišta je 50, kao što je danas.

Stavit ćemo dodatno znakove da podsjetimo, iako nismo obavezni da stavljamo znakove. Onda kaže da je od Pozorišta da Vijećnice ograničenje sa 50 ide na 40. Zašto? Zato što iz 3 trake prelazimo u 2, od te 2 je jedna za javni prijevoz, i to za tramvajski javni prijevoz.

Onda kaže da krivina kod Vijećnice je 30. Zašto? Zato što su 2 trake, zato što je 1 za javni prijevoz tramvajski. Zato što zakon kaže na takvim situacijama da je 30. Onda se opet vraćamo na 40 do Vječne vatre, pa se vraćamo na 50 do S krivine i onda idemo 60 od Američke ambasade pa dole dalje. To vam je regulisanje brzine shodno EU normama, EU regulativama i zaštiti svih nas koji živimo ovdje. Izmjene režima saobraćaja na pojedinim raskrsnicama ćemo raditi, rekonstrukciju postojećih raskrsnica zajedno sa Fakultetom za saobraćaj i komunikacije

i Građevinskim fakultetom s kojima imamo sporazume o suradnji i zajedno radimo na svim projektima, svakako izgradnja primarnih saobraćajnica i izgradnja smart pješačkih prijelaza sa senzorima i video nadzorom. Adaptivno upravljanje saobraćaja je jedna od mjera koja bi u naredne 2,5 godine, 2 do 2,5 godine ustvari trebala dati najveći efekat po pitanju protočnosti saobraćaja, a shodno praksama u zemljama u kojima je ona primijenjena na postojećoj infrastrukturi, ona ubrzava saobraćaj od 5 do 30 %, znači brže dođete do cilja. Šest primarnih prednosti adaptivnog upravljanja saobraćaja su optimalizacija protoka saobraćaja, prilagođavanja različitim uslovima na raskrscima, smanjenje vremena i reda čekanja, dodjela prioriteta prolaska, poboljšanje bezbjednosti odvijanja saobraćaja i smanjenje emisije štetnih gasova. Danas pričamo o bezbjednosti saobraćaja, pa ću samo ovu petu detaljnije razraditi. Adaptivni sistem upravljanja saobraćaja na sljedeći utječe na poboljšanje bezbjednosti odvijanja saobraćaja radi kontrolu brzine, praćenja prelaska vozila preko pune linije, praćenje nepropisnog skretanja, okretanja i slično, praćenje nepropisnog parkiranja i zaustavljanja vozila, praćenja prelaska vozila kroz crveno svjetlo, prilagođavanje signalizacije kako bi se omogućilo brže i efikasnije reagovanje hitnih službi. U prvoj fazi svaka raskrsnica će biti opremljena radarima koje će moći detektovati brzinu, ali i druge vrste incidenata. U toku implementacije projekta detektovat će se kritične pozicije koje će biti opremljena različitim vrstama kamera koje će služiti za nadzor, ali kao senzori i detekcije raznih incidenata, koristeći algoritme vještačke inteligencije. Kada detektuje incident, sistem će automatski obavijestiti nadležne organe, što omogućava bržu reakciju svih službi kojima je to potrebno, prilagođava se signalizaciji da bi se stvorio slobodan prolaz za te službe i smanjilo daljnje ugrožavanje bezbjednosti. Pored navedenog, adaptivni sistem upravljanja omogućava ručno upravljanje semaforima te se na taj način može izvršiti zatvaranje određenih dionica i raskrsnica na kojima se desila nesreća s ciljem sprječavanja lančanih saobraćajnih nezgoda. Znači, ovo je jedna od šest detaljnije razrađena jer danas pričamo prije svega o bezbjednosti. Jako je bitno narodnim jezikom reći da ćemo mi, uz potencijalno manju brzinu ili istu brzinu koju danas imamo od, ne znam ni ja, od Marin dvora do Ilidže doći brži jer nećemo gubiti bespotrebno vrijeme na semaforima koji nemaju regulacije kako trebaju da imaju, nego će protočnost biti veća, a imat ćemo i bezbjedniji saobraćaj. Adaptivnim upravljanjem saobraćaja će se upravljati iz saobraćajnog centra koji će prikupljati podatke, analizirati podatke, upravljati signalizacijom, raditi koordinaciju sa svim, da kažemo i ministarstvima i ustanovama koje su potrebne i pratiti performanse i na bazi njih planirati daljnje aktivnosti.

Ja očekujem da ćemo mi u zadnjem kvartalu ove godine imati ovaj projekat završen, nakon toga krenuti u implementaciju. Ciljani rok implementacije kompletne na 163 raskrsnice je od 18. do 24. mjeseca. Druga bitna stvar koju smo odradili, a koju smo započeli 21. godine kroz kreiranje Pravilnika o detekciji opasnih mjesta, Pravilnika koju smo u aprilu'21 usvojili prvi i mislim da ga u Federaciji ni dan danas nema niko. Na bazi njega su se stvorile pretpostavke da imamo metodologiju koja se podudara sa EU regulativama i u ljeto 2002. druge godine smo zajedno sa Fakulteta za saobraćaj komunikaciju krenuli u studiju detekcije opasnih mjesta i dionica na primarnoj saobraćajnici. Zašto na primarnoj saobraćajnici? Jer primarnom saobraćajnicom upravlja Kanton Sarajevo. Vi znate da kod nas imaju i opštine, određene nadležne i Federacija, tako da mi upravljamo sa blizu 290 km saobraćajnica i na tih 290 km saobraćajnica u periodu septembar '19.- septembar 2022. je detektovano 1158 saobraćajnih nesreća koje su imale za, imale povrijeđene osobe. Na bazi toga je identifikovano 16 tzv crnih tačaka ili opasnih mjesta, od kojih je za 10 po prioritetu urađena detaljna i dubinska analiza na osnovu koje će se u narednom periodu izraditi projektnih zadatak kako bi se spriječile sve buduće potencijalne opasnosti. Izrada tih 10 primarnih projektnih zadataka je u toku i maksimalno ćemo ubrzati u dinamiku. I nama je cilj da na ovih 10 opasnih mjesta u Kantonu Sarajevo već u ovoj godini imamo drugačija saobraćajna rješenja. Metodologija, opet ponavljam, shodno našem Pravilniku i shodno EU normama. Bilo je kroz medije već

informacija na ovu temu, ali evo, dužna sam i sa ovoga mjesta da pročitam još jednom kojih je to 10 primarnih i dodatnih 6 opasnih mjesta na kojima ćemo mi raditi u ovoj godini. Raskrsnica ulice Maršala Tita -Dalmatinska- Kulovića, raskrsnica Maršala Tita-Alipašina- Hamze Hume-Kranjčevićeva, ulica Džemala Bijedića kod objekta Hecco, raskrsnica ulica Bulevar Meše Selimovića i Srđana Aleksića, raskrsnica ulica Zmaja od Bosne- Bulevar Meše Selimovića-Malta- Azize Šaćirbegović, raskrsnica ulica Rustempašina- Edhema Džubura i Butmirska, tj kružni tok na Ilidži, Obala Kulina bana, Alipašina kod stadiona Koševo, Džemala, Bijedića kod bivšeg Doma penzionera, raskrsnica ulice Rustempašina-Ibrahima Ljubavovića- Mustafe Pintola-Emira Bogunića Čarlija. To je 10 prioriternih. 3 kriterija su bila. Osnovni kriterije za detekciju je bio u ovom periodu 3 godine da je znači na tim saobraćajnicama, tj na tim opasnim mjestima se desilo 6 i više saobraćajnih nezgoda u kojima je bilo povrijeđenih osoba. Osim ovih 10 detektovanja i dodatnih 6, znači to su raskrsnice ulice Nikola Šopa, Briješčanska, Hifzi Bjelavca i Džemala Bijedića, Džemala Bijedića kod bivšeg Mc Donaldsa, raskrsnica ulice Adema Buće- Drinska-Safeta Zajke, Maršala Tita na Marin dvoru, Alipašina ispod mosta na Ciglanama i raskrsnica ulica Alipašina i Husrefa Redžića. Mi sa ovom studijom ne završavamo da kažemo da smo detektovali 10, tj a 16. mjesta odradili određene stvari na njima i da smo završili svoj zadatak. Ova studija će se raditi kontinuirano sada svake godine na dva načina. Jedan detekcija, potencijalno novi, druga je mjerenje stvari koje smo mi napravili na ovih 10, tj 16 u odnosu na ono što će se desiti u narednom periodu. Puno stvari je u suštini već spomenuto, ali ja želim da podcrtam još jednom Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja, jer državni, jer odatle kreće sve. Kolege iz MUP-a su rekli ono što je bitno vezano za ovaj kazneni, prekršajni dio, nama u saobraćaju su jako bitne dvije stvari, a to jeste Pravilnik u saobraćajnoj signalizaciji i smjernice za projektovanje, tako da mi na bazi onda novoga ili revidiranog Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja možemo prilagoditi naš Zakon o uređenju saobraćaja i biti da kažemo usklađeni sa europskim normama. U momentima ili u periodu ako vidimo da neke stvari budu išle sporo na višim nivoima vlasti, mi ćemo neke stvari pokrenuti samostalno ovdje u Kantonu Sarajevo, a sve u cilju maksimalne stabilizacije zaštite svih naših učesnika u saobraćaju, ne samo učesnika u saobraćaju, nego svih građana Kantona Sarajevo. Hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se uvaženom ministru Adnanu Šteti. Sljedeći uvodničar ispred Ministarstva odgoja i obrazovanja, uvažena ministrica Naida Hota-Muminović.

Naida Hota-Muminović (ministrica)

Hvala lijepo. Poštovani predsjedavajući, rukovodstvo Skupštine, poštovane zastupnice i zastupnici, premijeru, ministre, ministri i ministrice, evo u kontekstu nadležnosti koje su propisani Ustavom i zakonima Ministarstvo za odgoj i obrazovanje ima posebnu ulogu kada je u pitanju sistem obuke i polaganja vozačkih ispita svih kategorija i podkategorija. I u tom smislu postoji već niz aktivnosti koje provodimo i koje su u proteklom periodu dodatno pokrenute i ubrzane kroz rad ovog Ministarstva. Spomenut ćemo ovdje tri bitna segmenta, a onda dodati još dvije važne stavke koje se tiču ukupnog povećanja sigurnosti u saobraćaju. Naravno, vrlo je važno naglasiti da su sami instruktori vožnje i veoma važni u provođenju i podizanju sigurnosti u saobraćaju i mi u skladu sa Zakonom o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, koji, evo, spomenut više puta danas, imamo započet niz aktivnosti, a primarno se odnosi na rad i kontinuiranu edukaciju instruktora vožnje. To će doprinijeti jednoj vrsti standardizacije kvaliteta njihovog rada i pojačati i naglasiti, dakle, njihovu ulogu kada je u pitanju obuka budućih vozača. Posebno smo se osvrnuli na sljedeće stavke u toj edukaciji instruktora vožnje koju oni onda dalje implementiraju kroz prenošenje

vrijednosnih stavova i vještina na buduće vozače, kandidate za vozačke ispite, a to su naglašavanje i promocija defanzivne vožnje umjesto ofanzivne, odnosno agresivne vožnje, poštovanje saobraćajnih propisa, upravljanje distrakcijama u toku vožnje, sa posebnim naglaskom korištenja uređaja, mobilnih aparata itd, sigurno upravljanje vozilom i usvajanje pravilnog ponašanja, odnosno ukupnih vrijednosnih sudova, posebno u kontekstu saobraćajne kulture i ljubaznosti, odnosno nenasilnog ponašanja prema drugim vozačima i učesnicima u saobraćaju. Sve ove mjere veoma su važne jer ukupni ambijent i EU regulative koje je evo spomenuo i ministar saobraćaja, upravo se u kontekstu urbane mobilnosti sve više fokusiraju na alternativne načine korištenja prijevoza putnika, tako da je ovdje veoma značajno naglasiti da vozači imaju obavezu i uloga instruktora vožnje je dodatno naglašena da pojačaju svijest vozača o ugroženosti drugih učesnika u saobraćaju ponajviše, dakle djece, mladih, biciklista, pješaka. U segmentu saobraćajne kulture, instruktori vožnje imaju ključnu ulogu u oblikovanju stavova, u promoviranju poštivanja i tolerancije, u usvajanju odgovornosti, nulte tolerancije na agresivno ponašanje, kao i poticanje kontinuiranog obrazovanja vozača kroz dodatne sadržaje gdje se mogu prijavljivati i kroz cjeloživotno učenje zapravo povećavati svoj nivo vozačke pismenosti. Druga veoma važna stavka je javni poziv za nevladine organizacije, za projekte aktivnosti i programe koji su namijenjeni djeci predškolskog uzrasta, kako preventivne, tako i edukativne, djeci osnovnog obrazovanja i djeci, učenicima srednjeg obrazovanja, kao i mladima do 26. godine. Ministarstvo je ove godine raspisalo javni poziv u kojem poziva nevladine organizacije da se prijave sa projektima putem kojih će imati suglasnost da uđu u naše vrtiće i škole i pomognu kao jedan suportivni način rada sa djecom i mladima u povećanju ukupne svijesti budućih vozača ili, općenito, učesnika u saobraćaju i potrebe za kreiranjem ukupnog ambijenta sigurnosti u saobraćaju. U jednom trećem segmentu možemo reći da smo revitalizirali programe davno zaboravljenih školskih patrola, te školske patrole zapravo čine učenici škola i imaju namjeru, imaju za cilj da se poveća sigurnost učenika, jer te školske patrole u suštini već simuliraju ponašanja odraslih, budućih vozača i učesnika u saobraćaju, da podignu svijest o saobraćaju kod djece i učenika, da rade na prevenciji nezgoda, vještina i liderstva i odgovornosti, kao i saradnju sa lokalnom zajednicom, posebno sa lokalnom policijom. Ukratko, ove školske patrole imat će ključnu ulogu u narednom periodu kroz, kao što smo čuli i ranije, u izlaganju, revitalizaciju, dakle, i onih školskih saobraćajnih sekcija i povećanja nivoa učešća, dakle učenika i djeci u različitim vrstama aktivnosti, kako bismo već od malih nogu kreirali njihove vrlo važne stavove, već kada postanu vozači i učesnici u saobraćaju kao odrasle osobe često bude kasno za bilo kakve korektivne aktivnosti. Treba naglasiti da se saobraćajna kultura podučava i u predmetima, školskim predmetima, dakle međupredmetno već u razrednoj nastavi, potom u predmetnoj nastavi, a onda i u srednjem obrazovanju kroz različite predmete. Dodatne stavke evo na koje želimo skrenuti pažnju jeste da Ministarstvo za odgoj i obrazovanje radi u učestvuje u realizaciji, odnosno realizira osposobljavanje i organiziranje vozačkih ispita i opslužuje sve opštine u Kantonu Sarajevo. Mi evo na godišnjem nivou obavimo oko 20 000 ispita za sticanje vozačke dozvole. Važna je stavka i da smo u ovoj budžetskoj godini ostavili stavku za izradu posebnog softvera e vozački, čime bi se na jedinstven način obavljalo kako administrativni dio, ali tako i ovaj dio pohranjivanja podataka o svim licima koji polažu vozački ispit. Time će se, naravno, povećati i transparentnost, ubrzati, dakle administrativne radnje i stvorio bi se dodatni prostor za rad na prevenciji svih uposlenih u Ministarstvu saobraćaja koji imaju ovaj referat. Pored navedenih, dakle, Ministarstvo organizuje i pripremu nastavu i ispite za licenciranje predavača, ispitivača teorijskog dijela vozačkog ispita svih kategorija i potkategorija, pripremu nastavu i ispite za sticanje licence ispitivača praktičnog dijela vozačkog ispita i sticanje dozvole instruktora vožnje kandidata za polaganje vozačkog ispita svih kategorija i podkategorija. Obzirom da je Ministarstvo komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine pokrenulo proceduru izmjena i dopuna Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima Bosne i Hercegovine, kao i proceduru

izmjena četiri vrlo važna pravilnika koja se odnosi na vozačke ispite, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje će u okviru radne grupe, jer imamo tamo svoje predstavnike, predložiti inicijativu da se Zakon dopuni odredbom koja bi se odnosila na upotrebu i korištenja kamera za rad i snimanje polaganja praktičnog dijela vozačkog ispita. Cijenimo da bi se time povećala transparentnost, smanjili koruptivni rizici i itekako učinilo objektivnim sam proces polaganja praktičnog dijela vozačkog ispita. Na kraju, dozvolite mi da se osvrnem da je stil vozača identičan u suštini životnom stilu pojedinca, potpuno je jasno da je i ovo pitanje u oblasti ukupnog mentalnog zdravlja populacije i zahtijeva upravo cjelovit pristup svih nas. Kao društvo koje nosi traume iz ratnog perioda, transgeneracijske traume, kao i traume iz postratnog tranzicijskog društva moramo snažno raditi na uspostavi dobrog vrijednosnog sistema. Samo uz posvećen i predan rad na izgradnji društva u kojem vladaju dobre i pozitivne vrijednosti, možemo pojedinačno, kao i zajedno dati doprinos da izgradimo poželjne modele ponašanja, odnosno da postignemo kvalitetan i dobar život. Obrazovni sistem Kantona Sarajevo u tom smislu naravno da će nastaviti raditi na razvoju programa primarne prevencije, što je bio jedan od zaključaka tematske sjednice Vlade Kantona Sarajevo na ovu temu, kao i na temu ranijeg nesretnog događaja koji se desio u Beogradu. Dakle, snažno ćemo raditi na primarnoj prevenciji i nastaviti unaprjeđivati naš okvir za sekundarnu prevenciju u trenutku kada se već u školama pojavi određeni oblik nepoželjnog ponašanja. Naravno, mi kao odrasli imamo značajnu ulogu u ostavljanju ispravnog modela ponašanja u javnom prostoru. A evo, ako smijem reći, svatko tko radi na bilo koji način sa mladima ili ide u eter i ostavlja svoje stavove i mišljenja tamo u eteru gdje svi to mogu pročitati, vidjeti ili kopirati, imamo naglašenu ulogu da kreiramo upravo dobro društvo bazirano na dobrim vrijednostima. Evo, toliko u ovom referatu i uvodu iz Ministarstva za odgoj i obrazovanje. Hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se ministrici Hota-Muminović.

Jel nemamo više uvodničara? Dobro. Da li predstavnici radnih tijela žele riječ?

Kao predsjednik Komisije za sigurnost Skupštine Kantona Sarajevo pročitat ću ono što je Komisija za sigurnost izanalizirala je i zaključke koje je usvojila. Komisija za sigurnost, kao stalno radno tijelo Skupštine Kantona Sarajevo nadležno za sigurnost u Kantonu Sarajevo na sedmoj sjednici 8. 6. 2023 godine razmatrala je i predložene mjere Vlade Kantona Sarajevo i aktivnosti koje je provodi nadležni institucije u Kantonu Sarajevo vezano za sigurnost saobraćaja na području Kantona Sarajevo.

Da bi se postiglo željeno stanje sigurnosti u saobraćaju, shodno Zakonu o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo i drugim relevantnim propisima, potrebno je da svi odgovorni subjekti, prije svega Kantonalni organi, Ministarstvo, kantonalni organi uprave i institucije, nadležne i odgovorni za stanje sigurnosti saobraćaji, i to Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije Kantona Sarajevo, Ministarstvo za odgoj, obrazovanje Kantona Sarajevo, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture i prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, javna poduzeća kojima je povjereno upravljanje cestovnom mrežom, te drugi organi koji učestvuju u sistemu sigurnosti saobraćaja na cestama u Kantonu Sarajevo kontinuirano preduzimaju preventivno represivne mjere, svaki organ shodno svojim nadležnostima, u cilju unaprjeđenja stanja u sigurnosti saobraćaju te da kontinuirano vrše sveobuhvatnu analizu stanja i na osnovu rezultata, poduzimaju odgovarajuće mjere i daju prijedloge za unaprjeđenje stanja. Također, svoje obaveze po ovom pitanju imaju i treba da preduzmu odgovarajuće aktivnosti jedinice koje organiziraju i vrše tehničku regulaciju saobraćaja, kao i kontrolu stanja i održavanja cesta kojima upravljaju, objekata saobraćanje signalizaciju i opreme ceste na način da se osigura sigurno nesmetano odvijanje saobraćaja, da

otklanjaju sve nedostatke usljed kojih na nekim mjestima dolazi do saobraćajnih nezgoda i druge poslove propisane zakonom. Obzirom da činjenice ukazuju zabrinjavajuće stanje, svoj dio odgovornosti imaju i pravosudne institucije kako bismo utjecali da odgovorni za kršenje zakona budu i adekvatno sankcionisani, a moralnost i odsustvo osjećaja odgovornosti, socijalne neosjetljivosti i bahatost pojedinaca u saobraćaju ukazuje na potrebu promptnog djelovanja u cilju podizanja sigurnosti građana na viši nivo, te ne smijemo i ne možemo biti ravnodušni prema bahatosti pojedinaca i sramnog ponašanja, jer takvo ponašanje oduzima ljudske živote. Zaštita i sigurnost građana u saobraćajnom procesu treba da se ostvari svim metodama i mjerama i sredstvima koji su usmjereni na stvaranje zaštitnih i sigurnosnih uslova u saobraćaju, a polazeći od pedagoških, socijalnih, obrazovnih i pravnih i drugih mjera koje utječu na stvaranje spomenutih uslova i povećanja sigurnosti u saobraćaju, uključujući i potrebne izmjene zakonskih propisa. Nakon analize zakonskih propisa koji se odnose i na sigurnost saobraćaja i zaštitu života građana, neophodno je hitno pristupiti izmjenama i dopunama zakonskih propisa koji su u direktnoj vezi i lancu svih nivoa saobraćajne sigurnosti na nivou Federacije i države Bosne i Hercegovine.

Svi organi i nadležni institucije treba da odmah pristupe kontinuiranom poduzimanju mira i aktivnosti iz svoje nadležnosti te da na osnovu vlastitih analiza i stanja koje prikažu, planiraju i preduzimaju odgovarajuće mjere i postupke, kao i da odmah pristupe formulisanju prijedloga za unapređenje nesvrshodnih propisa koji koče zaštitu građana u cilju unapređenja stanja.

Komisija za sigurnost Skupštine Kantona Sarajevo usvojila je sljedeće zaključke koji trebaju da budu sastavni dio zaključaka Skupštine Kantona Sarajevo na današnjoj hitnoj sjednici.

Nakon sveobuhvatne analize provedenih aktivnosti, Komisija za sigurnost Skupštine Kantona Sarajevo izražava podršku radu Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije Kantona Sarajevo na preduzimanju preventivnih mjera i provođenju zakonskih propisa u cilju unaprjeđenja opće sigurnosti građana i potpunom funkcionisanju propisa.

Komisija za sigurnost, nakon sagledavanja svih uočenih problema, daje inicijativu da se hitno pristupi izmjenama i dopunama sljedećih zakonskih propisa:

Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, Zakona o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovini, Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, te poreznih propisa koji će omogućiti primjenu instituta prinudne naplate neplaćenih novčanih kazni.

Ovo su zaključci Komisije za sigurnost koje sam kao uvodničar informisao Skupštinu Kantona Sarajevo.

Mi dalje prelazimo na dalji tok sjednice, prelazimo na postavljanje pitanja. Imamo li prijavljene zastupnike i zastupnice kada je u pitanju pitanja na ovu temu.

Zastupnik Adi Kalem, izvolite, imate riječ.

Adi Kalem (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajući. Obzirom da se prvi put javljam, iskoristio bih priliku da pozdravim sve prisutne, da pozdravim gledaoce pored malih ekrana koji prate tok današnje sjednice. Tragom ovog materijala i informacije koju smo imali priliku čuti, imao bih par pitanja da postavim, a tiče se određenih mjera koje su koje je Vlada i radna grupa predložila Skupštini na usvajanje. Između ostalog, prema članu Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na području na cestama u Bosni i Hercegovini članu 54 postavio bih pitanje za MUP Kantona Sarajevo koliko je izrečeno i naplaćeno kazni po ovom članu, obzirom da članom 239. stav 11. predviđena je kazna za ovaj prekršaj?

Pitanje za Ministarstvo saobraćaja, obzirom da će, kako smo i čuli u uvodnom izlaganju ministra Štete, adaptivno upravljanje tek biti završeno za nekih 24 mjeseca, odnosno za 2 godine, da li je Ministarstvo razmišljalo zajedno sa Direkcijom za puteve Kantona Sarajevo, kao privremenu mjeru uvođenja žutog kvadranta na ovim kritičnim raskrscima? Također, da li je radna grupa razmišljala obzirom da su se spominjale određene represivne i strožije mjere, kako su to i uradile zemlje u regionu Hrvatska i Crna Gora, da u krivičnom, odnosno Kaznenom zakonu uvedu pojam obijesne ili nasilničke vožnje koja, jasno definiše upravo ovakve slučajeve koji se dešavaju i koji su se desili prije par dana? Toliko od mene sad za početak, svakako se javi za diskusiju. Hvala lijepo.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Lemezan.

Redžo Lemezan (poslanik/zastupnik)

Ja ću imati nekoliko pitanja, većina je vezano za predstavnike Policijske uprave, odnose se prvo pitanje moje jeste koliko policijskih službenika u Kantonu Sarajevu je raspoređeno na radu kontrole saobraćaja, mislim i na Jedincu za saobraćaj i na pojedinačno policijske uprave po općinama? I koji je taj broj shodno nekom Evropskom normu, odnosno nekoj Evropskoj normi o broju tih službenika shodno broju stanovnika, odnosno broju korisnika saobraćaja i vozila u saobraćaju? Drugo pitanje, da li svako vozilo koje kontroliše saobraćaj koje koriste policijski službenici je opremljeno sa adekvatnim alkotestovima, odnosno testovima za drogu? Posebno stavlja akcenat na ovo drugo s obzirom da imam informacije da dosta vozila nemaju uopće taj vid testiranja. Treće pitanje, koliko imamo točno radara jel u Kantonu Sarajevo, odnosno koliko kućišta? Četvrto, koliko košta cijena jednog radara, koliko kućišta, a koliko košta otprilike cijena ako se neko bavio u drugim kantonima, odnosno u drugom entitetu u drugoj državi? I sljedeće pitanje, s obzirom, evo, da je ovdje pod brojem 1 vezano za ulične trke, što smo dobili u materijalima, šta policija radi, da bi konkretno spriječila te ulične trke, osim presretača, s obzirom, evo da građani Kantona, evo i mi smo redovni svjedoci da postoje tačna mjesta u Kantonu Sarajevu, gdje se ti trkači spremaju, mislim prvenstveno na poligon, npr na Ilidži, na određene pumpe itd. Ja znam da policija ne može njih tu, npr kontrolisati, ali može možda preventivno stajati i sve dok oni ne krenu tu da budu. I sljedeće pitanje i zadnje pitanje šta je sa body kamerama koje se toliko pominjalo u javnosti? Mišljenja sam, evo kao zastupnik u Skupštini KS, da građanima ne možemo slati poruku da poštuju sve zakone itd ako i mi ne poštujuemo, a pogotovo nosioci reda, tj policajci. Nije u redu da policija piše građane na primjer, za kaznu, za pojas, ako sam policajac nije svezan i mislim da bi body kamere riješile takve stvari i pogotovo adekvatno ponašanje policije prema svim građanima. Eto toliko, pa u drugom dijelu diskusije će biti još nekih stvari. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Zahiragić.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajuća.

U informaciji Ministarstva saobraćaja, kao i diskusiji ministra Štete, kao i u diskusijama ranijih govornika poput ministra unutrašnjih poslova i premijera, čuli smo da je plan Kantona Sarajevo, koji će u značajnoj mjeri riješiti probleme u saobraćaju sistem adaptivnog upravljanja saobraćajem. Imajući u vidu činjenicu da je Skupština Kantona Sarajevo prije nekoliko godina kroz budžet usvojila sredstva za taj projekat, da je podignut kredit, zanima me koliki iznos sredstava je kreditno podignut, koliki iznos kreditnih zadužena za adaptivni sistem Upravljanja

saobraćajem, kada tačno je novac dakle, uzet i koliko je tog novca implementirano do sada i zašto nam tek za 3 godine najavljuju taj sistem u Kantonu Sarajevo?

S tim u vezi, istraživajući biografije ministara koji bi trebali da predlože ove mjere nisam mogao da vidim šta je ministar saobraćaja po struci, pa me zanima koji fakultet i gdje je ministar saobraćaja završio? Imajući u vidu činjenicu da je informacija koju je on dao prilično štura, pa me zanima da li Ministarstvo saobraćaja ima stručnu osposobljenost za ovako kompleksna pitanja.

Također, vožnja pod alkoholom, zanima me koja je procenat težih saobraćajnih prekršaja sa nastupajućom posljedicom spada na one ljude koji voze automobil pod dejstvom alkohola? Koliko smrtnih slučajeva, koliko teških tjelesnih povreda i ugrožavanja imovine se desilo procentualno od strane onih ljudi koji su vozili pod dejstvom alkohola?

Da li Ministarstvo unutrašnjih poslova smatra da bi iz Skupštine Kantona Sarajeva trebala i moglo, da li bi bila svrsishodna inicijativa da se Krivični zakon promijeni u dijelu da se propiše krivično djelo "vožnja pod alkoholom" bez obzira na nastupanje posljedice, imajući u vidjeti činjenicu da alkohol i automobil sam po sebi opasna stvar.

Zanima me u mjerama i prijedlozima koje smo kao uputili kao zakonodavnu inicijativu, čini mi se izmjena Zakona o sigurnosti u saobraćaju propisana je nasilnička vožnja.

Da li u isti kontekst možemo staviti vožnju od 60. kilometara i više, vožnju sa preko 1,5 promilom alkohola u krvi i skretanje na raskrscima iz trake koja nije za to predviđena? Mislim da to otprilike nisu ista težina saobraćajnih prekršaja, ista opasnost koji ti učesnici u saobraćaju prave, tako da smatram da nije dobro definisano i zanima me zbog čega ste u vezi dovela npr ova tri prekršaje? Ostatak ću svakako u diskusiji. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Hašimbegović.

Marijela Hašimbegović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se dopredsjedavajuća. Imam pitanje vezano za aktivnosti koje se tiču izmjena u zakonodavnom okviru, da li se planira izvršiti izmjena u Zakonu o izvršenju sankcija,? Ovo pitam iz razloga zato što je Uprava policije podnijela izvještaj o svom radu i rukovodeći se ovim Zakonom o izvršenju sankcija, navedeno je da većina od mjera koje se dešavaju i koje su razlozi neizvršenja, recimo određenih sankcija koje se tiču, koje su vezane za prekršajne mjere, su nemogućnost uručivanja prekršajnog naloga, što smatram apsolutnim nonsensom. I s tim u vezi vidim da nitko od vas nije spomenuo ovaj Zakon pa me zanima da li ćete i njega tretirati u kontekstu revizije?

Također, niko se od uvodničara nije dotakao teme koja smatram da je jako važna, a koja se tiče tehničkog pregleda vozila iz konteksta, da u sistemu saobraćaja i u samom saobraćaju imamo vozila koja su već stara. I u tom kontekstu, da li ste razmišljali da izvršite procjenu i kriterije načina na koji će se vršiti izvršavati tehnički pregled vozila? Toliko za sada. Hvala lijepa.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Vujković.

Vedrana Vujović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajuća. Pozdravljam sve prisutne, članove Vlade i građane Kantona Sarajevo koji prate naš današnji rad. Ja bih imala možda neka dva, tri pitanja. Najprije, prvo se tiče, možda prema premijeru Nihadu Uku. Koji je budžet planiran za možemo reći za narednu

godinu okvirni budžet za ispunjavanje ovih mjera koje je Vlada usvojila na sjednici 28.05. imajući u vidu, nisam bila upoznata sa ovom informacijom da se već kreditno, da se Kanton već kreditno zadužio za adaptivno upravljanje saobraćajem, pa me zanima koji je okvirni budžet koji se predviđa za ove stavke, s obzirom da su već prije 15 dana o istima bili upoznati, ali da nama kao zakonodavnom tijelu koje je donijelo Budžet Kantona Sarajevo koje ga je usvojilo, nemamo tačne iznose ili bar okvirne iznose kako i na koji način će se novac trošiti i realizirati sve ovo? Drugo pitanje bi bilo za ministricu Hota-Muminović. S obzirom da sam informisana je li, sama sam se školovala u Kantonu Sarajevo od osnovnog do visokog obrazovanja, u kojim predmetima u školama, evo, kada u pitanju osnovno i srednje obrazovanje djeca uče o bezbjednosti u saobraćaju, jer prema informacijama kojima raspolazem, činjenica je da djeca u osnovnim školama ne uče dovoljno ili vrlo malo o tome, te da se prvi put sa propisima o bezbjednosti u saobraćaju i na kraju krajeva i saobraćajnim znakovima susreću kada i ako polažu vozački ispit, a to je već kada dođu u punoljetstvo? I treće pitanje, s obzirom da smo mnogo govorili o Zakonu o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini. Mene interesuje, ministar Šteta nije tu, možda će mi neko iz Vlade moći dati odgovor, da li izvođači radova koji vrše institucije, odnosno preduzeća u Kantonu Sarajevo, postupaju u skladu sa odredbama Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja u Bosni i Hercegovini? To se nadovezuje čak i na Zakon o cestama Federacije i Zakona o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo. Ovim prvim Zakonom, o kojem smo i danas spominjali da se treba mijenjati, postoji stavka. Član 20. propisuje da preduzeće i drugi subjekti koji izvode radove na javnom putu dužni su prije početka izvođenja radova postaviti privremenu saobraćajnu signalizaciju i osigurati mjesto u kojem se radovi izvode, održavati tu saobraćajnu signalizaciju i po okončanju je adekvatno ukloniti. Za isti ovaj, za nepoštivanje ove zakonske odredbe propisana je i novčana kazna od 500 do 5000 maraka za preduzeće ili drugo pravno lice, a za prekršaj se može kazniti i odgovorna osoba u iznosu od 100 do 300 maraka. Također, Zakon o cestama Federacije slično nešto propisuje i također su propisane ovaj krivične odredbe. Ja smatram ovo veoma bitnim s obzirom da postoji i niz projekata, evo, i u jeku smo građevinske sezone i vrlo je bitno propisno ograditi svako mjesto izvođenja radova propisnom signalizacijom, a isto tako i na taj način preventivno djelovati. Ja ću evo samo kratko dati primjer da se u proteklih godinu dana desio niz saobraćajnih nesreća u Kantonu Sarajevo, koje se odnose na doslovno upadanje auta u ispune na kojima se vrši rekonstrukcija tramvajske pruge. I sama je sreća što do sada nije došlo do nekog smrtnog ishoda, te stoga, evo, upućujem ovo pitanje, a po potrebi ću u narednom periodu uputiti i pismeno i zahtijevati pismeni odgovor. Toliko hvala, pa vjerovatno će biti prilike i u toku diskusije nešto više da kažem.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Kapidžić.

Faruk Kapidžić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajuća. Imam dva pitanja. Jedno je ministru Katici, ponavljam ga od prošli put na prošloj sjednici, kada smo bili usvojili ovaj održavanje ove hitne sjednice, postavio sam pitanje za tačan podatak koliko je u saobraćajnim nesrećama koji su imali za rezultat smrtni ishod u Kantonu Sarajevo, evo, sad proširujem kompletan period iza rata koliko je bilo smrtnih slučajeva koji su bili uzrokovani vozačima pod dejstvom alkohola? I to je bilo rečeno da ćemo dobiti podatak jel do ove sjednice, nismo dobili, pa tražim sad ponovo da se dadne taj podatak, tačno broj smrtnih ishoda saobraćajnih nesreće i u tom broju koliko je bilo vozača pod dejstvom alkohola koji su izazvali tu nesreću? I drugo pitanje za ministricu obrazovanja pošto prvi put čujem formulaciju ofanzivna vožnja i defanzivna vožnja, volio bih obzirom da djeca trebaju da uče o saobraćaju u školama, a ministrica ima takav jedan ne znam

ni ja klasifikaciju, ofanzivna i defanzivna, šta tačno znači ofanzivna vožnja, a šta defanzivna? I da li je to i gdje u zakonima u auto školama formulisano da se tako ovaj generiše priča o vožnji, odnosno učestvovanju u saobraćaju? Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Memić.

Arijana Memić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajuća. Pozdravljam sve prisutne i građane koji prate naš današnji rad. Ja imam nekoliko pitanja za Ministarstvo unutrašnjih poslova. Molim vas da nam date informacije o tome koliko trenutno u Kantonu Sarajevu ima povratnika sa dva ili više težih oblika prekršaja, odnosno koji imaju više hiljada maraka neplaćenih kazni? Razumijem da koliko trenutno ne posjedujete ove informacije, te molim da mi iste dostavite pismenim putem. A drugo pitanje kakav je plan kada su u pitanju ta lica, koje radnje će se poduzimati protiv njih, da li imate neki plan kako zaustaviti gomilanje kazni i da li ćete se detaljno posvetiti istraživanju takvih lica, odnosno povratnika u činjenju težih oblika prekršaja kako nam se ponovno ne bi desio slučaj Berberović. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Selmanović.

Faruk Selmanović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajuća. Pozdravljam cijenjene kolegice i kolege, predstavnike Vlade, naše gledaoce kraj malih ekrana. Ja imam nekoliko pitanja, dva su za Policijsku upravu. Interesuje me podatak šta se radi kada patrola zaustavi vozača koji je pod dejstvom alkohola i nekih od opojnih droga, pored toga što mu se napiše kazna za vožnju pod dejstvom alkohola ili opojnih droga, šta se radi sa vozačem, odnosno šta se radi sa vozilom? Pošto imam informacije da se vozač pusti i da ode kući zajedno sa kaznom. I drugo je pitanje da li se vrše kontrole, odnosno da li saobraćajne ekipe vrše kontrolu u noćnim satima saobraćaja oko i u blizini lokaliteta gdje se nalaze klubovi, restorani, a znamo da se konzumira alkohol, da li tu imamo pojačanu saobraćaju kontrolu ili bar na raskrsnicama, gdje se isti nalazi? I moje treće pitanje upravo za Ministarstvo obrazovanja, a vrlo je slično kolegi Kapidžiću. Pored toga da nam se pojasni što znači defanzivna vožnja, ovdje su napisane i neke upute za instruktore, šta instruktori trebaju da rade, interesuje me kako je sad propisano i kako instruktori trenutno obučavaju ljude za vožnju, jer po onome što bi trebalo i po važećim zakonima i propisima jeste da instruktor prije svega treba da obući upravljanje motornim vozilom, da polaznici polože sve vezano za Zakon o saobraćaj, odnosno saobraćajnim znakovima, propisima, adekvatnoj vožnji i, naravno, o sigurnosti u saobraćaju, pošto su ovdje navedene da trebaju inspektori, trebaju i trebaju. Mene interesuje šta sad trenutno inspektori rade? Ostalo ćemo, naravno, u diskusiji.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Hvala, zastupnik Dević.

Mahir Dević (poslanik/zastupnik)

Hvala dopredsjedavajuća.

Ja predlažem da mi prvo krenemo od sebe, najbolje bi tako bilo pošto smo mi nosioci odgovornih funkcija u ovom zakonodavnom domu, ovdje i u Vladi. Zatražit ću od premijera Kantona Sarajevo da mi u pismenoj formi dostavi izvještaj sa tačno navedenim podacima da li

u aktuelnoj Vladi i u aktuelnoj Skupštini Kantona Sarajevo postoje ministri, odnosno zastupnici koji su prekršajno gonjeni zbog alkoholiziranog stanja? To je prvi dio pitanja, a drugi dio pitanja se odnosi i na to da li smatrate premijeru Kantona Sarajevo da trebate poduzeti aktivnosti da se osobe koje, odnosno prekršaj za osobe koje voze u alkoholiziranom stanju se propišu kao krivična djela. Kakav je vaš stav? Kakva je politika vaše Vlade? To je prvo pitanje. Drugo pitanje vjerojatno se ponavlja i naslanja na ovo pitanje koje je postavila kolegica Arijana Memića, pretpostavljam, pošto sam tek se pridružio, da su i neke druge kolege. Na koji način planirate tačno riješiti pitanje oduzimanja ovih vozila od vozača koji ovaj voze na nepropisan način u Kantonu Sarajevu? Čini mi se da je Zeničko-dobojski kanton napravio tu vrstu prohodnosti između MUP-a Kantona i sudova. Znači da nam to tačno ovaj što kažu objasnite. I treće pitanje, onako više mola, hipotetičko, jel? Zašto mi uvijek kao vlast bježimo od neke vrste odgovornosti i uvijek djelujemo post festum, kada nam se nešto desi, onda mi gledamo kako da prebacujemo odgovornost s jednih na druge. Zašto svaki puta treba neko da izgubi život da bismo mi neke mjere pokrenuli? Zašto pričamo maloljetničkoj delikvenciji onda kada nam se dese problemi u školama itd, itd? Pitanje treće u tom smislu objašnjenja glas na sljedeći način: koje ćete konkretne mjere kao Vlada poduzeti da biste prevenirali ove nasretne događaje koji su nam se dogodili, znači da izgubimo ovako jedan mlad život, drugi na neki način jel da tako kažem, visi o koncu. Koliko takvih slučajeva se nama treba desiti da neka Vlada osmisli kvalitetne mjere i kvalitetne politike kako bi se ove stvari koliko toliko prevenirale? Evo, to su ta neka pitanja. Naravno, u diskusiji ću kazati puno šire. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Marjanović.

Damir Marjanović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se kolegici Danijeli, zahvaljujem se ministrima i uvodničarima koji su nam prezentirali svoje informacije i podatke, pozdravljam sve prisutne, kao i sve one koje prate zasjedanje. Za sada imam tri pitanja. Zamolit ću ministricu za odgoj i obrazovanje i sa pozicije ministra sa pozicije profesionalca u oblasti obrazovanja da odgovori na pitanje i da mi da svoje mišljenje da li svršen srednjoškolac koji napuni 18 godina i koji već ima pravo da polaže vozački ispit, koji je prošao kroz trenutni sistem obrazovanja u Kantonu Sarajevo, je imao priliku da bude pripremljen tim sistemom, da rezonuje i da shvati recite to kako hoćete, da automobil koje inače prijevozno sredstvo u pojedinim situacijama u zloupotrebi tog prijevoznog sredstva postaje oružje kojim se potencijalno čini krivično djelo? Da li ga je naš obrazovni sistem pripremio za takvo nešto da napravi veliku razliku između prijevoznog sredstva i oružja kojim može počinuti krivično djelo? A sada ću postaviti pitanje kao ministrici da li smatra da je ljekarski pregled za polaganje vozačkoga ispita i za produžavanje vozačke dozvole adekvatan ili bi trebao da bude drugačije postavljen? I postavljam pitanje ministru unutarnjih poslova. Spominjali smo društveno koristan rad, ministar je rekao dobrotvorni rad, mislim da je mislio na društveno koristan rad, da li on smatra da treba biti zamjena za one koji ne žele da plate kaznu ili treba da se uvede kao obavezna i jedina kazna za pojedine slučajeve, prekršaje koji se počinje u oblasti saobraćaja? Hvala velika.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Dopredsjedavajući Handžić.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem dopredsjedavajuća, dobar dan svima pošto se javljam prvi put. Neću ponavljati pitanja koja su postavljala kolege i kolegice koje su se javljale prije mene, postaviti ću samo

jedno pitanje, nadovezat ću se na kolegu Lemezana koji je ovaj postavljao pitanja vezano za broj alkotestova koji postoje i koliko su auta saobraćajne policije opremljena i koji je kvalitet tih alkotestova? Sad pitanje za gospodina Šuta, koji je vodio radnu grupu i prezentirao nam je smjernice na koji način unaprijediti sigurnost u saobraćaju u Kantonu Sarajevo, prezentirao ih je kroz kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere. I ako sam dobro pratio, a mislim da sam vas dobro slušao, vi ste spomenuli nabavku alkotestova i testova na opojne droge, za koje ja smatram da je također od ključne važnosti kao dio srednjoročnih mjera koje se trebaju realizovati. Moje pitanje ide u smjeru zašto je to srednjoročna mjera, a nije prioritarna kratkoročna mjera? Zahvaljujem.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Viteškić.

Smiljana Viteškić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajuća, dobar dan svima. Ja imam jedno pitanje. Imate li podatak koliko je osoba koje su registrirani korisnici psihoaktivnih supstanci i alkohola, upućeno na vanredni ljekarski pregled za vozače motornih vozila? I na čiju inicijativu se to najčešće događa? Znači, Zakon je propisao ko može uputiti osobu na vanredni ljekarski pregled, ali evo mene interesuje je kao najčešće; poslodavac, MUP, ne znam, sud, ljekar, odnosno zdravstvena ustanova, i evo kad pričamo o tome, mislim, mislim da je i Ministarstvo zdravstva trebalo uzeti učešće u uvodu o bezbjednosti saobraćaja. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik, Šaljić.

Jasmin Šaljić (poslanik/zastupnik)

Ja bih zamolio radnu grupu, evo ustvari, evo jedno pitanje, da li su razmatrali kako da izbjegnemo kolektivno kažnjavanje savjesnih vozača u Kantonu Sarajevo nakon ovih nemilih događaja i da li su se na tim svojim sjednicama fokusirali na ovi 80 ili 100 vozača koji nas teroriziraju? Ja neću da prihvatim nikakvo rješenje gdje ćemo da kažnjavamo nas 500 000. Mi treba da se obračunamo kao društvo i kao zajednica kroz institucije sa ovih 80 ili 100 povratnika u vršenju prekršajnih i krivičnih djela.

Da li ste vi u radnoj grupi razmatrali jedan važan segment a stručno se zove saobraćaj u mirovanju, i zamolio bi. Ako imate podatak o broju registriranih i broju neregistriranih vozila na području Kantona Sarajeva. Tako da javnost barata nekim ciframa da je oko 104 hiljada registriranih a da od toga ima 30 % neregistriranih.

A drugo ćemo na diskusiji. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Vreto.

Elvis Vreto (poslanik/zastupnik)

Hvala, dopredsjedavajuća. Koristim priliku da pozdravim sve prisutne i građane koji nas prate. Imam jedno pitanje. Prije dva dana se u medijima pojavilo da je jedno vozilo privremeno oduzeto od vlasnika koji nije platio kazni nešto više, da sada ne ulazim u detalje, čini mi se da se radi preko 200 000 KM. Suštinsko pitanje i volio bih da mi se da odgovor, obzirom na poznatu problematiku i ovo, čuli smo i u uvodnom izlaganju i kroz informaciju o nemogućnostima oduzimanja, trajnog oduzimanja vozila. I na podatak da se radi o

privremenom oduzimanju, šta se je promijenilo od prije 7 dana ili 10 dana, pa da je ovo moguće. Ko je je u lancu ove odgovornosti imao tu mogućnost da radi oduzimanje privremenog vozila? I evo da vidimo jel to, je li to jednostavno neka saradnja, sastanci koji su organizirani sa zaduženim institucijama iz te oblasti? Eto, toliko hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Hodžić.

Admela Hodžić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajuća. Dobar dan želim svima, s obzirom da se prvi put javljam.

Pitanje, da li nam možete dati informaciju o kontroli saobraćaja u Kantonu Sarajevo do 26. 5. ove godine po općinama, kao što je to prezentirano u ovom izvještaju od 28.05 do 5. 6.? Svi ovi prijestupnici koji su višestruki povratnici ili prestupnici teških kaznenih djela su bili prisutni u saobraćaju i prije tragične nesreće, ali postavlja se pitanje da li povećana, da li je povećana kontrola mogla prevenirati ovakve teške nesreće?

Drugo pitanje, čija je odgovornost i čiji je posao pravovremene kontrole saobraćaja i prisustva većeg broja policije na cesti?

Treće pitanje, nekada su se ovi noćni ulični trkač okupljali na Ilidži, da li imamo informaciju da li se i dalje okupljaju na Ilidži ili na nekom drugom mjestu i da li policija ima informacije, baze podataka, da li imaju negdje registrovano ovakvi vozači?

I sljedeće pitanje. Zanima me ovaj radni tim, stručni radni tim na osnovu čega je ovaj predložio ovakve mjere?

Da li ste uzeli recimo, evo, kolega Šaljić je pomenuo neki stotinjak prijestupnika, a koji maltretiraju, ovaj nas ostale učesnike u saobraćaju kojim se bukvalno morate sklanjati kada vozite, pa vam oni nešto mašu, pa psuju, pa svega tu ima. Svi smo svjedoci toga. Ovaj recite nam na koji način će ove mjere prevenirati ovakve radnje upravo učesnika, kako će ih kazniti i odvratiti od ovoga što rade? Evo, imamo izvještaj o ovom mladom momku koji je prouzročio ovu tešku nesreću. Znači, svaki put je kažnjen istim članom zakona, pretpostavljam da nije položio vozački ispit. Znači momak vozi od 2021. godine bez vozačke dozvole. I svaki put je isti prekršaj, svaki put je kazna 400 maraka. Ja sam očekivala danas da nam se neko obrati iz medicinske struke, da vidimo profil ljudi koji rade ovakve je stvari, da se mogu posebno registrovati jel imaju neke mjere da se šalju na neku edukaciju preventivno, da se s njima razgovara, da imaju neki psihološki njihovi kartoni, da mi znamo s kim imamo posla. Napisati kaznu koju oni neće platiti stotinama hiljada maraka i raspravljati ovdje, ja mislim da nema svrhe, da upravo trebamo krenuti od stajališta najtežih prijestupnika na koji način ovaj dolaze do automobila? Konkretno, u ovom slučaju pretpostavljamo, i priča je bila da je automobil od roditelja. Znači, ako je kazna za mladog momka koji nekoliko puta vozi bez vozačke dozvole od 2021. godine, dajte da vidimo ko mu daje automobil kojim on ovaj vozi bez vozačke dozvole dvije godine. I ostale stvari i stanje ovaj pod dejstvom droga, mislim, sve se to može na mnogo, mnogo učinkovitiji način i registrovati i napraviti neke baze i educirati ljude i dati im neke programe da oni idu na edukaciju, da im neko kaže da to, mislim da postoje časovi ili sati sa psihologom na kojima će se njima objašnjavati ako tri puta napravite isti teški prekršaj, ovaj da idete, neko s vama razgovara, stručna osoba da vam kaže da to ne valja, niste platili kaznu, ugrozili ste nekoga, nečiji život, mora neko s medicinske strane i medicinske struke razgovarati s tim ljudima i voditi brigu. Ja smatram da bi to bilo ovaj jedna od dobrih mjera. I građani su postavili pitanje, a poslali su nam pitanja, mislim da je još neko od kolega pitao, kada se vozač kontroliše prilikom kontrole, kada je u alkoholiziranom stanju, da li se pusti kući ili pritvori i da li imamo neka nova rješenja da to preveniramo? Eto, toliko, zahvaljujem.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Čičić.

Davor Čičić (zastupnik)

Pozdravljam sve prisutne i građanke i građane pred malim ekranima. Neću ponavljati pitanja koje su kolege već možda postavile, ali evo imam jedno konkretno pitanje vezano za ovu informaciju koju smo dobili od Ministarstva unutrašnjih poslova, pobrojani su i svi zakoni s višeg nivoa vlasti koje je potrebno mijenjati, a kako bi se ove represivne malo pooštrile. Moje konkretno pitanje da li su predvidjeli, ja tamo nisam vidio u toj informaciji, da li su predviđene izmjene Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine da budu u tim prijedlozima, s obzirom na činjenicu da u trenutnom Krivičnom zakonu nije moguće oduzeti vozačku dozvolu na period duži od 5 godina. Ja smatram da za ovakve i teže slučajeve objesne vožnje bi se trebali izmijeniti ti članovi zakona, da bi se vozačka dozvola po Krivičnom zakonu mogla oduzeti i duži period od 5 godina, pa možda i doživotno u slučajevima ovakvih objesnih vožnji i, nažalost, pogotovo sa smrtnim ishodom. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Pilav.

Ilijaz Pilav (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem. Ja imam dva pitanja. Zanima me da li u našem zakonodavnom okviru postoji kvalifikovano djelo objesna vožnja? Ako da, onda koje su to predviđene sankcije za takvo djelo? I drugo pitanje, pažljivo sam slušao ove predložene kratkoročne, srednjoročne i dugoročne mjere i u okviru toga postavljam pitanje da li u kratkoročnim mjerama postoji plan i kako da se uklone bahati vozači sa naših ulica? Zahvaljujem.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Bandić. Ja bih zamolila samo službu da pozove zastupnika Bandića, ako želi još uvijek postaviti pitanje. Mislim da je u hodniku.

Muamer Bandić (poslanik/zastupnik)

Selamim i pozdravljam sve prisutne, kao i oni koji nas prate putem malih ekrana. Imam pitanje za ministra Katicu.

Dakle, koliki je broj policajaca u Kantonu Sarajevo po broju stanovnika i da li je taj broj usklađen sa standardima u Europskoj uniji? Drugo pitanje. Od ukupnog broja policijskih službenika koliko je njih koji rade u kriminalističkoj policiji i da li je to dovoljno, da li je to možda razlog zato što preventivno ne djelujemo možda na one oblike organiziranog kriminala koji ustvari najviše i rade na krivičnim djelima prodaje narkotičkih sredstava, a koji kasnije postaju jedan od ključnih uzroka pravljenja prekršajnih slučajeva, kao što su bili nedavno u Kantonu Sarajevo? I zanima me sljedeće, da li ovi prekršajni nalozi koje izrekne Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Uprava policije, a koji su kvalifikovani iz saobraćaja, da li postoji mogućnost da oni koji treba da ih plate imaju mogućnost da ih plate u 50 procenata u onom roku? I da li ta mjera ustvari možda stimulira ove naše ulične vozače ukoliko samo moraju, dakle da plate pola od propisanih kazni i da li je to planirano ukoliko plaćaju zaista samo pola kazne, da li je to planirano da se taj oblik prekršaja i plaćanja izmijeni? Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Ja bih sada zamolila ministrice i ministre da krenu odgovarati na postavljena pitanja. Ministrica Hota-Muminović

Naida Hota-Muminović (ministrica)

Hvala lijepo. Prvo pitanje je postavila uvažena zastupnica Vujović, pitajući, dakle, u kojim se predmetima u školi radi saobraćajna edukacija. Prema saznanjima koje imate, dakle, učenici se uopće tokom obrazovanja na susreću sa bilo kakvim saobraćajnim propisima ili saobraćajnim znakovima. Dakle, kao što sam i u uvodnom izlaganju naglasila, učenici se već od ranog uzrasta susreću saobraćajnom edukacijom kroz školu, kroz formalno školsko obrazovanje u prvoj trijadi, uključujući, dakle i predškolski uzrast, ali u prvoj trijadi je veoma naglašena naglašene su oblasti koje se tiču saobraćajne kulture kroz predmet Moja okolina, dakle u prvoj trijadi razredne nastave, potom kroz predmet Društvo. Naravno i među predmetno, u smislu da se, recimo, primjera radi, kod izučavanja geometrijskih likova u matematici također obrađuju i saobraćajni znakovi kao primjeri funkcionalnog znanja i funkcionalnih sadržaja. Nadalje, u predmetnoj nastavi izučavaju se i u tehničkom odgoju, gdje se specifično rade i praktični radovi izrade, dakle, saobraćajnih znakova, raskrsnica, maketa u grupama i pojedinačno. U predmetu Kultura življenja, također, potom u predmetu Geografija kada je riječ o djelatnostima specifičnim djelatnostima, ovdje u ovom slučaju o saobraćajnoj djelatnosti. Nadalje, kroz srednje obrazovanje isto se nastavlja ciklično proširivati kroz predmet Geografija, potom kroz predmet Građansko obrazovanje i osнови demokratije i kroz predmete Psihologija i Sociologija, što je veoma značajno u kontekstu postizanja obrazovanja kada su u pitanju vrijednosni sudovi i saobraćajna kultura. Uvaženi zastupnik Kapidžić imao je nejasnoće šta bi mogle biti, šta bi mogao biti koncept defanzivne vožnje u komparaciji sa agresivnom ili ofanzivnom vožnjom? Dakle, defanzivna vožnja je u vašim materijalima koje smo dostavili spomenuta u kontekstu standardizacije rada i stalnog educiranja instruktora vožnje. Razumije se, a ovo je djelomično i odgovor uvaženom zastupniku Faruku Selmanoviću, razumije se da je Pravilnikom o polaganju vozačkih ispita itekako prepoznat prepoznat sadržaj na način da nakon stjecanja znanja, odnosno obuke, je li za vozački ispit, budući kandidati, odnosno vozači, trebaju znati osnove ponašanja u saobraćaju i steći, dakle, znanja, ali i vještine u tom domenu. Međutim, uloga instruktora je daleko važnija od toga i mi na tome predano radimo, to je svakako u ukupnom ambijentu cjelovitog pristupa svemu, pa i polaganju vozačkog ispita veoma važno naglasiti da prilikom obuke za buduće vozače instruktori naglašavaju da vozači moraju biti pažljivi, proaktivni i svjesni potencijalnih rizika na putu. Primjer ofanzivne ili defanzivne vožnje mogao bi se najbolje pokazati u situacijama kada vozač zaista ima prednost po saobraćajnim pravilima, ali je instruktora uloga je vrlo važna da i tada naglasi budućem vozaču da i dalje mora biti vrlo pažljiv, iako ima prednost u saobraćaju, to je primjer defenzivne i vožnje jer u tom kontekstu može prouzrokovati nesreću i može ugroziti život pješaka ili bicikliste, vodeći računa o svojoj prednosti kao vozača u odnosu na druge vozače motornih vozila. Dakle, to bi bio koncept defenzivne vožnje po pristupu. Treba naglasiti da ovu edukaciju instruktora rade stručnjaci različitih profila i da ovdje svakako učestvuju i psiholozi, što je vrlo važno, dakle da se kreira jedan mentalni sklop budućih budućeg vozača koji će biti vrlo pažljiv, senzibilan i na koncu i ljubazan, jer su to ključni termin koji se koristi danas, kada govorimo o jednom ukupnom teorijskom dijelu koncepta, dakle polaganja i sticanja vozačke dozvole. Uvaženi zastupnik Marjanović pitao je jedno pitanje u vezi sa stavovima srednjoškolaca da li su oni opremljeni sa stavovima da auto mogu promatrati, naravno, i kao prijevozno sredstvo, ali i kao sredstvo izvršenja prekršaja ili krivičnog djela. Treba naglasiti da se kroz ukupno obrazovanje nastoji izgraditi određeni vrijednosni stavovi prema svemu što ljudi koriste. Dakle, ovdje može spadati, naravno, i upotreba ili zloupotreba riječi, izgovorene, napisane. Ovdje

može spadati, naravno, upotreba ili zloupotreba informatičkih uređaja, ovdje može, naravno, spadati i upotreba ili zloupotreba auta. Treba naglasiti da se kroz autonomiju svakog nastavnika, svaki je nastavnik slobodan da daje i kreira i uzima primjere u podučavanju kako bi se postigla upravo jedna cjelovita ličnost, odnosno optimalan razvoj budućeg učenika da odgovorno, svjesno, održivo promišlja o svojoj ulozi, pa tako i o ulozi, svojoj ulozi kao budućeg učesnika u saobraćaju, kao osobe koja upravlja motornim vozilom, ali i kao pješaka, bicikliste i korisnika drugih vidova prijevoza. Pitali ste, također, za ljekarski pregled. Pitanje je bilo upućeno meni. Dakle, sadržaj ljekarskog pregleda definisan je jednim pravilnikom koji je usvojen na nivou države Bosne i Hercegovini, on se zove Pravilnik o zdravstvenim uvjetima koje mora ispunjavati vozač motornih vozila. To je, naravno, uža struka i zdravstvena struka je vrlo pozvana da utvrdi koji su to parametri, da se može procijeniti da li je osoba sposobna upravljati motornim vozilom. Ja nisam zabilježila druga pitanja koja su bila upućena meni, hvala vam lijepo.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Premijer Uk.

Nihad Uk (premijer)

Hvala dopredsjedavajuća. Ja sam zabilježio dva pitanja. Prvo pitanje je bilo od kolegice zastupnice Vujović. Koji je budžet za sve ove zaključke koje Vlada Kantona Sarajevo donijela na hitnoj sjednici? Dakle, radi se o minimalnom budžet s obzirom da se većina zaključaka odnosi na zakonsku regulativu i već postojeće stanje, kada jedan od zaključaka jeste novih 195 policajaca u Kantonu Sarajevu, to je već budžetirano u budžetu za ovu godinu, s obzirom da su oni podnijeli zakletvu u protekloj sedmici, a ovih novih najavljenih 250 policajaca koji su planirani da se konkurs raspiše u tok ove godine bit će budžetirano za narednu godinu, s obzirom da mora proći proces konkursa i obuke tih policajaca. Tako da će oni formalno pravno potpisati ugovore sa Kantom Sarajevo već naredne godine. Ostali mjere su već budžetirani prethodnim i ovim budžetom i pitanje budžeta adaptivnog upravljanja pretpostavljam, kolega, Šteta će dati odgovor s obzirom da je bilo konkretno pitanje koliko je utrošeno ili koliko će se utrošiti za adaptivno upravljanje saobraćajem u Kantonu Sarajevo. Drugo pitanje koje se odnosilo direktno prema meni, bilo od kolege Devića, da li sam ja lično ili Vlada, nevažno, za inkriminiranje vožnje pod alkoholom u Krivični zakon? Apsolutno da, dakle jedan primjer kao što je Hrvatska uradila u Krivičnom zakonu u članu 226. da se određeni stepen, odnosno određena koncentracija alkohola, droga ili drugih lijekova koji utječu na svijest vozača da se procijeni. U ovom slučaju Krivični zakon je to precizirao na 1,5. u bilo kojoj konotaciji. Apsolutno sam za da se ovakav vid vožnje pod određenim stepenom alkohola, droga ili psihoaktivnih lijekova inkriminira krivičnim Zakonom Federacije Bosne i Hercegovine. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Ministar Katica.

Admir Katica (ministar)

Hvala vam lijepa, još jednom lijep pozdrav. Imamo sam par pitanja. Krenuti ću s kraja, a onda ću dati riječi načelniku Sektora uniformisane policije Uprave policije MUP Kantona Sarajevo da odgovori i na ova neka suštinski policijska pitanja. Evo s kraja, gospodine Bandiću otprilike europski prosjek za broj policajaca na 100.000 stanovnika jeste 333. to je neki standard Europske unije. U Bosni i Hercegovini je to negdje 438. Znači malo više. Mi imamo u MUP KS, ne mogu u tom smislu reći, ali definitivno je da nam određeni broj policijskih službenika fali i u tom smislu mi poduzimamo radnje da se to riješi. Znači da smo 195 novih mladih ljudi

dobili. Bitno je da obezbijedimo da ta procedura bude neokrznuta u smislu korupcije ili bilo čega sličnog. Imamo najbolju metodu, za to najbolji pristup, imamo najbolje ljude koji su došli u naše strukture i mi mislim da u tom smislu ćemo vrlo brzo moći reći da imamo zadovoljavajući broj policijskih službenika, posebno s obzirom na činjenicu da u narednih dvije, tri godine imamo veliki odliv kadrova. Znači, bitno će se podmladiti MUP Kantona Sarajevo, odnosno Uprava policije. Vaše pitanje vezano za kriminalističku policiju i da li je to dovoljno za borbu protiv organizovanog kriminala? Podsjećam vas, gospodine Bandiću, da je MUP Kantona Sarajevo najvažniji partner Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo u borbi protiv organizovanog kriminala. To vide i svjedoče svi. Dakle, ja mogu reći da sam ponosan na tu činjenicu da smo u takvoj poziciji kao MUP Kantona Sarajevo, podržavam i čestitam našim policijskim službenicima, posebno kriminalističkoj policiji, na borbi protiv organizovanog kriminala na području Bosne i Hercegovine. Da li mislim da 50 % plaćanja prekršajnog naloga? Da li je to dobro ili loše za borbu protiv saobraćajna delinkvencije? To je bila neka mjera, davnašnja prilikom reforme prekršajnog zakonodavstva, da se u suštini ljudi natjeraju da plaćaju novčane kazne. Čini mi se da to ne ostvaruje svoju svrhu u tom smislu, tako da bi vjerojatno trebalo naći neke novitete. Vidite po tom pitanju gospodin Ilijaz Pilav je pitao da li postoji djelo "objesna vožnja". Ona trenutno ne postoji u našem krivičnom zakonodavstvu. Ja smatram i u tom smislu podržavam i diskusiju gospodina, odnosno pitanja gospodina Harisa Zahiragića vezano za objesnu vožnju. Smatram da bi trebalo biti dijelom krivičnog zakonodavstva i da karakteristike, ujedno odgovaram i na pitanje gospodina zastupnika Zahiragića da ona bude definirana, kao što je to, recimo u Švicarskoj ili kao što je u Republici Hrvatskoj, pa da bude definisana da je to ona vožnja kojom se teško krši propisi o sigurnosti saobraćaja kada se vozi u stanju nesposobnosti za vožnju izazvanoj trošenjem alkohola uz koncentraciju od najmanjenje 1,5 grama po kilogramu alkohola u krvi ili droge ili psihoaktivnih lijekova ili vozeći u zabranjenom smjeru ili pretičući na nepreglednom mjestu kolonu vozila ili vozeći brzinom koja prelazi 50 km/h iznad dopuštene u naseljenom mjestu ili područje s naznačenim ograničenjem brzine. I tako izazove opasnost za život ljudi. Ovdje je malo neka promjena u krivičnom pravnom normiranju, s obzirom da se ovdje kažnjava za samo ovo stanje, a ne mora se izazvati neka teška posljedica, kao što je to klasično kod ugrožavanja sigurnosti saobraćaja, tako da podržavamo i smatramo da bi bilo dobro u krivičnom zakonodavstvu propisati objesnu vožnju kao posebno krivično djelo. U tom smislu odgovaram i uvaženom zastupniku Čičiću vezano za njegovo pitanje za krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovini i ovu inicijativu. Mislim da je to jako dobro i da treba ići sa tim, sa takvom inicijativom. Gospodin Vreto je pitao šta se promijenilo u zadnjih 7 dana? Promijenilo se to, imali smo jedan sastanak, a htio bih vas obavijestiti da sam ja prije toga imao sastanak sa direktorom Centra za edukaciju studija i tužilaca Federacije Bosne i Hercegovini, gdje sam u suštini realizirajući smjernice o kojima danas govorimo, čiji je koordinator uvaženi gospodinu Šut, dakle, održe u taj sastanak, tražio sastanak da vidimo da održimo jedan okrugli sto sa predstavnicima pravosuđa, s obzirom da ne postoji, da postoji očigledno nerazumijevanje u tom smislu i složili smo se u tome. Međutim, ovo je sada ubrzalo to neke stvari, tako da smo održali sastanak sa predstavnicima Općinskog i Kantonalnog suda u Sarajevu, odnosno preciznije prekršajnog odjeljenja Općinskog suda u Sarajevu, predsjednika Općinskog suda, predsjednika Krivičnog odjeljenja Općinskog suda i krivičnog odjeljenja Kantonalnog suda u Sarajevu. Čini mi se da smo postigli neku vrstu konsenzusa, ne mogu garantirati da jesmo, ali vjerujem da će vrijeme koje je ispred nas biti pokazatelj i, dokazi, jel to tako ili nije. Evo ove činjenice da već imamo oduzetih vozila, da policija poduzima mjere su dobra informacija. Gospodin Delić je, odgovorit ću na dio ovo kako riješiti oduzimanje vozila. Evo ja sam otprilike to rekao i u svom uvodnom izlaganju. Osnovno je normativne prirode. Osnovno je li imamo probleme?

Osnovno je normativne prirodi u Zakonu o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini. Drugi je način ovaj u komunikaciji sa Prekršajnim odjeljenja Općinskog suda. I evo, to radimo. Ovo zašto radimo post festum? Ja mogu reći da mi u Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo radimo na ovome pitanju od prošle godine intenzivnije, radili smo i prije toga, ali od prošle godine smo radili intenzivniji, kreirali ovaj jedan važan dokument za nas u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Radit ćemo na njemu i vjerujem da će on polučiti odgovarajuće rezultate. Gospodine Kapidžu, mislim da će vama odgovoriti gospodine g. Đafer, na ovo pitanje vezano za saobraćajne, za ovu statistiku koju ste tražili, čini mi se da je bilo da je možda i tu došlo do nerazumijevanje jer smo, mislim da su u Upravi policije mislili da se radi u zahtjevu koji nema sad vremensku tu odrednicu da to bude do ove sjednice Skupštine Kantona Sarajevo. Evo, ja se nadam da sam odgovorio na pitanja, mogu još reći da smo mi pokrenuli i na osnovu budžeta iz ove godine pokrenuli niz projekata koji se odnose i na pokrivanje video nadzorom saobraćanih, odnosno stajališta za autobuski saobraćaj na području Kantona Sarajevo vrlo važno, time ćemo pokriti veliki broj tih stajališta, a to, čini se, ugrožava u značajnoj mjeri saobraćaj. Također i projekat Sparta kamera. Također, nabavku novih, odnosno znavljanje voznog parka u Kantonu Sarajevo zato je izdvojeno 2 300 000 konvertibilnih maraka, za ovo sve blizu 5 000 000 konvertibilnih maraka. Na sljedećoj sjednici Vlade ću imati realizaciju budžetske mjere vezano za stacionirane radare na području Kantona Sarajevo. Tako, evo, to je neka kratka informacija o svemu ovom i nadam se da sam odgovorio na pitanja. Ako nisam, tu sam da odgovorim. Hvala.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujem se ministru Katici. Ima li potrebe da odgovara načelnik uniformisane policije? Ne znam samo da li ćete moći odgovoriti, nemate kartice, morat ćete, ovamo za govornicu izaći, izvolite.

Džafer Hrvat (načelnik uniformisane policije MUP KS)

Ja ću pokušati da maksimalno skratim i da upotpunim odgovore na pitanja koja ste vi postavili, a koja su u nadležnosti Uprave policije. Dakle, ovdje se radilo o, istim ću redosljedom krenuti kao i moj ministar. Ovdje se pitanje, koliko sam shvatio, odnosilo na mogućnost 50 % plaćanja izrečene novčane kazne. Da, ona postoji i zakonski regulisana u roku od 8 dana od pravosnažnosti prekršajnih naloga da se plati 50 %, a ne postoji mogućnost da za one koji su dužnici i koji su prekoračili taj rok da se to retroaktivno primijeni. Ako je u tom smislu bilo pitanje. Na nivou Bosne i Hercegovine se zbog primjene te norme uplati 37 000 000, a razduži se 46 000 000 zbog tog te zakonske mogućnosti. Što se tiče ovih prestupnika, u saobraćaju o kome je bilo riječi, kako se ponašaju, i ja sam na sjednici Vlade iznio svoju opservaciju kao građanin, da ja po reakcijama pojedinih učesnika u saobraćaju nisam siguran da su mogli proći ljekarski pregled. Dakle, slažem se sa ovom konstatacijom, ali to ta stvar nije u nadležnosti Uprave policije. Naravno u nadležnosti Uprave policije je kontrola i regulisanje saobraćaja na putevima i mi u skladu sa utvrđenim prioritetima i raspoloživim resursima, poduzimamo mjere na adekvatnoj i pravovremenoj kontroli i regulaciji saobraćaja na putevima. Da li se trkači okupljaju? Mi pratimo tu problematiku, ali ovdje ću napomenuti da naši propisi nisu definisali šta je trkač, tko je trkač i mi ćemo nastojati, ako budemo participirali u radu radnog tijela na državnom nivou, pripremama izmjena i dopuna ZOBS-a, nastojat ćemo da i ovo pitanje regušujemo. Čini nam se za sada da je švicarski model definisanja najprihvatljiviji za ovo područje. Vozila privremeno oduzeta, dakle, već imamo 3 vozila privremeno oduzeta, a primjenom ovih uputa drugostepenog suda. Dakle, mi smo i do sada primjenjivali upute suda i primjenjivat ćemo ih i dalje. U određenom vremenskom periodu one su bile za nas pomalo i zbunjujuće. I, naravno, sudija je neovisan u svom odlučivanju, mi ne možemo komentarisati

njihove presude, mi ih provodimo i krenuli smo u ovaj posao i vidjet ćemo šta će sud i na koji način će sud odlučiti i poštovat ćemo, naravno, odluku suda. Ova druga pitanja koja se tiču statistike, zamolio bih vas ako ne možete naći, obzirom da imamo usvojen model statističkog izvještavanja, usvojene parametre statističkog izvještavanja u kojima je sadržano i vrijeme za koje se izvještava o stanju sigurnosti. Molim vas kad postavljate pitanja, dajte mi onda, obzirom da ja odgovaram na većinu tih pitanja i dajte mi vremenski okvir za koji vas interesuje određen podatak, jer ja kad dobijem podatak, dajte mi za tu i tu kategoriju nezgode, onda ja moram nagađati u većini vaših pitanja, ne kažem ja u svim, u većini vaših pitanja, moram nagađati koji je to period koji bi mogao biti interesantan za vas, pa vas molim da samo vremenski okvir date, a ja ću provjeriti konkretno za to pitanje. Ja ću provjeriti, vjerojatno to pitanje nije došlo do mene sad, a ova druga pitanja su došla, dakle, i ovo pitanje koje je postavio uvaženi zastupnik Kapidžić, rečeno mu je da će pismeni odgovor dobiti i vjerojatno u primjeni administrativne procedure nije rečeno da se mora odgovoriti do ove sjednice, nego je rečeno da se odgovori u razumnom roku i bit će odgovor i za to pitanje, dakle, u pismenom obliku. Ovaj dio koji se odnosi na opremu i postupanje policijskih službenika. Ja ću samo reći da policijski službenici u svom radu imaju višestruke instrumentarije kontrole svog rada, počev od neposrednog rukovodioca, unutrašnje kontrole, ureda za pritužbe javnosti, disciplinskog tužioca, normativnog okvira za provođenje disciplinskih mjera koje se izriču, a nikada nemaju potrebu da se bave komentarom drugog nekoga ko obavlja javna ovlaštenja, a svi drugi se bave nekom vrstom kontrole policijskih službenika. I mi se znamo nositi s tim. I to i jeste opterećujući faktor, ali nema ovaj za nas to nekog značaja u smislu da nam to smeta, mi ćemo svakako uvažiti sve dobronamjerne sugestije da korigujemo svoj rad i da ga, na kraju krajeva, uskladimo onako kako nam je i propisano. Ove druge informacije, odnosno druge odgovore na pitanja ćete dobiti pismeno zato što ne bih volio, bilo bi neozbiljno s moje strane da ja sad nagađam jer moram izvršiti uvid u određene evidencije pa da vam dan tačne podatke za ono što ste tražili. Hvala.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se gospodinu Džaferu Hrvat. Ministar Adnan Šteta ima kratke odgovore, pa ima još neko prijavljen.

Adnan Šteta (ministar)

Hvala predsjedavajući. Imao sam četiri pitanja, pa evo dam kratke odgovore. Prvo je da li kao privremene mjere prije uspostave adaptivnog upravljanja saobraćajem razmišljamo o nekim, to jeste privremenim mjerama, konkretno o žutom kvadratu. Da, svakako da razmišljamo kroz ovih 16 lokacija koje smo detektovali, na primjer u Zagrebu toga dosta ste ima, ali moramo biti svjesni da i ZOBS o kojem smo danas puno pričali nam tu ne daje prostor do kraja, tako da ćemo shodno zakonskoj regulativi ispoštovati ono što možemo na ovome što budemo radili. A drugo pitanje je bilo vezano za adaptivno upravljanje saobraćajem da li je budžetirano? Koliko je novca podignuto, koliko je potrošeno? U Budžetu za 2023. godinu u Ministarstvu saobraćaja budžetiran je projekat adaptivnog upravljanja saobraćajem u kreditnom dijelu budžeta gdje su predviđena sredstva za taj projekat. Nije podignuto ništa novca i nije potrošeno ništa novca. Efektivnost kredita tek treba da bude do kraja ljeta, što znači da će se podudarati otprilike sa završetkom javnog poziva, tako da ovi krediti se ne dižu pa da stoje, nego se oni dižu kada budemo imali projekat završen, kada budemo imali javni poziv završen i kada budemo mogli izvođače uvoditi u radove. Znači 0 maraka podignuto, 0 maraka potrošeno. Vezano za pitanje oko signalizacije sigurnosti vezano za izvođače koji rade na saobraćajnicama u Kantonu Sarajevo, svakako da svaka firma koja radi u Kantonu Sarajevo prije početka radova mora predati imati elaborat izmjene režima saobraćaja shodno zakonskoj regulativi, sve što je

potpisano, tek nakon toga, kada nadzor odobri, ona može ući u radove i svakako da nadzor i inspeksijski organi sa ti koji trebaju tu stvar kontrolirati. I četvrto pitanje je bilo vezano za struku u Ministarstvu saobraćaja. Ministarstvo saobraćaja do 2018. godine bilo administrativno Ministarstvo, radilo administraciju. Od 2019. je razvojno i infrastrukturno Ministarstvo. 2018. smo imali 0 maraka kapitalnih projekata koji se rade u Kantonu Sarajevo, danas imamo preko 300 000 000 maraka kapitalnih projekata koji se rade u Sarajevu. Imamo dovoljan broj stručnih inženjera koji rade na ovim projektima i ono što nagovještavam da ćemo u narodnom periodu primati dodatne ljude, uzimajući u obzir da nam nedostaje ljudi, tako da ćemo se još da kažemo jače strukovno potkovati, a svakako uz to imamo i asistenciju i pomoć Fakulteta, za saobraćaj i komunikacije, Građevinskog fakulteta i Ekonomskog fakulteta koji zajedno sa nama rade na raznim projektima. Hvala lijepa.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Ministar Admir Katica, odnosno gospodin Semir Šut ima odgovore na pitanje izvolite.

Semir Šut (predstavnik MUP KS)

Hvala lijepa. Bilo je pitanje zašto je nabavka alko testova i uređaja za testiranje prisutnosti opojnih droga predviđeno kao srednjoročna mjera, a ne kratkoročna. Iz tehničkog razloga. Radi se o javnim nabavkama, ali smo zato u srednjoročnim mjerama kao prvu tačku je naveli i naveli smo odmah započeti proceduru sa nabavkom, čisto iz tehničkih razloga, zato što nabavka podliježe Zakonu o javnim nabavkama i predviđajući trajanje te procedure. Zbog toga je srednjoročna. Naravno da će Uprava policije nastojati u što kraćem roku da to realizuje. Drugo pitanje je bilo da li u kratkoročnim mjerama postoji plan da se uklone bahati vozači? Cilj i kratkoročni i srednjoročnih mjera i svi smjernica i ovoga što poduzima Uprava policije jeste, jesu bahati vozači, ovi koji teško ugrožavaju sigurnost saobraćaja. To je cilj svih mjera. A posebno je razrađeno kroz poglavlje taktičko-metodološki pristup, gdje ova grupacija vozača posebno ciljana. Hvala lijepo.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Ovo su bili odgovor na postavljena pitanja zastupnika.

Ono što bi zamolio, s obzirom da nam se približava vrijeme džume namaza, zamolio bih ministrice i ministre koji nisu u potpunosti dali odgovore na sva postavljena pitanja da zastupnicama i zastupnicima obavezno odgovore dostave pismenim putem. Pretpostavljam da zastupnica Admela Hodžić i zastupnik Redžo Lemezani nezadovoljstvo odgovorom da ste se za to prijavili. Ali nema ih sad tu.

Dobro. Ništa, onda pauza do pola tri.

Moramo se izjasniti. Samo polako sam, polako.

Pauza do 2 sata. Zamolio bih samo službu da nam pripremi anketu za izjašnjenje, a zastupnice i zastupnike da se izjasne.

Zaključujem glasanje. Molim rezultate glasanja. Za je glasalo 22, protiv ništa, suzdržan 1. Konstatujem da je Skupština usvojila prijedlog za pauzu. Hvala.

NASTAVAK NAKON SJEDNICE

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Nastavljamo sa radom sjednice Skupštine Kantona Sarajevo.

Imamo još nekoliko odgovora na postavljena pitanja. Mislim da se radi o Ministarstvu unutrašnjih poslova, Uprave policije, gospodin Džafer Hrvat. Kazali ste da imate nekoliko još odgovora, izvolite.

Džafer Hrvat (načelnik uniformisane policije MUP KS)

Ja se zaista izvinjavam zbog žurbe i zbog velikog broja pitanja, neka pitanja nisam uspio da uočim, pa sam naknadno izvršio provjere i identifikovao nekoliko pitanja na koja nismo dali odgovore. Jedno je pitanje bilo uvaženi zastupnice Memić, koliko je prekršilaca, višestrukih povratnika, dužnika u sistemu RNK. Preko 5000 maraka 125 ljudi u sistemu RNK je registrovano i ukupan iznos duga iznosi 2 684 000, a od tog broja 10 najvećih dužnika je 31,43 %, i iznos je duga 843 000 maraka. I ovaj dio poslije zarez nizam dakle, jer je ovo promjenjiva cifra, mijenja se u odnosu na zastaru, u odnosu na nove prekršaje itd. Drugi dio, drugo pitanje je da li planirate pojačan nadzor u vrijeme kada se okupljaju, ne znam da li sam dobro formulisao pitanje, u vrijeme kada se okupljaju u klubovima eventualni prekršioc? Odgovor je da, ali vjerovatno ćete, odnosno siguran sam da ćete razumjeti zašto mi javno ne objavljujemo takve planove, nego izdiferenciramo žarišta, moguće prekršice i u skladu s tim poduzimamo pojačane mjere koje su u našoj nadležnosti. Treće je pitanje je bilo procedura isključenja iz saobraćaja. Ja zaista nemam informacija da policijski službenici postupaju protivno propisima, dakle, Zakonom o sigurnosti saobraćaja na putevima je propisano isključenje iz saobraćaja vozača koji upravlja vozilom pod dejstvom alkohola, a u određenim promilima, dakle preko 1,5 se zadržava vozač. Termin je u Zakonu o sigurnosti saobraćaja zadržavanje. Taj isti Zakon nije propisao proceduru zadržavanja, pa je to na organu koji izvršava i mi zadržavamo svakog vozača tamo piše do otrežnjenja. Ako imate konkretnih i bilo kakvih informacija, zaista nam je interes da se policajci ponašaju transparentno, odgovorno i zakonito podijelite ih s nama, mi ćemo istražiti i sigurno pokrenuti postupke da utvrdimo odgovornost. Predavanje i poništaj vozačke dozvole nije vezan za visinu duga, nego isključivo vezan za kaznene bodove. Broj kaznenih bodova kada su skupi 7 ide se na predavanje, a 10 i 12 je poništaj vozačke dozvole. Dakle, u sankciji, sankcija jeste vezana za kazneni bod, ali predavanje, odnosno slanje na predavanje, upućivanje na predavanje nije vezano isključivo za sankciju, nego za kazneni broj kaznenih bodova. Pitanje koliko radara i koliko kućišta imamo. Imamo 51 osposobljeno kućište. U toku je nabavka 4 kućišta, 35 sistemskih jedinica, od čega 18 sistemskih jedinica za evidentiranje vozila koja učestvuju u saobraćaju, a nisu registrovana, a 17 sistemskih jedinica za mjerenje brzine. Jedinica za saobraćaj ima na raspolaganju 9 alkometara i za sada smatramo da nam je to dovoljno. Ukoliko procijenimo da nam treba više, iskazat ćemo svoj zahtjev. Cijena kućišta je na tržištu, to sam dobio podatke od Odjela koji se bavi javnim nabavkama oko 25.000 maraka, cijena sistemske jedinice za mjerenje brzine oko 120 000 maraka.

APN kamera, sistemska jedinica za mjerenje, za evidenciju vozila koja učestvuju u saobraćaju, nisu registrovana, je od 12 za 15 hiljada. Dakle instalacija kompletnog jednog takvog sistema je oko 145 000, a ovih 7 sistema bez instalacije ovih kamera na autoput što smo postavili je od oko 82 000. Imamo, dakle, Plan za pojačano postupanje i kontrolu višestrukih povratnika, aktuelan od 2016. i Plan kontrole tzv uličnih trkača, također od 2016. Mi ga aktualiziramo, ažuriramo u skladu sa situacijom i poduzimamo adekvatne mjere. Broj policajaca koji je, ne znam da li je, na što se odnosio zahtjev, odnosno pitanje, ali otprilike od 60 do 70 % je popunjenost policijskih jedinica koje poduzimaju svoje mjere na terenu. Ako ima još nekih pitanja, da me podsjetite, ja stvarno nisam namjerno preskočio, nego zbog velikog broja pitanja i zbog vašeg žurbe.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se načelniku Džaferu Hrvatu.

Nije odgovoreno na vaše pitanje, hajd ponoviti pitanje. Uključite zastupnik Jasmina šaljića.

Jasmin Šaljić (poslanik/zastupnik)

Razumijem da niste ni mogli, dobili ste 100 pitanja, a ja sam vas pitao pošto vi u toj radnoj grupi, da li ste vi kao radna grupa razmatrali kako da riješimo se ovih 80, 100 ljudi, a da izbjegnemo kolektivne, hajd da kažemo kazne za sve vozače koji su 99 % savjestni. Jeste li se vi ustremili na ovih 80 ili 100 ljudi koji su povratnici koji divljaju? Evo, sami ste rekli da imate evidencije od 2016. godine. Ja mislim da mi trebamo u tom pravcu ići kako da njima dohakamo? Evo da se ovako izrazim.

Vi ponudite metode, mi zastupnici, sigurno ćemo vam pomoći u tome. Ovo nije nimalo lako, ali evo, kasnije ću kroz diskusiju, evo, samo na to pitanje, molim vas eto. I pitao sam vas za onaj segment saobraćaja u mirovanju i on doprinosi, parkirana vozila na pješačkim prijelazima pješaci izbjegavaju. Tako se ugrožava bezbjednost saobraćaja, imovine, života itd. Jeste li šta u vezi toga na toj radnoj grupi raspravljali?

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Hvala kolegi Šaljiću. Izvolite.

Džafer Hrvat (načelnik uniformisane policije MUP KS)

Dakle, ja sam rekao da je Uprava policije participirala u radnoj grupi koja je radila smjernice koje je kolega Šut ovdje izlagao i da smo iskazali spremnost da participiramo u radnoj grupi na državnom nivou kako bi iznašli najbolja zakonska rješenja. Nismo još uvijek dobili poziv, ali ćemo se mi pripremati na način da ćemo tražiti izmjene i dopune regulative kako bi prekršajni nalog imao karakter izvršne isprave u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku i kako bi mogli ići u proces prinudne naplate, također ćemo pokušati iznaći zakonska rješenja da Uprava za indirektno oporezivanje, odnosno Poreska uprava, učestvuje aktivno u prinudnoj naplati na način i po modelu kako to rade u Republici Srpskoj. Što se tiče mirujućeg saobraćaja, mi imamo također planove postupanja policijske uprave na svom terenu i imaju izuzetno dobru saradnju sa lokalnom zajednicom, gdje akceptiraju probleme i nude rješenja na tom polju.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupnica Marijela Hašimbegović je li ovo dio pitanja koji ste postavili? Pa niste ste dobro odgovor ili? Recite koje pitanje?

Marijela Hašimbegović (poslanik/zastupnik)

Hvala, ja sada ne znam da li je to za ovaj pitanje je bilo za vas, ali su dva moja pitanja potpuno izignorirana. Prvo pitanje se ticalo da li po vama je potreba koja se tiče oko procjena i kriterija za poslove koji se tiču tehničkog pregleda vozila treba da bude pod nadzorom, odnosno određenim monitoringom kako bi se unaprijedila, jer slažete se sa mnom da je to jedan od čimbenika sistema saobraćaja koji utječe ustvari na sigurnost u saobraćaju, jer pored onoga što imamo, dakle imamo vozila, imamo vozača, pješake, infrastrukturu, tu je zakonodavni okvir, ne možemo ignorirati činjenicu da imamo jako puno vozila koja su jako stara i da trebamo na neki način stvoriti bolje kriterije prilikom tehničkog pregleda kako bi izbjegli situacije da takva vozila ugrožavaju sigurnost saobraćaja. A drugo pitanje se odnosilo da li se slažete sa činjenicom da se i Zakon o izvršenju sankcija u stvari stavi zajedno sa setom svih drugih zakona

na reviziju, jer upravo se Uprava policije referira po osnovu tog Zakona kada izlažete svoj izvještaj koji se tiče izvršenja sankcija za prekršioce vozača po pitanju prekršaja u saobraćaju, jer tamo ste naveli da radi nemogućnosti, recimo dodjele prekršajnog naloga radi činjenice da, recimo, vozačka dozvola pripada, recimo da iz nekih druge države itd, navedeno je da su to problemi koji se ustvari iz godine u godinu dešavaju i da se vi suočavate sa njima. Pa šta su vaši prijedlozi da se to promijeni? Hvala lijepa.

Džafer Hrvat (načelnik uniformisane policije MUP KS)

Ja se izvinjavam, nisam izignorirao pitanje jer sam mislio da će ovo pitanje više odnosi i na Ministarstvo saobraćaja, ali se slažem sa činjenicom da trebamo pooštriti kontrole, odnosno pojačati kriterije tehničkog pregleda vozila, kako bi smanjili broj učesnika koji učestvuju u saobraćaju i na jedan način zagađuju, oni su u programu koji mi provodimo u Programu borbe protiv zagađenja, povećanog zagađenja zraka u Kantonu Sarajevo i kako bi, dakle, učestvovala vozila koja su zaista tehnički isprava, kako ne predstavljala opasnost za druge učesnike. Apsolutno se slažem i na tom polju ćemo mi koliko imamo mi mogućnosti i domena raditi i dalje. Mi za sada imamo obavijest o promjeni odgovornog lica u tehničkom pregledu kako bi izvršili nadzor, mi ne možemo vršiti nadzor svakog vozila, ali te kriterije i taj sistem tehničkog pregleda zaista se slažem da treba unaprijediti kako bi se preduprijedile posljedice koje imamo u saobraćaju danas. Drugi dio, Zakon o izvršnom postupku. Ja sam kroz odgovor na ovo prethodno pitanje dao i odgovor na to pitanje. Dakle, idemo u tom pravcu da nalog, dakle prekršajni nalog, postaje izvršna isprava, jer on sada po pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Federacije ne predstavlja izvršnu ispravu, tako da mi ne možemo na osnovu naloga primijeniti institut izvršne isprave, odnosno institut prinudnog izvršenja jer po shvaćanju Vrhovnog suda definisanom pravnom shvaćanju, ne dozvoljavamo stranci da učestvuje aktivno u postupku praćenja izvršenja. Zašto? Zato što se izvršenje po sadašnjim zakonskim rješenjima prati po službenoj dužnosti, organ na to pazi po službenoj dužnosti i organ pokreće, a stranka ne učestvuje. I mi smo pokušali u par navrata dok nismo dobili to pravno svatanje, da prekršajni nalog nije izvršna isprava, dakle, i ostaje samo da po sadašnjem zakonskom rješenju sud kao svoja rješenja može kandidirati kao izvršne isprave, odnosno može postaviti kao izvršne isprave, a mi ćemo dati prijedlog i insistirati na tome da se i naši prekršajni nalozi prepoznaju kao izvršne isprave ili da nađemo nekakav drugi modus da ponudimo građane da plate dug u registru novčanih kazni.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se načelniku Hrvat. Ja otvaram raspravu. Prvi zastupnik koji se prijavio, zastupnik Mahir Dević. Izvolite, imate riječ.

Mahir Dević (poslanik/zastupnik)

Hvala predsjedavajući. Vi znate da smo mi kao opozicioni Klub Stranke demokratske akcije u Skupštini Kantona Sarajevo pokrenuli inicijativu da se održi hitna sjednica Skupštine Kantona Sarajevo zbog ovih nemilih događaja koji su zadesili Kanton Sarajevo i ove tragedije koja je ukupno pogodila javnost u cijelom Kantonu Sarajevo i bili smo vrlo kooperativni u našem radu, i u Kolegiju i unutar Skupštine Kantona Sarajevo, evo na neki način dozvoljavajući da se ta sjednica oduži na 14 dana. Ja bih tu danas sjednicu nazvao ustvari redovnom sjednicom Skupštine Kantona Sarajevo, jer za sazivanje redovne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo po Poslovniku o radu Skupštine Kantona Sarajevo 14 dana je krajnji rok za sazivanje. Ali smo imali na neki način toleranciju, da razumijemo i poziciju Vlade i nove skupštinske većine i svih onih institucija koje ste vi trebali da aktivirate i da im date jasne zadatke da pripremimo ovu današnju sjednicu kako bi usvojili kvalitetne zaključke. Ja zaista ovo danas što sam slušao od

predlagača, jedan dio sjednice na samom početku nisam bio prisutan, materijale sam malo pogledao ovaj, ne vidim ozbiljan akcioni plan koji mi danas kao Skupština Kantona Sarajevo treba da usvojimo i da donesemo određene odluke i zaključke i da bilo šta riješimo. Bojim se, odnosno, bolje rečeno, siguran sam da ćemo mi danas imati ponovno jednu neproduktivnu sjednicu na kojoj će se usvojiti određeni zaključci koji će biti smješteni u jedan vremenski okvir da damo neku vrstu odgovora kao Skupština, a provođenje tih zaključaka, evo, sada odgovorno tvrdim pred javnošću Kantona Sarajevo će biti razvučeno, pitanje je da li će se išta od toga riješiti, jer oni koji su najodgovorniji Kantonu Sarajevo za ovo stanje u posljednjih petnaestak godina u kontinuitetu čini vlast, prije svega u policiji Kantona Sarajevo, znači jedni te isti ljudi u Kantonu Sarajevo upravljaju i komesarima u Kantonu Sarajevo i MUP-om Kantona Sarajevo i saobraćajem i sigurnošću i sa svim segmentima koji čine ukupnu sigurnosnu situaciju u Kantonu Sarajevo. I u stvari, to jeste posljedica tog stanja. Prema tome, očekivati da će jedni te isti ljudi promijeniti ovo što pokazuje danas niz svojih nedostataka zaista je nerealno očekivati. Naravno ja bih sad ovdje mogao da spominjem imena, da se ponašam populistički, ne želim to, mi zaista kao Klub SDA želimo da damo doprinos na današnjoj sjednici, ali ako očekujete od nas, da ćemo mi učestvovati u radu neke sjednice u kojoj ćete vi predložiti neke nesuvisle zaključke i neka obrazloženja koja ćete putem medija poslati javnosti, a da ništa ne učinite, tu nas kao saradnike nećete imati. Tu nas kao saradnike nećete imati jer mi zaista smo siti vaših obmana, vaših lažnih obećanja, vaših neodgovornosti, vaših prebacivanja odgovornosti sa jedne institucije na drugu, kriv je ovaj, kriv je ovaj, kriv je ovaj, što bi naš narod kazao hajde Mujo da je više vojske i ti problemi se samo dodatno nagomilavaju. Vaše mjere su vrlo površne. U praksi, to građani treba da znaju, najveći dio ovih mjera je potpuno neprovodiv ili je za provođenje istih potrebno desetine mjeseci, pa da ne kažem i godina. Također, nisu uopće terminirane. Znači, ja sam zaista očekivao u pripremi ove sjednice Skupštine Kantona Sarajevo, pošto ste uzeli 14 dana, ponavljam, to je dovoljno za sazivanje redovne sjednice i dostavu materijala, da ćete vi danas kazati mi ćemo kao Skupština Kantona Sarajevo u roku 6 mjeseci izmijeniti taj i taj pravilnik koji nam nije omogućavao da provedemo tu i tu aktivnost koja na terenu proizvodi taj i taj problem u saobraćaju. Ja to ne vidim. To bi bio odgovor kakav od nas javnost očekuje. Ovdje se postavlja osnovno pitanje šta je nama danas cilj na ovoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo? Kada je Klub SDA u pitanju mi smo na ovu temu, naravno, raspravljali, priprema li se, razgovarali i naši ciljevi su iskazani kroz pitanja. Znači, za nas je kristalno jasno nekoliko stvari koje se moraju riješiti kroz zakonska, podzakonska akta koja ste vi trebali predložiti termine, načine izmjene, pokrenuti inicijative. Evo, gospodo, sada ste vlast i na Federaciji i u državi, ne možete više prebacivati lopticu kao što ste radili u prethodnom mandatu, kao vi biste kao nešto uradili, vi se kao nešto trudite, kao ne da vam Federacija. Evo sad imate vlast i u Kantonu, i u Federaciji, i u Državi. Jasno je da je podijeljena nadležnost u saobraćaju, odnosno veći dio propisa je federalnog i državnog nivoa. Ali ja nisam vidio u vašim zaključcima da ste vi čvrsto kazali da ćete vi kao parlamentarna većina koja ima svoju vlast i u Federaciji i Državi, u roku 6 mjeseci izmijenim taj i taj zakon, promijeniti taj i taj član da biste otklonili neku od negativnosti koji, evo, sva javnost može da identifikuje u u Kantonu Sarajevo. Vožnja bez vozačke dozvole, to smo kazali maloprije. Što se nas kao Kluba tiče, mi smo, naravno, o tome raspravljali, razgovarali je krivično djelo. Ono nije po važećem zakonskim propisima, ali je za nas krivično djelo. Ako je krivično djelo nosi vatreno oružje bez dozvole koje ubija ili voziti automobil bez vozačke dozvole u pijanom stanju, nadrogiran, također, i taj automobil ubija. Ne vidimo nijedan razlog zašto se zakon ne bi izmijenio da vožnja bez vozačke dozvole ne bude prekršaj, već da bude krivično djelo. Vi to niste ovdje napisali u vašim mjerama, da ste kazali: u tom i tom roku, ako ne može za mjesec, nemojte ovaj građane obmanjivati, recite uradit ćemo to u roku 2 godine, nećemo to uraditi, nikako. Dajte stavove, kažite jel. Vožnja u alkoholiziranom stanju. Ja pretpostavljam da svi zastupnici u Skupštini Kantona Sarajevo se slažu da vožnja u alkoholiziranom stanju, bez

obzira na količinu promila alkohola, evo u krvi, mora biti strogo kažnjiva i zabranjena. Znači, zar mi kao zakonodavci imamo uopće ikakvo moralno pravo da ostavimo bilo kome sa bilo koliko promila alkohola u krvi, da ugrozi i nekoga itd. Znači, to je 0 ljudi, nema tu tolerancije. Znači u svim ozbiljnim zemljama to je 0. Pijan vozač na cesti je ubica, onaj tko je odlučio kao takav da sjede za volan, on je potencijalni ubica. Naravno ja sam u sklopu ovih pitanja rekao da trebamo krenuti od sebe pa dostaviti malo onaj izvještaje i za ministre i za zastupnike ovdje u Skupštini Kantona Sarajevo, da vidimo ima li među nama takvih. Ima. I ne možemo mi propisivati mjere, a ponašati se na takav način. Gospodo, podsjetit ću vas da ste vi, ova većina, a ista je bila u prethodnom mandatu, propisivali krivično odijelo u Zakonu o prijavi imovine uzimajući ingerencije sudova, tužilaštava za one ljude koji ne prijave imovinu, zaborave je prijaviti. To je vaša bila populistička mjera, vi ste, znači, od toga pravili ovdje nema da je to borba protiv korupcije. Ponavljam vam kantonalnim zakonom ste propisivali krivična djela, a sada, kao, ne možete u ovim mjerama propisati krivično djelo, jel? Ovo prvo je populizam. Što ste vi radili kada vam treba radi vašeg marketinga, jer je ovo što vi radite sve u pravilu obmana, laž itd, kada vam to treba, onda ide krivično djelo, kada treba ovo ozbiljno pitanje riješiti, tada ne predlažete takvu vrsti riječi.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Ispravka krivog navoda.

Mahir Dević (poslanik/zastupnik)

Nisam čuo.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Ispravka krivog navoda.

Dvije stvari kolega Deviću, evo, pustio sam vas da diskutujete i da u okviru svog vremena u kojem poslaniku daje da učestvujete u raspravi, ali ne da optužujete i da govorite neistine. Na početku ste kazali, nisam čak ni htio da detaljijem previše koliko je to dana trebalo da se zakaže hitna sjednica. Evo, sad ću vam kazati, kazali ste neistinu. Nije 15, već 10 dana, 30. 5. podnesena inicijativa na sjednici Skupštine. Odmah 2. 6. zakazali smo Kolegij i na Kolegiju zajedno, zajedno i vi i mi odlučili da to bude 9. 6. Nekako ste, u startu ste krenuli kao mi smo nemari, ne vodimo računa, šta nas briga kad je ta hitna sjednica, a zajedno ste učestvovali s nama, to nije korektno, to je jeda stvar. Druga stvar, sve ove mjere preventivno represivne, ovo nije laž. Ovo institucije Kantona Sarajevo provode, međutim, ključno rješenje u izmjenama i dopunama zakonskih propisa na višim nivoima. Eto, to vam je bila ispravka krivog navoda da ne iznosite neistine i na neki način da se javnost pogrešno informiše, odnosno dezinformiše.

Hvala, možete nastaviti.

Mahir Dević (poslanik/zastupnik)

Hvala. Naravno, moja namjera je bila da kažem da smo spori. I to smo na neki način i kazao. Mi ne da smo spori kad je ova stvar u pitanju, mi smo prespori. I ne da nećete ništa uraditi, ponavljam još jednom u sve kamere koje danas snimaju ovdje, vi, gospodo, nećete ništa uraditi, nemojte obmanjivati građane Kantona Sarajevo, a ovo što ste vi danas kazali predsjedavajući ću uzeti u stenogramu i ako budem bio živ i zdrav, za 6 mjeseci ću vas podsjetiti na ovu vašu diskusiju koju ste danas kazali i ispratiti svaku ovu mjeru i njenu realizaciju dokle ste došli, a vi znate da ja to znam dobro raditi pošto ste tako kazali. Znači moja namjera je bila da kažem da smo spori, neefikasni, dal sam sada pogriješio u par dana, kako se zove oko datuma, moguće je. Ni jednog momenta ja nisam rekao da mi nismo učestvovali, ja sam rekao da smo dali

podršku ovom, naprotiv, tražili, dali podršku i šta više bili fleksibilni, taj dio ste vi zaboravili, očigledno namjeru, ali da ne trošim vrijeme na ovaj odgovor na vaš krivi navod. Vraćam se, znači na ovu stvar, da još jednom apostrofiram, vožnja u alkoholiziranom stanju je za nas kao Klub krivično djelo. To je ono što mi želimo da vidimo u vašim mjerama. Ako ne znate to formulirati, možemo i mi za vas to uraditi, ali nije pošteno jer mi smo za vas do sada formulirali desetine zaključaka kao Klub. Podsjećat ću vas u koroni tridesetak zaključaka oko zdravstva. Vi to sve odbijete ovdje, a onda uzmete sve te zaključke pa ih implementirate, e tu su te vaše obmane i laži, oborite naše zaključke i mjere, a onda ih sve implementirate jer očigledno vama fali pameti, ideja, konkretnih akcija. Ako ne znate to definisati, pomoći će nam, naravno, Klub SDA-a. Pitanje naplate enormnih kazni, pazite nama je sada, evo, uvodničar, gospodin Hrvat, jel ovdje na neki način priznao da vi imate, kada se to sada podijeli, vjerojatno nekoliko lica koji imaju desetine hiljada konvertibilnih maraka kazni. Spomenuo je period zastare, čini mi se, koji je, ako sam dobro, jel tri godine? I gledajte kakav mi sistem imamo sada. Znači, to je stvar koja se dešava koliko godina, nije to ni pola godine, ni godinu, pa da mi tek, evo, implementiramo taj zakon, pa evo sad kao, tek ćemo mi vidjeti njegove loše strane, to u Kantonu Sarajevo, koliko godina postoji, koliko godina ima ministre MUP-a Kantona Sarajevo kako je usvojen novi Zakon o saobraćaju gdje naplaćujemo kazne na ovakav način? I koliko godina ima kako ste vi neefikasni? Kad kažem vi, ne mislim samo na vas lično i personalno, nego i one vaše prethodnike i vaše mentore i vaše političke nalogodavce koji učestvuju u sigurnosnom sektoru Kantona Sarajevo. Znači koliko, desetak, petnaestak i vi ste danas ponovno to identifikovali kao problem i niste ponudili nikakvo rješenje. E, to je ono što sam ja kazao maloprije. Niste ponudili rješenje da riješite tu stvar, već ćete to nešto ponovno prebacivati na više nivo, ali jedina je sreća što ste sad vlasti i na Federaciji i na Državi, pa ćemo vas pozvati na tu finu odgovornost jer istu većinu imate i gore. Pitanje oduzimanje vozila. Sad vi nama ovdje pričate mi smo imali neki sastanak, mi smo to dobili neku vrstu obećanja, mi smo organizirali neki okrugli stol, onda ministar kaže zarez, imali smo sastanak i prije ove tragedije, znate, ja sam na tome radio, itd. Poštujemo ministre, vi ste radili, ali niste uradili. Razlike između raditi i uraditi konkretnu stvar je ogromna. Kako ova stvar funkcionira u Zeničko-dobojskom Kantonu? Kako? Koji ima duplo manji budžet od nas, koji vjerojatno ima duplo manje policajaca od nas, evo, ne znam tačno taj podatak, kako funkcionira? Znači kako? Tako što su tamo neki ljudi čim su uočili tu vrstu problema, riješili taj problem. Bit će sada brutalan. Koliko smrti u Kantonu Sarajevo treba da se desi da se pitanje ovih vozila i oduzimanja ovih vozila i isključenja ovih vozača u Kantonu Sarajevo iz saobraćaja da se to pitanje riješi? Koliko? Jel treba da nabrajamo te sve smrtne slučajeve? Ne želim to odradim, ja ne želim da budem ovdje populista, ali nije to jedan slučaj, gospodo. U javnosti su jako eksploatisani, barem nekoliko takvih slučajeva, koliko treba, još da se desi da mi ovo promijenimo? Pitam nas u Skupštini, evo i naravno vas kao odgovornu vlast koja treba da da rješenja? To su stvari koje mi kao Klub želimo da vidimo u vašim mjerama. I mi ćemo to rado podržati. Ako vam treba pomoć da se ti zaključci ovaj formulišu, vrlo rado ćemo uzeti aktivnu ulogu u tome. Hvala.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Za riječ se javila zastupnica Belma Kapo. Izvolite.

Belma Kapo (poslanik/zastupnik)

Hvala. Pozdravljam sve prisutne i naše drage gledateljke i gledaoce koji prate i naš rad. Pa evo, na osnovu svega ovog što smo danas čuli, mogli smo doći do konačno srži problema, a to je u zakonima u kojima ne učestvuje samo Kanton Sarajevo. Naravno, svako od nas se zapitao, ne samo poslije ove nesreće koja je bila, odnosno nesretnog događaja, nego svih onih koji su

prethodili prethodnih godina, kako je moguće da se stalno dešavaju povratnici u saobraćajne prekršaje i druge prekršaje a da ne budu adekvatno sankcionisani? Kako je moguće da netko ima 270 000 konvertibilnih maraka kazni, a da i dalje na slobodi? Šta to u ovoj državi, Federaciji, Kantonu, Bosni i Hercegovini nedostaje da takvi ljudi budu sankcionirani, isto onako kako je bio ovaj sankcionisan borac Armije Bosne i Hercegovine koji je dobio zatvorsku kaznu za neka 2, 3 m drva koja je nelegalno isjekao npr, a onda na slobodi imamo ljude koji imaju desetine hiljada kazni, neplaćenih, a nema načina da se i oni sankcionišu. To smo se sve pitali. Ja sam danas zaista čula niz odgovora od Vlade i svih onih koji su aktivno spremili ovu sjednicu, hvala im na tome. Mi smo u SDP-u pripremili jednu inicijativu koju ću ja sada pročitati i zasigurno da ćemo istrajati na njoj. "Klub SDP-a upućuje inicijativu da se održi zajednički sastanak premijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, premijera Vlade Kantona Sarajevo, resornih ministara zbog hitne potrebe donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku i Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Federacije BiH, te potrebe za kreiranje novih tekstova spomenutih zakona, a sve sa namjerom pooštavanja i osavremenjivanja kaznene politike u Federaciji Bosne i Hercegovine. Putem svojih zastupnika u Parlamentarnoj Skupštini Bosne i Hercegovine, ministara, zamjenika ministara u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, SDP Bosne i Hercegovini će insistirati na hitnim izmjenama Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini. Sve spomenute izmjene potrebno je hitno usvojiti na osnovu prijedloga stručne radne grupe Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i Prekršajnog odjeljenja Općinskog suda u Sarajevu". I sama sam zastupnica, odnosno delegatkinja u Domu naroda Federacije BiH i aktivno ću sa svim svojim kolegama učestvovati u donošenju i predlaganju hitnih izmjena svih ovih zakona jer je sramota da mi 28 godina poslije rata sada pričamo o ovoj ili onoj Vladi, bile su ovdje mnoge Vlade i te mnoge Vlade su iza sebe ostavile ovo što mi sada imamo. Neću da se vraćamo u prošlost, niti da optužim ovu ili onu Vladu, nego želim da okrenemo listi i da mi budemo ti pokretači koji ćemo sada promijeniti sve ovo što imamo onako kako su nam ljudi iz struke savjetovali da bismo sačuvali sigurnost građana u Kantonu Sarajevo što se tiče bezbjednosti u saobraćaju. Isto tako želim da vam kažem da se sa ovim stvarima ne susreće samo Kanton Sarajevo, što nam opet daje uporište da je problem negdje visočije u većim nadležnim strukturama. Nedavno je bila saobraćajna nesreća u Mostaru, gdje je stradala cijela porodica, gdje je isto nesreću skrivio, ubistvo, evo, je skrivio čovjek koji je bio povratnik u krivična djela vezana za saobraćaj. Isto tako, Hercegovačko-neretvanski kanton nije mogao da promijeni svoje propise u svom Kantonu jer je vezano za neki viši zakon. Iz tog razloga smatram da je ključno da Vlada Kantona Sarajevo čim prije uspostavi saradnju po ovom pitanju i što hitniju sjednicu, kako bi se upravo tu definisali tačni rokovi i termin plan kad, kako i na koji način najbrže izmijeniti zakone, pravilnike kako bismo popravili stanje kako u Kantonu, tako i u Bosni i Hercegovini. Hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se uvaženoj zastupnici Kapo. Zastupnik Jasmin Šaljić se javio za riječ.

Jasmin Šaljić (poslanik/zastupnik)

Hvala. Ja bih se zahvalio današnjim gostima, posebno načelniku Sektora uniformisane policije, gospodinu Hrvat. Ja njega lično i poznajem, bio mi je neposredni starješina u Ministarstvu unutrašnjih poslova. Radi se o pravom profesionalcu koji je završio sve moguće obuke i u Europi i u Americi, bukvalno od pozornika, evo sad načelnik Sektora uniformisane policije i još je obavljao niz rukovodećih pozicija. Iz njegovog izlaganja svi smo mogli jasno da vidimo i da čujemo gdje je problem, a to je znači prevencija i izvršenja. Znači prevencija i izvršenja.

Ovo što su danas predlagači ponudili ministri pažljivo sam slušao. Ja ne vidim rješenja, nadam se da je to možda jedan od sastanaka, da će oni imati više sastanaka, ali bi ih zamolio da uzmu u obzir sve naše diskusije nas zastupnika, da obrate pažnju na sva postavljena pitanja, pa da izvuku ako nešto možda ima koristi, jer ipak nas 35 pametniji smo nego troje ili petero. Da obrate pažnju, evo primjera radi, već nekoliko zastupnika je reklo da li je vozilo može da bude sredstvo za prijevoz ili oruđe i oružje? Ja dok sam slušao ministricu Hotu kada je ona govorila ofanzivna vožnja, ne znam, taj izraz neko je upotrijebio objesna vožnja, mi je slobodno možemo da kažemo da to nazovemo i nasilničko ponašanje. Zašto mi to ne bi nazvali nasilničko ponašanje? To je ozbiljno krivično djelo. Vi imate u kuhinji kuhinjska pomagala između kojih je recimo kuhinjski nož koji je sredstvo za rezanje hljeba, ali ako taj nož uzmete da nekoga povrijedite, naneste povrede, to više nije sredstvo za rezanje hljeba, to je oružje i vozilo je oružje. Znači mi izmjenama i dopunama zakona ako ima volje, a ovo je težak put, tri nivoa vlasti treba se uključiti ovdje, znači od kantonalnog do federalnog, državnog, pa plus sudovi da Bog da, da, da, da ovo, veliki su zahvat uzeli. Ja sam mislio, ako ćemo da djelujemo preventivno ili brzo, da se držimo Kantona, da vidimo šta mi to možemo odmah znači odmah. Ovo koliki je zahvat klasična operacija, znači ovo ne može, evo da svaki dan imaju sastanak, ne mogu za nekoliko mjeseci ovo usaglasiti između, između svih nivoa vlasti i i sudova. Čuli ste da je gospodin Hrvat rekao policija uradi svoj posao, pa evo, ja ću vam reći da li postoji u Kantonu Sarajevo, evo, evo, držat ću se Kantona jer to naša nadležnost, neki događaj da se desio, a da nije zaveden od strane pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova. Ja vam tvrdim da ne postoji, da nije zaveden, procesuiran, da mu nije stavljena kvalifikacija. Problem nastaje dalje. Ovu kvalifikaciju, nasilničko ponašanje mi serbez možemo, evo ja, evo pozivam radnu grupu, nek razmisli, to je ozbiljno krivično djelo, u Zakonu o krivičnom postupku je zapriječena kazna, ne znamo od 3 do 5 godina, to će sudsko vijeće prosuditi. Znači, vozilo može da se tretira kao oružje ili oruđe. I da tamo naprave kriterij. Ne može sad svaki građanin, ako neko prekorači brzinu dva puta, pa to je klasično oružje u rukama, bio on drogiran, bio pijan, bio trijezan, nema nikakve veze. To je nesavjestan vozač. Imamo, znači 80, 100 ljudi, u tu grupu trebamo tražiti problem. Ja sam, evo, mjesecima govorim za ove radare na autoputu i pitam stalno nekoga iz Vlade da li ste razmatrali da ih deinstaliramo, izmjestimo i stavimo pored vrtića, osnovnih škola, raskrsnica koje su obilježili kao crne tačke. Nisu još razmatrali. Na autoputu, to jedino mjesto gdje je u ovoj gužvi, gdje naš grad je preopterećen. Pitao sam to gospodina Hrvata, nije stigao da odgovori. Mi imamo 140 hiljada registrovanih vozila. 30 000 neregistrovanih. Sve je to negdje parkirano, sve to negdje uzima površinu. Saobraćajnice su nam uske. Šta mi tu možemo do uradimo? Nije rješenje sa 50 na 40. Nesavjestan vozač, ovi što se grupišu, pa mi dajemo kvalifikaciju kao trkači, njega ne interesuje, ovih 80 ljudi njih ne interesuje koji ćemo mi staviti ograničenje brzine. Ima li radar? Nema li radar? Jel da ima, ne bi ovaj nabio 280.000 maraka kazni. Savjesnom vozaču ne treba ni znak ograničenja brzine. Vozit će, koliko piše. 99 % građana to radi. Mi kao Skupština Kantona, znamo mi da je ovo većina nadležnosti Federacije. Ali šta mi možemo? Mi možemo evo hitno možemo djelovati. Mogli smo te radare staviti ispred ovih škola. Evo, jučer je u Buča potoku u ulici Adema Buče, tri sam puta na ovoj Skupštini govorio da postavimo dva radara. Jučer je djevojčica vraćala se iz škole umalo nastradala, baš na tom mjestu gdje sam vam tražio da postavimo radar. Nema ni rukohvata. 1100 učenika u toj školi ide i pohađa tu školu. Ti radari na autoputu, oni imaju svrhu. Znači, pa ljudi su, otvorite društvene mreže, to nam govore u oči, mene, mene sramota kad mi to neko kaže. Ne puni se budžet tako, Budžet se puni planskim radom, planiranjem, ulaganjem u strukturu zapošljavanja ne kaznama, kazne su same po sebi svrha. Evo, mogli smo makar to. I šta čekamo, ne znam ja. Pa vidjeli ste na vašoj stranici Vlade Kantona Sarajevo, gdje su vam građani rekli da očekuju radare. Pa to je ulica Grbavička, Hrasnička cesta, pored Osnovne škole Skender Kulenović, ulica Adema Buče. Kažu odredit će struka, tako je, ali odredit će građani. Struka je u službi građana, mi smo u službi građana. Mi, ako građani traži

na tom i tom lokalitetu radar, neka onda treba konsultovati struku, pa da struka kaže kako da to bude najbezbjednije i najbezbolnije. Ne možemo mi da stavljamo radare, šta ćemo reći turistima, sada, evo, sad će ljetu, koji idu na more, pa ga sačeka dole na granici na Doljanima ili ne znam dole na Gabeli sedam kazni u 25 km. 2500 kilometara sam vozio auto nigdje nisam vidio radara u Europi, samo u okolini Sarajeva na 25 km - devet. Pa zašto će nam? To je jedini odušak koji imamo. Nisam čuo danas kako ćemo se ustremiti na ovu grupu ovih divljih vozača nesavjesnih, kako ćemo ih razdvojiti od savjesnih vozača koji su 90 % poštenih građana Kantona Sarajevo? Neću da trpi ni jedan građanin koji ide na posao, koji savjesno vozi vozilo, pridržava se znakova u saobraćaju i uslova puta, ne smije da trpi ni jedan vozač, osim ovih koje smo locirali, koji imaju u kaznenim evidencijama i koji se ispostavilo da sve probleme imamo od te grupe ljudi. Ja predlažem toj radnoj grupi da se bazira kako da se riješimo ovih što divljaju, ove grupe ljudi, što nam ugrožavaju djecu, ubijaju djecu na. A radna grupa može uporedo da na sva tri nivoa vlasti da vrši izmjene i dopune zakona sa sudovima. Drugo, veoma važno je i ovo pitanje kako, kako ćemo da gledamo ili da okarakterišemo ljude koji ustupe svoja vozila licima, a znaju da nemaju podložen vozački ispit. Znaju, vide da je vidno pijan i kao ustupio mu svoje vozilo. Oni moraju snositi sankcije. Ne može roditelj, kakav je to ustvari roditelj? Imam dvoje djece, dva sina, vozači su, kakav bih ja roditelj bio da kažem znam, nemaš, sine vozačku, nema veze, evo ti, idi. Pa on mora da snosi sankciju barem približno tog nesavjesnog vozača. Znači mora. Kakav je to prijatelj, drug. Znači, odgovornost mora postojati. Ako budete donijeli mjeru ili iznađete načine kako da se oduzme vozilo trajno, ne kao što policija, uz potvrdu o pravovremenom oduzimanju.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Vrijeme kolega Šaljiću.

Jasmin Šaljić (poslanik/zastupnik)

Završavam, znači ja sam za da se vozilo komisijski uništi pred vlasnikom, da uzmemo onaj bager da ga pregazi, da ga vlasnik gleda. Eto, hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se zastupniku Šaljiću. Zastupnica Gavrankapetanović-Smailbegović. Izvolite, imate riječ.

Fatima Gavrankapetanović-Smailbegović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se predsjedavajući. Jesam li uključena?

Zahvaljujem se, zahvaljujem se predsjedavajući i pozdravljam sve prisutne. Ja bih danas iznijela jednu inicijativu za formiranje radne grupe na Projektu "Prevenција povreda u saobraćaju u Kantonu Sarajevo". Upućujem inicijativu ministru unutrašnjih poslova Admiru Katici da formira radnu grupu koja će se posvetiti projektu pod nazivom prevenција povreda u saobraćaju u Kantonu Sarajevo. Naime, već više decenija na Zapadu, a posebno u skandinavskim zemljama, poznat i obavezan program prevencije povreda u saobraćaju daje izvanredan rezultat. Projekat je dizajniran da prati riziko faktore koji dovode do povreda u saobraćaju, nakon toga implementira mjere i specifične intervencije koje će prevenirati povrede u saobraćajnim incidentima. Potom se precizno projekat uvezuje sad postincidentalnom brigom u kojoj se svaka karika jasno definiše. Nakon usvajanja politike prevencije povređivanja, slijedi rigorozna primjena ove politike. To nam je strateški zadatak i kao generacija koja svjedoči bezbrojnim tragedijama, dužnost nam je odmah prići izvršenju. Zamolila bih da ovaj prijedlog Skupština donese u formi zaključka. Zahvaljujem se.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se zastupnici Gavrankapetanović-Smailbegović.

Zastupnica Arijana Memić se javila za riječ.

Arijana Memić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajući. Prije svega želim da istaknem da je pohvalno što ste se potrudili da sazovete sve relevantne institucije koje i tražite mišljenje, izjašnjenje o tome šta te institucije rade i nastoje uraditi po pitanju poboljšanja situacije u saobraćaju kada je riječ o našem Kantonu. Pohvalno je i to što se u prijedlogu zakona zaista puno obratila pažnja na uvođenje odredaba po pitanju kretanja u saobraćaju sa novim, modernijim, ličnim prijevoznim sredstvima, jer je pojava tih prijevoznih sredstava svakako izazov i za ostale zemlje svijeta, ne samo našoj. Ima tu još zaista dosta pohvalnih stvari, ako ništa, barem na papiru. Ono što je sada bitno je da to ne bude kao godina ranije, kao 2014 i 2016. godine, pa me zanima šta je bilo sa obećanjima koja su tada dana, na kome su ona stala? Ko je kriv što, kao što i sam Općinski sud u ovoj informaciji, kaže, nikada nisu dobili povratnu informaciju, a kamoli da je prihvaćen njihov prijedlog o hitnoj izmjeni i dopuni Zakona o bezbjednosti u saobraćaju, a upravo po pitanju oduzimanja vozila kojim je prekršaj urađen. Zašto nam se uvijek moraju desiti tragedije da bismo malo bolje pogledali, ustvari, da bismo pogledali upravo onoliko koliko nam je to dužnost, pa uočili da neko sa 2000 ili 270 000 maraka kazni još uvijek je na ulici i vjerovatno na samo kratko vrijeme odvojen od idućeg prekršaja ili, ne daj Bože, goreg krivičnog djela. U kontinuitetu rješavanja problematike sigurnosti saobraćaja u Kantonu Sarajevo želim naglasiti da sam apsolutni pobornik izmjene zakonske regulative vezano za strožije kažnjavanje povratnika u činjenju prekršaja, kao i da se stvore zakonski uvjeti za trajno oduzimanje vozila. Nažalost, može se konstatovati, i to vrijedi sve dok se nešto na terenu zaista ne promijeni da je Azra Spahić još jedan slučaj stradanja u nizu te da nema naznaka da su se ti problemi sistemski rješavali. Mi vidimo ovdje prijedloge na papiru, ali želimo da vidimo da se sve ovo implementira zaista, da se lično pobrinete i pobrinemo za to i da nađete i nađemo načina da se to dogodi čim prije, jer ne želim da ikada više iko sjedne ovdje u ove klupe i izrekne da nam se opet desio slučaj Spahić, da nam se opet desio slučaj Malkoč, Agić, Marevac i mnogi drugi. Analitički gledajući učinjene prekršaje u saobraćaju s posebnim akcentom na povratnike u činjenju prekršaja, čini se da je najvažnije pisati prekršaj i kazne za vozače, ali ne vidim šta to policija dalje radi po tom pitanju, uz primjenu policijskih ovlaštenja, pozivanje i obavljanje razgovora sa povratnikom u činjenju prekršaja, okolnosti njegovog zdravstvenog stanja, socijalni i porodični status, utvrđivanje vlasnika vozila kojim se vrši prekršaj te njegove odgovornosti i razlozi davanja vozila i sl. Tako ste nam u ovim informacijama naveli kojih datuma, u kojem iznosu je konkretno lice koje je upravljalo vozilom koje je usmrtilo Azru Spahić za koji prekršaj je dobio kaznu, međutim, nigdje to više ne tematizirate, niti ste nam dali informaciju o tome šta se po tom pitanju uradilo, da li je bilo kontrola, kakve su mjere bile mimo novčane kazne. Ne želim prihvatiti činjenicu npr da vozač ima hiljade maraka kazni, a da vlasnik vozila redovno godišnje registruje to vozilo. Skoro da su svakodnevne scene saobraćajnih nesreća i činjenica je da su krivci malte ne po pravilu uvijek od ranije poznati policiji. Svi zajedno moramo doprinijeti tome da naši sugrađani budu sigurni. Svaki napredak će učiniti život građana Sarajeva ugodnijim i ono najvažnije, smanjit će se broj tragedija poput onih čije su žrtve upravo Azra, Selma, Edita Hava i nažalost, mnogi drugi. Prvo i osnovno je što moramo shvatiti jeste da su ovdje razne instance problem, one koje trebaju da interpretiraju i one koje trebaju da implementiraju zakon. Ja jesam za spuštanje granice za dozvoljeni alkohol u krvi na 0%, ja sam za lišavanje slobode i određivanja pritvora nakon vožnje u alkoholiziranom stanju, kao i vožnje bez vozačke dozvole i smatram da bi i jedino i jedno i drugo trebalo biti krivično odijelo jer uvijek takva vožnja ugrožava učesnike u saobraćaju,

samo što nekada imamo sreće da se ništa ne desi, ali u većini slučajeva, nažalost, tugujemo i pitamo se kako i zašto se to opet nama dogodilo? Nadam se da će zaključci koje je predložila Vlada Kantona Sarajevo, a koje ćemo danas i usvojiti, doprinijeti rješenju ovog problema i da više nećemo poklanjati pažnju sigurnosti naših sugrađana samo onda kada se dese ovakve tragedije. Kada se radi o ljudskim životima, ne bismo trebali nikada i ne bi trebalo biti nikada moguće platiti najmanju novčanu kaznu i tako si izvući. Svi smo mi dužni da poštujemo ljudski život, a tzn i da ga štitimo. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem se zastupnici Memić. Zastupnik Selmanović ima riječ, izvolite.

Faruk Selmanović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajući. Pazite, mjere koje su predložene, ja moram priznati da su one jako lijepe onako kad ih čitate, to jako lijepo izgleda, zvuči. Međutim, kad uđete u jednu dublju analizu, možete vidjeti da jedan dio tih mjera uopšte nije provodiv, za jedan je potreban duži vremenski period, jako su dobre, ali je potreban duži vremenski period, pa recimo, adaptivno upravljanje saobraćajem je vrhunska mjera i ona se ne odnosi na ovaj konkretan slučaj koja se desila, to je nešto što nam treba. Zato nam treba jedan duži vremenski period, pa ako Bog da, ako nas Bog poživi i auto ne udari, možda i doživimo da to zaživi. A jedan dio mjera je napravljen čisto onako, eto da bi bile mjere, pa ako se desi -desi, imat ćemo neke okrugle stolove, pričat ćemo, možda ćemo se negdje čuvati malo za ruke i reći da je to sve u redu, a suštinski ništa promijenili nismo. Ja želim samo da napomenem da smo mi ovdje izabrani od strane građana i da je naš osnovni cilj da zaštitimo te građane. Ovo je idealna prilika da pokažemo čvrst stav u zaštiti građana od nekolicine ljudi koji čine prekršaje i remete javni red i mir. Da se ove mjere jako onako lijepe i pitke, da to lijepo zvuči, evo i sama mjera tamo gdje piše defanzivna vožnja. Ja sam fasciniran tim izrazom, moram priznati ministrici, svaka čast na odabiru izraza, ja sam to pokušao malo i da nađem, jer ministrica nam je to objasnila šta znači, međutim izostavila je jedan ključni element svega toga. U ovih par sati koji smo imali pauze analizom i u savjetovanju sa nekim ekspertima upravo na ovom području, defanzivna vožnja, pored svega onoga što nam je ministrica pobrojala znači tip vožnje koja su uči godinama, vježba, ispituje i tek onda provodi u djelo. To je jako lijepo, a šta ćemo sa stotine hiljada građana koji imaju vozačku dozvolu? Hoćemo svi sad ići na obuku, pa da nas ispituju pa da to nešto gledamo. Jako lijepo, onako zvuči defanzivna vožnja, a suštinski to nije provodivo, nešto što se neće promijeniti. Naš uvaženi i cijenjeni premijer je u svom izlaganju rekao da će naši policajci, policijski službenici koristiti represivne mjere. Ja sam se doista nadao da se radi o lapsusu, međutim onda sam se sjetio, a to nas je i uvaženi kolega zastupnik napomenuo da je ova Vlada postavila 11 radara na par kilometara autoputa. A kada je poslana upit da se postavi radar ispred osnovne škole, u stvari, da se ispravim, to nije osnovna škola, to je područna škola u koju idu djeca od prvog do petog razreda, to je škola u mahali, što znači da djeca idu u sama, odgovor ekspertne grupe, pa evo, dozvolite mi da vam pročitam. Ovako:" Da se efekt smanjenja saobraćajnih nezgoda na predloženom lokalitetu u velikom ne bi spriječio postavljanjem stacionarnog radara, a s obzirom na činjenicu da brzina u proteklom vremenskom periodu nije bila uzrok značajnog broja saobraćajnih nezgoda, a za posljednje 3 godine jedno lice je zadobilo teške tjelesne povrede", pa nije to sve, onda kaže:" Ali u slučaju da se na pomenutom lokalitetu, u narednom periodu promijeni stanje sigurnosti saobraćaja ili dođe do značajnog povećanja broja saobraćajnih nezgoda čiji je uzrok brzina kretanja učesnika. Ekspertna radna grupa će preispitati prethodno navedeno mišljenje o neopravdanosti postavljanja stacionarnog radara.

Evo, ja bih volio ovdje da nam ova ekspertna grupa kaže znači da jedno dijete od prvog do petog razreda da treba, da, evo, ja neću reći da izgubi svoj život, a da zadobije teške tjelesne povrede, pa da se postavi radar. O tome se radi, da su ovo samo populističke mjere i da ovdje nemamo stvarnu zaštitu naših građana. Volio bih, evo, da ista ova ekspertna grupa, vidim da veliki su eksperti, da nam kaže koliko je to bilo prometnih nesreća i koliko je ljudi izgubilo svoje živote na tom djelu autoputa, gdje imamo 11 radara. Ovo je samo jedna od primjera škola, vrtića i obrazovnih ustanova koji nisu na adekvatan način zaštićeni. Nama ne treba dodatna edukacija ljudi koji su odgovorni u saobraćaju. Ne trebaju nam dodatni znakovi za one koji poštuju pravilo, nama trebaju mjere, i to hitne mjere kako povratnike u činjenju ovih prekršaja sankcionisati trajno, zaštititi našu djecu, manje-više svi smo mi ovdje roditelj i zamislite da pustite svoje dijete u školu, ovaj ga zgazi, dobije tri, četiri godine zatvora, izađe, a ekspertna radna grupa rekla pa dobro, to je samo jedna nezgoda u par godina, ne treba nama ovdje ni radar, ni bilo šta drugo. Nama su potrebne hitne mjere. Oduzimanje vozila. Pazite, ako nosioc dozvole za vatreno oružje svoje vatreno oružje posudi nekome, evo tu su kolege iz policije, on snosi iste i gore posljedice, kao i onoga ko je zloupotrijebio to oružje. Takva ista stvar treba da bude iza vozila, za ljude koji voze bez vozačke, koji imaju po nekoliko desetina hiljada maraka kazni, pa onda registrovao auto na majku, amidžu, dajdžu, strinu, više ni sami ne znamo kako i na koga, on i dalje vozi. To ono što je nama problem. Mjere su, naravno, lijepe i treba provesti većinu ovih mjera, ali ono što je nama potrebno danas i odmah, kako i na koji način zasititi naše građane i to očekujemo od ove Vlade da nam da, pokaže i ono što je najbitnije, da uradi. Hvala vam.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnica Marijela Hašimbegović.

Marijela Hašimbegović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajući.

Sjednica jeste inicirana tragičnim događajem i uvijek kad imam priliku, trudim se da govorim i zagovaram koliko je važno da po svim najvažnijim pitanjima koje se tiču sigurnosti života naših građana, zdravlja naših građana, da ne smijemo zagovarati kampanjski rad, a ovaj kampanjski rad se očituje gotovo na svakoj stranici ponuđenog materijala informacije koja se tretira kao potencijalni priručnik za mjere koje će se sprovoditi u narednom periodu. Zašto ovo kažem? Kažem iz razloga što recimo, možete u ovom materijalu pročitati da je Općinski sud još 2016. godine tražio od Vlade Kantona da se pitanja koja se tiču oduzimanja vozila od povratnika u činjenju prekršaja da se to konačno, u zakonodavnom smislu donese pravi smjer koji će i u zakonskoj regulativi biti pravno zadovoljen i utemeljen. Međutim, od 2016 godine do danas nemamo te odgovore, ali svi smo se složili danas da očigledno jedna od mjera jeste, na neki način traženje pravnih odgovora u šumi zakona koji su isprepleteni jedni između drugih, i s tim u vezi očekujem najbolju moguću saradnju koja može biti sa entitetskim nivoom, da se ažuriraju sva moguća pitanja koja će u konačnici dovesti do rješavanja ovog akutnog problema koji je poveznica da za daljnja rješenja i za sve daljnje aktivnosti. Možda bi se trebalo vratiti na jedan sami početak koji se tiče prevashodno edukacije vozača. I s tim u vezi, uvažena gospođa ministrica Hota-Muminović je u svom referiranju svog referata istakla da su oni ispred svog resornog ministarstva donijeli određene mjere koje se tiču edukacije, kako mladih ljudi. Međutim, navedena je edukacija instruktora u autoškolama. I ostala sam zapanjena, jel moguće da se budžetski novac troši na instruiranje? Budžetski novac trošimo za davanje licenci instruktorima. Mi ono što treba da propitujemo, to su kriteriji i način na koji djeluju auto škole, koji su to kriteriji i načini, koji su to ljudi koji su instruktori u auto školama, koji su kriteriji izbora komisije za polaganje stručnog ispita? Zašto ovo govorim i zašto ovo ističem je važno

zato što primjetno je potpuno odsustvo, neznanje vozača po pitanju, sigurna sam, evo, recimo, problematike u saobraćaju kružnog toka. Jako malo vozača uopšte poznaje, ima elementarna znanja po pitanju vožnje i s tim u vezi ponovno se vraćamo na edukaciju. Dakle, mi moramo napraviti procjenu svih mogućih kriterija, vratiti se. Zašto? Zašto sada nemamo u ispitnim oblastima noćnu vožnju? Tu je nekada, kada smo mi polagali vozački ispit, bilo apsolutno prisutno i smatram da o takvim stvarima isto treba razgovarati. Ono što sam rekla u svom prvom izlaganju koji se ticao mog pitanja, rekla sam da čimbenici koji djeluju u sistemu saobraćaja su neizostavno, kako vozači, vozila, pješaci, infrastruktura, tako i jeste zakonodavni okvir i zato jesam rekla da je edukacija možda početak svih početaka uvijena u jedan pravosnažan, adekvatan zakon, koji će temeljem svega i onih koji jesu i nose lice saobraćajnog nasilja, da će biti adekvatno kažnjeni i koji više neće nauditi našim građanima i našoj djeci. Sve danas što donesemo, svaka diskusija, molim da bude primljena kao sasvim jedna dobronamjerna, dobronamjerna riječ u smislu rješavanja zajedničkog problema, jer ono što jeste zajednički cilj nas, to je zdravlje naših građana, to je sigurnost naših građana, to je sigurnost, na kraju krajeva svih nas koji danas sjedimo ovdje i s tim u vezi zaista očekujem od Vlade Kantona da se apsolutno uozbilji po ovom pitanju i najozbiljnije pristupi, evo, rješavanju pitanja koje su akcentirali u ovoj informaciji, ali očekujem i još mnogo više od toga. Hvala lijepa.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem. Zastupnica Vujović ima riječ, izvolite.

Vedrana Vujović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem, dopredsjedavajući. Ja ću, evo na samom početku napomenuti da sam na prošloj, Osmoj redovnoj sjednici uputila zastupničku inicijativu Vladi Kantona Sarajevo da hitno i bez odlaganja napravi sveopšti program, ne samo mjera, nego zaista da obuhvati i projekte, angažuje stručna lica i u Upravi, policije i na Saobraćajnom fakultetu i svim relevantnim institucijama, evo, konkretno, na Kantonu Sarajevo, po potrebi na višim nivoima, da bi se počelo raditi ne samo na podizanju bezbjednosti u saobraćaju, nego bezbjednosti uopšte. Mi smo tek sad evo proteklih, nažalost proteklih 15 dana, uočili, što kroz medije, što kroz ove mjere Vlade Kantona, da zapravo u Bosni i Hercegovini postoji jedan sistem koji sam sebe blokira i jedna opšta neusklađenost zakona i primjene zakona od nivoa Kantona u Federaciji i federalnog nivoa, imamo s druge strane, neke, čak smo čuli i pozitivne primjere iz Republike Srpske kada je u pitanju, evo, recimo, naplata kazni, odnosno prekršajnih naloga ili oduzimanje vozila i, naravno, na kraju krajeva, Zakon o bezbjednosti saobraćaja sa nivoa Bosne i Hercegovine. Znači, primjetno je, očigledno je da imamo taj jedan sistem koji je u potpunosti neusklađen. Ne ulazeći u razloge zašto je to tako i zašto uopće je došlo do toga da u Kantonu Sarajevo imamo možda jednu primjenu zakona, jedan zakon, u Hercegovačko-neretvanskom kantonu možda drugi, iako su, kažem, granični ovi kantoni, da ne govorimo o odnosima između entiteta, mi opet graničimo i sa drugim entitetom i da vrijede u potpunosti dva različita zakona. Ja očekujem i u tvom smislu, jer evo, kroz diskusiju i kroz pitanja i kroz samu diskusiju smo vidjeli da je i vrlo bitno raditi na izmjeni zakonske regulative. Očekujem od Vlade Kantona Sarajevo, onda prvenstveno njih kao institucija odgovornih lica, a potom i od Vlade Federacije, s obzirom da stranke koje participiraju u vlasti u Kantonu Sarajevo i gotovo su iste na nivou Federacije, a i na nivou Države, znači po vertikali jel, kako bi narodski rečeno, imate vlast, tako da očekujem da će se u što skorijem vremenu krenuti u realizaciju, odnosno otklanjanje ovih zakonskih poteškoća koje nisu primjetne samo u segmentu saobraćaja, sigurnosti na cestama, nego i u mnogim drugim aspektima, naročito kada je u pitanju obrazovanje zdravlja, ali isto tako i za zaštitu okoliša, o tome smo svjedočili i ranije. Također, moram reći da je u

ovoj informaciji koju mi danas, evo, danas raspravljamo al ćemo u suštini primiti k znanju, ne vidi se ništa novo što nismo čuli. 28. 5. i što nismo čuli 30. 5. na redovnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo. Možda bi, evo, kolegica Hašimbegović i mnoge kolege prije mene su govorile o jednoj apsolutnoj neodgovornosti Vlade Kantona Sarajevo kada su u pitanju konkretni koraci. Podržavam, zaista vidim da, naročito u izlaganju, šef uniformisane policije, da postoje napori, da postoje promjene na terenu i to podržavam zaista i na nama zastupnicima jeste da kroz skupštinsko djelovanje na najbolji način omogućimo da policija i svaki drugi resor u Kantonu Sarajevo efikasno funkcioniše, da ih na bilo koji način motivišemo da budemo bolji, stimulišemo, ali isto tako da im obezbijedimo adekvatne uslove za rad i da iste ovaj unaprijedimo. Ali također moram istaći da u ovom elaboratu, odnosno referatu koji je sastavni dio ove informacije u Ministarstvu unutrašnjih poslova, u odjelu broj 4 može se primijetiti da apsolutno ne vidimo rješenja, nego vidimo poteškoće u primjeni normi. Ja moram biti slobodna pa reći da je ovo jedan u najmanju ruku jedan laički neprofesionalan i opoziciono djelovanje Ministarstva unutrašnjih poslova kada je u pitanju ovaj problem, i da, zar je moguće da se tek sada govori o problemima i propustima u primjeni normi u zakonskoj regulativi, a da prethodnih godina to apsolutno nije bilo predmet rasprave i da mi tek danas formiramo ili proteklih nekoliko mjeseci radne grupe koje će efikasno raditi, targetirati, kako ih zovemo crne tačke, koji će targetirati ključne raskrsnice, postavljati radar, a da to nisu samo autoputevi. Slažem se sa kolegama koji su već ranije i već godinama se govori o tome da je besmisleno imati 11, 15, 16 radara na kratkoj dionici autoputa, a da na ključnim područjima na prostoru cijelog Kantona Sarajevo, naročito u rubnim dijelovima grada, gdje su područne škole, gdje su obdaništa, vrtići, da, gdje se najviše kreću djeca, da nemamo adekvatnu ni saobraćajnu signalizaciju, ali isto tako po potrebi, možda policijsku patrolu na licu mjesta, bar u onom periodu kada djeca idu u školu i odlaze iz nje. Moram spomenuti i da nisam zadovoljna svim odgovorima koje smo dobili od Vlade Kantona Sarajevo. Očekivala sam, osim konkretnih mjera, iznosa novčanih sredstava, da će nam se možda detaljnije isplanirati i prezentovati danas ovdje konkretni zakoni koji će se mijenjati sa nivoa Kantona Sarajevo, eventualno inicijative koje će se upućivati ka višem nivou vlasti, mnogo više detaljnije, jedino što je pohvalno i što zaista moram da istaknem to je ovaj sistem adaptivnog upravljanja saobraćajem, to je nešto što je nama neophodno, vidjeli smo da to nije projekat od jučer, nego da je to projekat čak iz 2016, čini mi se godine i zaista mi je drago da ćemo napokon da će i Sarajevo napokon to dobiti. Ali zato je, ja kažem, potrebno ne samo izdvojiti novac, nego ljudske rasurse i napraviti taj sistem koji će biti efikasan. Efikasnost je ključ našeg rada. Ranije je gospodin Hrvat rekao da instant rješenja donose instant rezultate. U sigurnosti nema instant rješenja, mogu postojati neka privremene ad hock mjere da bi se neka stvar možda ublažila ili da do neke posljedice ne bi došlo, odnosno da bi one bile mnogo blaže, ali moramo govoriti o tome da otklanjamo uzroke svega ovoga što se dešava proteklih godina i u Kantonu Sarajevo, ali i na cestama Bosne i Hercegovine. Također, ponovo imamo potrebu da istaknem Zakon osnova bezbjednosti saobraćaja, Zakon o cestama Federacije, Zakon o uređenju saobraćaja području Kantona Sarajevo jer smatram da je od velike važnosti ta saobraćajna signalizacija kada su u pitanju radovi na cesti, svatko od nas ko vozi automobil ili ko se vozi gradskim prijevozom, bez obzira da li je to trolejbus ili autobus, vidimo mnoštvo rupa na cestama, ali problem više nisu rupe, problem su šahtovi koji su u nadležnosti i vlasništvu naših komunalnih poduzeća, počevši od Vodovoda i kanalizacije, pa nadalje, i zaista oni predstavljaju veliki problem za svakodnevno učesnike u saobraćaju, a njihova prevencija i njihova sanacija u suštini može dovesti do, odnosno može se, ako ih saniramo na vrijeme, definitivno može doći do smanjenja saobraćajnih nesreća. Ranije sam istakla da znači mora postojati elaborat o postavljanju saobraćajne signalizacije i da Ministarstvo saobraćaja mora izdati posebno adekvatno rješenje za to. Ministar Šteta odgovorio je da gotovo svi radovi na cestama u Kantonu Sarajevo posjeduju rješenje i sačinili su elaborate. Ja evo ne znam zašto, kako onda da li je Ministarstvo saobraćaja

zaista dozvolilo da onakva zaštitna ograda bude postavljena duž rekonstrukcije duž glavne ceste tokom rekonstrukcije sa tramvajske pruge. Podržavam, znači da ne bi bilo sad ponovno u javnosti se stvorila slika da mi kao opozicioni zastupnici kritikujemo tramvajsku prugu, naprotiv, podržavam, ali mislim da se mora adekvatno postaviti i saobraćajna signalizacije, ali isto tako je zaštitna ograda. Mnogo je stvari i ovdje vidim da nemam, također, ni mnogo vremena. Ovo je jedan kompleksan problem, višeresorni i višestrukturalni. Zaista sam očekivala da ćemo na ovoj sjednici dobiti nešto konkretnije, a ne samo da će nam kroz ovu informaciju se potvrdi ove mjere koje je Vlada već ranije donijela, za koje se ovaj mogu reći da nisu, da nisu toliko u profesionalne i ja se iskreno nadam da ćemo, evo već ukoliko ne sutra, ali već od ponedjeljka, da ćemo u Vladi i da ćemo možda i u Skupštini na možda ponovno nekoj hitnoj ili vanrednoj sjednici imati konkretne izmjene zakona, konkretne projekte sa detaljnim planom rada, sa detaljnim budžetom, jer je svima nama ovdje cilj da imamo sigurno okruženje, da imamo višu, viši stepen opšte bezbjednosti i naročito bezbjednosti u saobraćaju. Evo, to će biti toliko uz ovu prvu diskusiju, a po potrebi ću se i kasnije naknadno uključiti. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem. Zastupnica Hodžić imate riječ. Izvolite.

Admela Hodžić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajući. Pa evo ja ću danas diskutovati malo iz drugog ugla, obzirom da su kolege dosta toga iznijele, ustvari dijelimo svi isto mišljenje. Provjerama u prekršajnoj evidenciji MUP-a Kantona Sarajevo za lice koje je počinilo ovaj teški prekršaj sa tragičnim ishodom, dana 28. 3. 21. godine kažnjen za prekršaj iz člana 9 stava 5. točka m) novčanom kaznom u iznosu 500 KM, dana 13. 10. 2022. godine je kažnjen za prekršaj iz člana 234 a) stav 1. tačka 7. u novčanom kaznenom iznosu 400 KM, dana 10. 1. 23. godine je također isti član i isti iznos kazni, prekršaj počinjen i kazne izrečena, dana 26. 1. 23. godine je kažnjen, također za prekršaj isti član u istom novčanom iznosu. Sve dok nije počinio krivično odijelo iz člana 336. stav 2. teška krivična djela protiv sigurnosti javnog saobraćaja, a u vezi sa članom 332. stav 1 ugrožavanje javnog saobraćaja Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine. I od tada kreću ove povećane kontrole. I danas kao rezultat imamo ove rezultate u ovom izvještaju gdje možemo da vidimo zastrašujući broj prestupnika u saobraćaju. Svi ovi prijestupnici koji su višestruki prijestupnici teških kaznenih djela su bili prisutni i u saobraćaju i prije tragične nesreće, ali postavlja se pitanje da li je povećana kontrola mogla prevenirati ovakve teške nesreće? I zato sam postavila pitanje da li nam možete dati informaciju o kontroli saobraćaja u Kantonu Sarajevo do 26. 5. 23. godine po općinama, kao što je tu prezentirano u ovom Izvještaju od 28. 5. do 05. 6. 23. godine, dakle za nekih 10 dana. Naravno, niste nam dali odgovor ni procentualno, ni približno, da imamo neku sliku koliko je to urađeno do sada, koliko za ovih 10 dana. Smatram da se niste ovaj dobro pripremili, da ste trebali bolje pripremiti za ovu sjednicu. Znali ste da građane zanimaju podaci o tome je što se uradilo do dana tragične nesreće i šta se moglo uraditi i da li se moglo prevenirati povećanim prisustvom policije i većom kontrolom saobraćaja. Ali za sve to treba stručni tim da je u stalnom radu na poboljšanju mjera prevencije. Građani smatraju da je broj izvršenih kontrola u posljednjih 10 dana veći nego od početka godine pa do danas. Kako odjedanput imamo policajce na svakom ćošku, a prije nesreće to nije bio slučaj? Kako ovako teški prekršaj, kako ovako teški prekršaji prijestupnika koji stalno vrše jedne te iste prekršaje, tzv višestruki povratnici nisu ponukali nikoga od stručnjaka da napravi plan djelovanja i prije tragičnog događaja. Prisjetit ćemo se tragičnih nesreća kada su 10. oktobra 2016. godine u ulici Zmaja od Bosne u Sarajevu stradale studentice Edita Malkoč iz Bosanske Krupe i Selma Agić iz Bugojna. I tada je bila pojačana

kontrola. jedno izvjesno vrijeme pričalo se o donošenju mjera, podizanju stepena sigurnosti, sankcionisanju prijestupnika. I šta imamo danas nakon 7 godina? Momak vozi bez vozačke dozvole od 2021 godine. Neko mu dvije godine daje da vozilo bez položenog vozačkog ispita. Vjerojatno se zna i ko. Ovaj podatak nitko nije pomenuo u kompletnom materijalu koji je struka poslala na sjednicu. Kako je moguće da danas nemamo bilo kakvo mišljenje stručnjaka medicinske struke, profil počinioca, zdravstveno stanje i stanje okruženje iz kojeg dolazi, koje mu, očito je, sve vrijeme pomaže da vozi auto bez vozačke dozvole. Treba neko da se zapita da li ovaj mladi čovjek, da li je trebao biti upućen u neku zdravstvenu ustanovu, da li psihijatrijsku ili u neko savjetovalište itd, nakon što je registrovano toliko prekršaja posljednje 2 godine i radi se o istim prekršajima, i to nimalo bezazlenim. Ovakvi slučajeva u evidenciji, sigurna sam, imate na stotine. Možda stvari trebamo početi prosmatrati iz drugog ugla. Možda ovim mladim ljudima treba stručna medicinska pomoć jer očito kaznena politika nije dala nikakve značajnije rezultate. Netko ko počini toliki broj prekršaja i svjesno konstantno ugrožava živote drugih, po mom mišljenju, treba biti upućen na ljekarsku opservaciju i treba da u ličnom dosjeu stoji informacija o nalazu i mišljenju medicinske struke da li je mentalno zdrava osoba. Još jedan problem na koji želim da ukažem. Često nas pojedinci maltretiraju u vožnji, pretiču pa koč, voze iznad dozvoljenog ograničenja, pa nam blicaju, pa nam psuju i tako jedno neprimjereno ponašanje trpimo svakodnevno. O tome je i gospodin načelnik govorio kako se ponašaju u saobraćaju nismo sigurni da li su uopće sposobni da prođu testiranja. Kada nazovite da prijavite da vas netko ugrožava u saobraćaju vas i druge učesnike, prvo vas pitaju odakle zovete, pa koja je cesta? Pa ako ste na brznoj cesti, kao što se zna desiti, ja vozim često tuda, Blažuj , Ilidža, kažu vam da nazovete Novi Grad, pa nazovete Ilidžu pa vas sa Ilidže prebace u Novi Grad. Pa vjerojatno procjenjuju da ga oni sačekaju na Stup jer ste u vožnji. Vjerojatno procjene da ga ne mogu stići tako brzo i onda poslije toga dok vi nazovete jeda, drugi, treći broj, ubiju vam svaku želju i volju da se zasitite od obijesnih vozača i prijavite to svaki naredni put. Smatram da bi za sve prijave trebao biti uspostavljen jedinstveni centar i čim prijavite slučaj da policija odmah reaguje, ne da građani zovu u nedogled druge brojeve i na kraju odustanu. Pokazalo se da na prevenciji, podizanju stepena sigurnosti morate raditi svakodnevno, a ne samo kada se nešto desi, kao što je to bio slučaj do sada. Zahvaljujem.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnik Haris Zahiragić ima riječ.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se predsjedavajući na diskusiji i na pravu da govorim. Dakle, ako ćemo da govorimo o stanju sigurnosti u saobraćaju, moramo jednu kratku retrospektivu, historijsku napraviti. Kolegica Admela je spomenula slučaj, Edite i Selme mladih djevojaka studentica sarajevskih koje su stradale zbog vrlo naročito bezobrazne obijesne vožnje, jel. Sankcija prema počiniocu je učinjena. Tada je neformalna grupa građana i nevladine organizacije napravila određenu vrstu protesta. Lično sam na njima bio. Tada kao predsjednik Studentskog parlamenta UNSA, tražili smo ostavke Vlade, iako je tada SDA bila na vlasti. To je rezultiralo ostavkom komesara, zapravo smjenom komesara od strane Vlade Kantona Sarajevo, na čijem čelu je bio gospodin Konaković. Od tada do danas na čelu Komisije za sigurnosti je kolega Okerić. Od tada do prije mjesec dana na čelu Ministarstva unutrašnjih poslova je sjedio naš kolega zastupnik, danas Aljoša Čampara, i nekako je deplasirano kada kolege iz pozicije koji sjede zajedno sa tim gospodinom u klupama skupštinskim pokušavaju kriviti više nivoe vlasti za neadekvatne propise i podzakonske akte. Dakle, u sigurnosti posljednjih 10 godina, kako u Kantonu Sarajevo, tako i u Federaciji, ista grupa ljudi određuje pravila i propise. Ministar Kartica je i ministar posljednjih pet godina sa jednom pauzom kratkom, gdje se vratio na svoje

ranije mjesto šefa kabineta predsjednika VSTV-a, tada gospodina Tegeltije, pozicija sa koje je sigurno mogao više nego mi skupštinski zastupnici, utjecati na izmjene propisa na višim nivoima. I šta smo sada došli u situaciju? Da, opet se mora desiti saobraćajna nesreća sa smrtnim ishodom, da bi mi ponovo krivili više nivoe vlasti. Četiri komesara su se od tada promijenila, dakle, danas je četvrti; bio je Vahid Ćosić, pa Mevludin Halilović, pa Nusret Selimović. Danas imamo v.d komesara. Koliko će se još komesara promijeniti, koliko će se još propisa promijeniti, koliko će se još dresova promijeniti prije nego što ljudi shvate da kada se prihvataju funkcija i odgovornosti, da vode tako kompleksne resore kao što je resor sigurnosti, kako u Skupštini, tako u izvršnoj vlasti, trebaju biti adekvatno obrazovani za to. Ovo što mi danas radimo je otklanjanje posljedica, a ne uzroka, i svaki put radimo isto. Ako bih mogao zamoliti ministre da vode računa da govorim da ne pričaju na glas. Hvala. Uvijek i u svakoj situaciji kada se desi katastrofa onda, kako kažu kolegice prije mene, djelujemo represivno i preventivno, kao tako što izvedemo policajce na ulicu i njih krivimo za neuspjeh. Policijski službenici samo generišu i provode politiku i Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije, koju je politika odveć stavila pod svoju kontrolu. Nemojte kriviti policijske službenike. Za nekoliko dana će se desiti kvirhana i predstava drag. Dakle, znate šta je to? To je drag show, to je predstava tranvestita koji će plesati u Historijskom muzeju Bosne i Hercegovine. Evo, ja odgovorno tvrdim da će taj slučaj, zato što je to na vrhu prioriteta ove Vlade u Kantonu Sarajevo, biti adekvatno sigurnosno obezbijeđen. Kako znate takve manifestacije obezbjeđivati politiko Kantona Sarajevo obezbjeđujte naše studentice koje dođu u Sarajevo, svoj glavni grad da studiraju. Prioriteti gospodo. Znate, parade obezbjeđivati sa 1000 policajaca. Tada je sigurnosna situacija perfektna u Sarajevu. A kada treba živote pješaka, ljudi koji na pješačkim prijelazima ginu zbog neadekvatnog rada vlasti, tada na ovakav mutav način prebacujemo na više nivoe vlasti. To nije odgovorno vladanje Kantom Sarajevo. Neki dan je premijer Uk na televiziji kazao mi smo tek došli, vi ste tek došli premijeru. Ovo je sistem koji 10 godina ima kontinuitet u Kantonu Sarajevo. I svaka oblast, svaki resor je deintelektualiziran, razvaljen. Stotine ljudi su se našli kao na traci tih kadrovskih sječa glava. Je li bolje u Kantonu Sarajevo? Da budem sasvim jasan, nesreće se dešavaju i u uređenim sistemima. Može se saobraćajna nesreća desiti u najuređenijoj državi na svijetu, ali taj sistem kaže uradili smo sve što je do nas, pa opet se nesreća desila, a mi svaki put kažemo nije se radilo, odsad ćemo raditi. Hoće li nekad se pogledati itko iz vlasti u Kantonu Sarajevo u ogledalo i da kaže zadnjih 10 dana nisam se bavio svojim poslom. Ne može se rješavati sad da radimo samo kada se nesreća desi. Ovo što ste nam donijeli prijedlozi mjera, izmjena propisa na višim nivoima je u najmanju ruku uvredljivo prema građanima Kantona Sarajevo, a pogotovo prema nama kao zastupnicima koji smo tražili ovu vanrednu sjednicu. Apelujem na građane Kantona Sarajeva neka otvore stranicu Skupštine i neka vide koji su to materijali koji su nam doticali iz Vlade Kantona Sarajevo. Par resora. Ministarstvo saobraćaja predlaže i još brani, iako je cjelokupna javnost, i stručna, a i generalna ismijala tu mjeru usporavanja saobraćaja. Oni insistiraju na tome, a kako nećemo insistirati, vratit ću se na suštinu problema kada za ministra saobraćaja, uz dužno poštovanje, stavimo čovjeka koji je na Sokocu završio fakultet za ugostiteljsku djelatnost? O kakvom saobraćaju vi govorite? O kakvim mjerama mi govorimo? Dobar menadžer, jel? Dobar čovjek? Evo, dobar je čovjek, al ne može se, bez znanja i bez struke je vodit tako ozbiljan resor, jer da može taj adaptivni sistem upravljanja saobraćajem koji već godinama ovdje najavljujete, koji je već kreditno plaćen stranačkoj firmi bi bio gotov. Znate šta, ja kada se vozim vidim da je taj adaptivni sistem upravljanja saobraćajem pretvorio se opet na teret policajaca. Policajce ste poslao na raskrsnice da zvižde. Jel vam to taj sistem koji ste platili 12 000 000? Nemate policijskih službenika? Kako ćete imati kada ih šaljete da na raskrnicama rade da pišu saobraćajne kazne za parking u naseljima, u mahalama, da pune budžete kako biste mogli tenderisati. To nije pristup sigurnosti u Kantonu Sarajevo i dok god se to ne promijeni, dok ne vratite struku na čelu ministarstava i od drugih

stručnih agencija ne možemo imati bolje rezultate. Gledajte što ste vi predložili; predlažete da Ministarstvo komunalne privrede je predložilo da pojačamo pauke kao da nepropisno parkirana auta ugrožavaju sigurnost u saobraćaju. Ministarstvo obrazovanja šta je predložilo? Bolje da nije. Odgoja i obrazovanja. Pogledajte šta znači i aktivno i ofanzivna i defanzivna vožnja. Gdje ste te termine? Ja sam guglo nisam nigdje našo. Smanjite cijenu polaganja vozačkog ispita, nemojte na tome da se Kanton bogati, pa možda neko nauči. Uvedite ljekarske kontrole za povratnike, to Kanton može uraditi, a nemojte djecu slati psiholozima nakon što je neki Kosta u Beogradu, što je u Beogradu inače emanentno, u Sarajevu nije, napravio katastrofu. Djecu nam šaljete psiholozima i psihijatrima gore na Neuropsihologiju. Satanizirate djecu od 10, 11 godina u pratnji policije. To znate uraditi jer je bilo oportuno tih dana takvu mjeru donijeti, a ljude koji imaju po 200 000 kazni ne šaljete na ljekarski pregled, ne ponavljaju ponovno vozački ispit. Odvratna mi je debata, moram se ovako izraziti ministra Katice i Suda kantonalnog, gdje ministar Katica pokušava kazati da Kantonalni sud, ne zna, da on zna i da policija ne može oduzimati vozila, a može. Po članu 22 neki dana smo na Komisiji za sigurnost se raspravljali, oni miješaju dokazni postupak i predmet kao dokaz i predmet koji ne mora biti predmetom počinjenja ni krivičnog prekršajnog djela, ali i to da biste znali morate postavljati obrazovane ljude na odgovorne funkcije. I u suštini tu dolazimo do cijelog problema. Da li je SDA radila slične stvari? Nažalost, nekada jeste, jer ova vlast je rezultat tadašnje Vlade SDA na čelu sa Konakovićem, Okerićem i drugim. Ovo je kontinuitet, a posebno im je drago baviti se sigurnošću. I dokle su doveli sigurnost u Kantonu Sarajevo? Nad policijom se represija pravi. Mene policajci kada zaustave čestitaju mi, pozdravljaju se sa mnom, imaju potrebu da se nekim progovore jer su izloženi represiji. Sindikaliste imenuju, dajete sindikalcima činove, poklopili ste Sindikat policije i na kraju još i policiju krivite da su krivi. Policijski službenici u Kantonu Sarajevo u konkretnom slučaju ništa nisu krivi, oni samo provode politiku ove Vlade koja je evidentno loša, neadekvatna i nestručna. Pogledajte kako ste predložili da se, kaže, predlažete na državnom nivou da se promijeni zakon i kažete član 224 "Vozaču kod kojeg se utvrdi od 08, do 1,5 ‰ alkohola u krvi oduzet će se vozilo ako je najmanje 2 puta u posljednje 2 godine to isto utvrđeno". Halo, pa šta je to? Pa ovo je subvencija, ovo je nagrada za ljude koji voze pjani i hoćemo li to reći možete se dvaput napit do 1,5 ‰ u krvi, treći put ćemo vam oduzeti auto. Jedina mjera adekvatna, nismo da dobili odgovor nažalost na pitanje, ali znamo crnu statistiku. Najveći broj slučajeva teških saobraćajnih nesreća su počinili oni koji su vozili pod dejstvom alkohola. Sama vožnja pod dejstvom alkohola u ovom društvu mora postati krivično djelo. U pravu ima nešto što se zove (nerazumljivo), dakle, svjestan u radnji, nesvjestan u posljedici. Ako je neko pri zdravoj pameti odlučio sjest i staviti sebe pod uticaj alkohola ili druge psihoaktivne supstance, a zatim sjeo u auto koji prema svim propisima, i krivičnim i prekršajnim iz oblasti štete je opasna stvar za koju se po objektivnoj odgovornosti odgovara, onda je taj već samim činom doveo u opasnost građane i imovinu ljudi i na takav način bi trebao biti krivično sankcionisan. Nažalost, niko odavde ne smije da ponovi ono što mi govorimo iz Kluba SDA, to će, kako je kolega Dević kazao, biti jedan od zaključaka Kluba SDA da takvu represivnu mjeru spram tih ljudi uvedemo pa ćete vidjeti da će dva puta razmisliti hoće li iko popiti i sjest za volan kada to bude sama po sebi, bez obzira na posljedicu, krivično djelo. Ista je stvar sa vožnjom vozila bez vozačke dozvole. Dakle auto je opasna stvar, pištolj je također opasna stvar, auto ako se ispravno koristi, nije opasna stvar, isto tako pištolj, ako se opasno koristi, nije opasna stvar, zbog toga se i za auto i za pištolj polaže vozački ispit i ispit rukovanja oružjem. Koja je razlika kada neko nema dozvolu za pištolj i kada neko nema dozvolu za vožnju automobila, ne bi trebalo da ima razlike. To je također jedan od zaključaka koje trebamo ovdje donijeti. I vidjet ćete da niko neće dati svom djetetu da vozi auto bez vozačke ili generalno se niko neće usudi vozi bez vozačke, ali da bismo to uradili, moramo omogućiti te vozačke da budu pristupačnije jer to više nije luksuz koji je bio prije 50 godina, nego nazočna potreba. Subvencionirajte polaganje vozačkih. Hajde. Predlažem da sada za

mjesec dana Vlada raspiše ko god nije imao novca da položi vozački, neka ga đaba položi. Možda smo socijalno neosjetljivi, možda ne razumijemo da 1500 maraka nema svaki roditelj dati za polaganje vozačkog, a da ta djeca radi sistema vrijednosti koje ova vlast pravi žele da imaju, da voze automobil jer je to postalo pojavno u društvu. Muzika, vrijednosti, kvir, dreg, pride, kul, bijelo, kubici. Ovo su teme kojima se treba baviti Ministarstvo obrazovanja i odgoja, a ne bavi se. Vidite, ja kažem u Skupštini Kantona Sarajevo bijelo. Policija me gleda i slaže se zato što znaju koliko ima konzumenata kokaina koji voze automobil bez vozačke pod dejstvom alkohola. To su suštinske teme ovog društva na koje ova vlast žmiri, isto kao da ima zadatak da Sarajevo bude demoralisano. Demoralizacija sama po sebi, jer smo mi sekularno društvo, nije grijeh, barem nije po zakonu grijeh i ja nemam problem s tim, ali kada ta demoralizacija počinje odnositi žrtve, divne mlade studentice, doktorice, ljekare, onda imate problem. Zbog toga? Prestanite provoditi tu agendu za koju dobivate podršku iz određenih međunarodnih krugova. Odlučno suprotstavite protiv svih devijantnih pojava u ovom društvu i onda će puno manje djece pijano voziti, nadrogirano voziti i bez vozačke dozvole voziti. Vrijednost ne smije biti takva vrsta vožnje, a nažalost, u ovom društvu je to vrijednost. Ja bih očekivao da se Ministarstvo odgoja i obrazovanja na takav način pristupi ovoj temi, da smo ozbiljni. Ako vidite šta Ministarstvo obrazovanja se bavi ofanzivnom i defanzivnom vožnjom automobilom, to je banalizacija teme. U suštini, osim mjera koje ste spomenuli, dakle inkriminacije vožnje pod dejstvom alkohola i bez vozačke dozvole, predložiti ćemo i adekvatnu eliminaciju pješačkih prijelaza iz zone za pješake. To se kod nas izlivali su se pješački prijelazi, to više nije prostor pješaka, treba na svakom mjestu adekvatno označiti to, treba policijske kapacitete usmjeriti u obračun sa pravom vrstom kriminaliteta. Ne samo ljudima koji su trkači, nego pred sarajevske kafane stanite. Nekada je to bilo, napravite racije. Za kada je bila racija u Kantonu Sarajevu. Ti ljudi koji su tamo u kafani, pijani, nadrogirani, često sa oružjem, kasnije sjede u automobil, ne sjednu u taxi, nemojte misli da sjednu u taxi i kući da odu i obično takvi ljudi naprave problem. E, to je ozbiljan pristup rješavanja ovog problemu, a ovo što ste vi nama predstavili je jedna neozbiljna skupina mjera koje uopšte nisu u nadležnosti Kantona Sarajevo i kao takve ćemo je tretirati, a mi ćemo predložiti svakako set zaključaka, kako uvijek uradimo, pa se nadamo da ćete barem neki od njih vi prihvatiti i usvojiti. I kako u perspektivi nećemo imati situaciju da kada se desi nesreća, možemo ovako diskutovati, nego da kažem uradili smo sve što je do nas, dešavaju se nesreće. Hvala vam.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem. S obzirom da je zastupnik Dević govorio u okviru vremena, ja sam vam odmah uračunao da govorite u ime Kluba, zato vas nisam prekidao u diskusiji. Zastupnik Lemezan je sljedeći, izvolite.

Redžo Lemezan (poslanik/zastupnik)

Hvala dopredsjedavajući. Mislim da smo generalno, da je ova sjednica otišla totalno u pogrešnom pravcu, evo, ja sam prošli put jel glasao za ovaj zaključak da se ovakva sjednica i ovakav vid sjednice održi, međutim, ono politiziranje koje, evo, slušamo već neka dva, tri sata, mislim da nema svrhe i da građani nemaju koristi od našeg prepucavanja ko je kriv, itd. Mi znamo vrlo dobro i ko je bio na vlasti i ko je sada na vlasti i ne treba se to ponavljati. Znamo da i ove odredbe datiraju još od 2008 godine i da je to državni nivo, tako da mislim da i građani to dobro znaju, tako da možda eto ima neko potrebu da to ponavlja, neko da žali, neko da ne znam ni ja šta, ali od toga građani nemaju ništa. Ja predlažem, stvarno da se mi sad fokusiramo na konkretne mjere. Neko nije zadovoljan sa mjerama Vlade, podržavam da svako od zastupnika predloži i da se izjasnimo o njihovim prijedlozima zaključaka. Suština je sljedeća, imali smo ovdje dosta usporedbi automobil, nož, pištolj itd, ja mislim da to nije uopšte

mjerljivo i treba naglasiti kada neko izvrši krivično djelo ili ugrozi nečiju sigurnost, ono je kažnjivo u našem Krivičnom zakonu, i sa automobilom i sa bilo kojim drugim oružjem, a neki su ovdje to pokušali prikazati kao da to nije praksa. Da se dobro radilo, nije. Imamo jedan, imali smo jedan problem da zadnjih nekoliko mjeseci policija nije bila prisutna na ulicama u kontroli vozača, sada, od kako se, nažalost, desila ova situacija, ovaj nesretan slučaj, ovo ubistvo, svjedoci smo svakodnevno da je to mnogo, mnogo bolje. Šta je na nama? Na nama je da radimo, da to bude svakodnevica, da policija non-stop radi ovako kako radi zadnjih dana i da, naravno, mi kao Skupština, kao evo i Vlada Kantona Sarajevo, predložimo, izdvojimo sredstva da policiju što bolje opremimo, da naš saobraćaj što bolje unaprijedimo, da kontrolu brzine opremimo modernim radarima. Kad smo kod radara, ja sam maloprije pitao i kolega načelnik Hrvat mi je odgovorio da jedan radar košta oko 120.000 KM. U susjednom entitetu i u drugim kantonima, on košta duplo manje, pa bi, evo, zamolio da i Ministarstvo malo povede računa o takvim nabavkama, da umjesto što kupimo 5 radara, možemo kupiti, ne znam 10, 15 i što 5 raskrsnica obuhvatimo tim radarima možda možemo obuhvatiti mnogo više i tako preventivno djelovati na vozače.

Imam jedno pitanje, s obzirom da, mislim, nije pitanje ko pitanje, više možda diskusija, ali bih volio da uđe možda u jedan zaključak koji ćemo sigurno ćemo imati kasnije pauzu, jeste da ona lica koja imaju puno kazni, ona, sud ima, evo već da ih lišava slobode itd, to smo čuli. Međutim, zašto ne napravimo zaključak da organizujemo sastanak evo, predstavnici ministarstva, Ministarstva pravde sa resornim sudovima da sva lica koja imaju neplaćenih kazni, prvenstveno kazne koje se tiču brzine, prekomjerne i vožnje u alkoholiziranom stanju budu predmet u što skorije vrijeme da se izda nalog za hapšenja, ako ne plate tu kaznu. Tako da mislim, takav vid prevencije bi zasigurno bio konkretan. Tako da, bit će ovi neki zaključaka. Također, čuli smo od načelnika Hrvata da nemaju, Policijska uprava nema dovoljno testova za drogu u svojim vozilima, tako da sigurno evo, ja ću predložiti jedan zaključak da u što skorijem vremenu resorno Ministarstvo Policijskoj upravi nabavi svu tu opremu kako bi oni mogli što više kontrolisati ove nesavjesne vozače. I evo još jednom da vas zamolim da se stvarno vratimo u prijedloge, a ne u politizaciju, jer mislim da politizacija nas je i dovela do ovakvog stadija, a dobrih prijedloga jel nikad nije dosta. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnik Faruk Kapidžić ima riječ, izvolite.

Faruk Kapidžić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem. Ja moram da kažem da ispravim kolegu Lemzena, ja mislim da i on sa svojom diskusijom otišao u pogrešnom smjeru, a da je Haris imao pravi smjer. To je smjer koji će možda nekad u budućnosti riješiti neki problem, a ovo koji imate zauzeti smjer neće ništa riješiti. Ne pričam to napamet zato što prije par godina, kad se desilo, gotovo pa identičan slučaj ispred Zemaljskog muzeja bila je gotovo pa identična hitna sjednica, bilo je gotovo sve pa identično, rasprave su bile identične, a rezultat je bio da je povećana kazna za vezivanje pojasa sa 50 na 100 maraka i 2 kaznena boda, što drugim riječima znači da ovom gospodinu koji je uhapšen, ako pri ovom činu sada, par godina poslije, nije bio vezan, treba mu naplatiti kaznu od 100 maraka, jel? I to je sve što je Kanton uradio u sprečavanju ovih stvari. Znači ove mjere i ovo što ste donijeli su krajnje patrivijalne, plus trivijalno je i to da se pozivate na više nivoe vlasti, a držite vlast po vertikali, tako da ništa vas ne sprječava ni u tom smislu. Treća stvar, rekao je gospodin Lemzan da ne služi da ove diskusije ovakve ne služe građanima ništa. Mi realno svi ovdje ne služimo građanima ništa, jer ovo kako se dešava proteklih 10, 15 godina, možemo samo očekivati da uz ove nove mjere bilo kakve da donesemo da će ovaj novo ubistvo koje se desi izazvati ponovno neke nove mjere i to će se tako odvijati non stop. Zašto? Prvo,

niko nije podnio ostavku za ovaj slučaj. Šta, nije dovoljno samo da je jedna osoba preminula, čeka se druga ili ne pada vam na pamet nekome da podnese ostavku? Znači, to je nemoguće da, niko nije se osjetio odgovornim, nego je prebacivao na više nivoa vlasti zakonska određenja. Druga stvar, prošli put sam tražio podatak, evo, sada tražim podatak koliko je, dakle, saobraćajnih nezgoda koje su izazvale teške tjelesne povrede ili smrt onih koji su izazvali koliko je njih bilo pod dejstvom alkohola? Taj podatak ne možemo da dobijemo. Zašto ne možemo da dobijemo? Ne znam, a znam da ima neki problem reći da je i ove dvije djevojke i on je prošle dvije i da je od deset-devet ubije alkohol za volanom, alkohol ili droga, ili neka takva supstanca, što drugim riječima znači ako mislimo spasiti neki život tzn da se trebamo usmjerit u tom pravcu, da čovjek sa više od nule alkohola u krvi mu se mora oduzeti vozačka dozvola na 5 godina i ponovo, recimo, to ja predlažem, i ponovo da mora polagati vozački, a da onima koji nemaju vozački, pa i tom što je oduzeto se mora oduzeti auto. I ono što ja mislim, a to su ljudi na zapadu davno skontali, to auto mora biti uništeno. I u tome je ta razlika čitavog zakona. I zato je u Švicarskoj to auto zgniječe, niko ne smije na tome da profitira, jer oduzimanje auta i stavljanje u dalju upotrebu, prodaju, zarađuje država itd. Ne smije ni država da zaradi na tom autu, to auto treba biti uništeno, a ako je vlasnik drugi nije vozio, onda se tom vlasniku uzme vozačka, pa za 5 godina ponovo polaže itd. To donijet i izbacit 300 policajaca od 8 navečer do 5 ujutro i da svi, ko god prođe puše i ako ima više od nule, da se to sprovede, u roku od mjesec dana bi sve stalo. I ne bi nikom palo na pamet da pije i da sjedne za volan, zvao bi taksi, kao što se to, kao što su završili s tim problemom u Londonu, baš na taj način i stradali prvih mjesec dana, dok nisu shvatili da je ozbiljno, stradali ljudi po pet godina nisu imali vozačku, uzeli im auto uništiti, izrobili itd. Prema tome, to je vrlo jednostavno riješiti. I vi ćete od narednih 10 smrtnih slučajeva, 9 ćete spasiti, a jedan će biti sve ovi razlozi što ste danas pričali. I to treba raditi, ali to nema veze sa konkretnim slučajevima i sa hitnom sjednicom i sa hitnom situacijom koju imamo. I svi se možemo vratiti na to, po dobro, dešava se svugdje, desi se, ne može se. U redu, ali zašto onda maltretirati 90 % normalnih vozača da voze 30 na sat, da im je pojas 100 maraka itd, takve neke stvari. Mi svaki put izmaltretiramo one normalne koje se pridržavaju, to je van pameti. I onda dobijemo informaciju kao pozitivna praksa urodilo plodom, ne znam ni ja u Madridu, u Amsterdamu, u Parizu itd spušteno da auto, ide 30 na sat, ograničenje u gradu. Pa pogledajte, ulica koja je 30 na sat. To je isto oko kad bi pustili aute da prođu kroz Bašaršiju, e to na zapadu puste i stave 30. Ima i 20, viđao sam. To je nemoguće staviti na federalnu cestu, na kantonalnu cestu 30 na sat, pa ako se bude 30 na sat, vozilo, pa čitav grad će se zagušiti. Mislim, bez obzira koliko to, eto, vama zvuči kao da prema građanima nešto odgovorite, pa i ovi građani će valjda progledati. Ja ne znam jel moguće da godinu za godinom problem za problemom vi ovako se provlačite, mislim, evo, mediji prenose, ne daju mediju ovo da se kaže na mediju, nego zovnu vas, pa vi to fino uljepšate, ma nema, vi ste spasioci, ali ne daju vam viši nivo vlasti. Pa više nivo vlasti su sada vaši, znači ne date sami sebi. Ja ne znam jel iko od građana više izgovore Trojke može da proguta, ja to meni nije jasno, ako može da proguta u redu, neka guta, ja ne mogu gutati, ja ću govoriti, ali nemoguće je da ova Vlada poslije ovog slučaja nije imala proteste pred Kantonom i da se nije tražila ostavka ničija. Gdje su nevladine organizacije. Sad im nije problem, nema više nije Hastahana problem, šta. Nevjerojatno je da građani, jednostavno je eto tako, šute i čekaju da ih auto ponovo ovaj ubije, a da ponovo glasaju za Trojku. Mislim, mislim da ovo uopšte više nije ni ozbiljno, ovo je poprilično degutantno slušat ove mjere. Ako ne znate, pitajte, ako neće da vam kažu, onda se žalite. Ovako pričati a nešto, ovo nije ništa. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnica Melank ima riječ, izvolite.

Miomirka Melank (poslanik/zastupnik)

Kako se određenim stereotipima diskriminišu neke skupine ja imam potrebu reći da su ljudi koji se oblače u odjeću tradicionalno namijenjenu drugom spolu travestiti. Nisu to kriminalci niti krše zakon. Ne čine prekršaj, ne voze brzinom većom od dozvoljene, a ipak ih huligani napadaju jer misle da je određeni način oblačenja bolji od drugog. Zato je kretanje travestita u normalnim okolnostima ugroženo te im je nužno osiguranje u ispoljavanu njihovog identiteta. Ako bi takvo oblačenje bilo normalizovano kao ostatku slobodnog svijeta, tim ljudima obezbjeđenje ne bi bilo potrebno. Da parafraziram neke današnje diskusije ako se ispravno koristi travestit, nije opasna stvar. Ja moram priznati da mi ova tema sigurnosti i nadzora nad saobraćajem prilično strana, ne samo zato što nisam položila vozački, iako sam dvaput položila teoretski dio, vožnju, ipak nisam savladala, ne upravljam motornim vozilom, pa me saobraćaj zanima najprije iz uloge pasivne učesnice na točkovima ili aktivne pješake najugroženije pozicije. Mene zanimaju mogućnosti sigurnog kretanja urbanim i saobraćajnim područjima na sopstvenim nogama, biciklom, romobilom, skejtom ili javnim prijevoznim sredstvima, a najviše kretanje pješaka iz te perspektive. Mogu da kažem da u Sarajevu postoji prilično velika nesigurnost. Zone kretanja pješaka i trotoari u Sarajevu, kao i u drugim naseljima, brdskim naseljima i naseljima područja poput naših koji imaju tu vrstu urbanizma znaju biti preuski, pa su i pješaci ponekad primorani da se kreću kolovozom, čak i kad nisu uski nerijetko su oštećeni tu i tamo raskopani nedovoljno osigurani infrastrukturni radovi, intervencije. O zebrama i sigurnosti prijelaza ulica mislim da svi imamo prilično čvrsta eksperimentalna saznanja iz prve ruke bazirana na dokazima i direktnim susretima sa različitim mobilnim objektima koji se kreću nekom brzinom za koju nemam riječ, nemam mjerač da tvrdim da je nedozvoljena, ali imam dojam uvijek imam dojam da je prevelika jer ne stignu stati na prijelazu, moraju proći nekako tik ispred mog nosa. U tim situacijama rijetko se respektuje minimalno pristojno ponašanje, a zakoni lagodno i često krše. Isti je problem sa saobraćajem u mirovanju koji je potpuno preuzeo dijelove saobraćajnih komunikacija za pješake, veliki broj trotoara pretvoren je u labirinte parkinga i ponekad je nemoguće naći prolaz. U toj situaciji je potrebno maksimalno pojačati osnovnu pristojnost, međusobno razumijevanje pješaka i vozača, poštovanje zakona i svakodnevno je potrebno vježbati saobraćajnu kulturu. Ne možemo čekati da se korektno i detaljno obrazovane nove generacije pojave za volanima vozila, da, onda sigurnost pješaka postane standard i da saobraćajna kultura dostigne neki nivo. Pješak mora biti siguran na asfaltu, on je alfa i omega kretanja ulicama i dijelovima zato predviđenih saobraćajnica. Potrebna je neprestana i stalna edukacija i kontrola svih učesnika u saobraćaju, uz poštovanje prava na kretanje, bez suvišnog uznemiravanja, potrebno je raditi na kulturi u javnom prijevozu, ulasku i izlasku iz vozila. Gajiti respekt i važnost života pojedinca, sigurnost djece prije svega. Također, potrebno je voditi računa o zagađenju, o količinama izduvnih gasova i zagađenja od guma koja vozila ostavljaju, treba raditi na smanjenju broja vozila, ne samo radi nemogućnosti jednog omanjeg grada poput Sarajeva, da podnese veći broj vozila na ulicama. Čitam da je odavno na ulicama dvostruko više, dvostruko i više vozila od onog za koji je grad projektovan. Zato, projekti uređenje javnog prijevoza smatram u tom smislu posebno korisnim i ne mogu dočekati da prorade tramvaji, nova pruga i da se smanje saobraćajne gužve. Oni koji stanje u saobraćaju vide kao posljedicu vladavine trenutne većine, omalovažavaju i obmanjuju javnost, građane i građanke Kantona. To se odnosi ne samo na mjere koje su danas predložene na sjednici, već i na zakonska rješenja koja su skoro 30 godina na snazi na svim nivoima. Ja vjerujem da ćemo u sprezi svih institucija na svim nivoima doći do izmjena tih zakona koji su donosili naši prethodnici, a sada o tome govore kao da su tvrda opozicije već 30 godina, da ćemo pooštriti kazne za prekršaje, krivična djela. Vjerujem da ćemo inicirati definiranje novih instituta kao što je obijesna vožnja, da će delegati u Federaciji inicirati promjene Krivičnog zakona čije je donošenje, čije je donošenje blokirala prethodna Vlada Federacije i Ministarstvo pravde, tokom 8 godina, a koje se ne odnose samo na krivična djela u saobraćaju. Nadam se da

će i prije nego što dođe do promjene seta zakona koji su u vezi sa ovim slučajevima u zadnje vrijeme, sudovi već sutra početi da rade sa više entuzijazma i da izriču kazne adekvatne počinjenim djelima, a ne da je 80 % izrečenih kazni najniže moguće kada je raspon kazne npr od 5 do 10 godina, od 10 izrečenih osam je najnižih od 5 godina, tako kazne gube smisao sprječavanja povratka počinilaca da načine isto djelo, a žrtve ne ostvare potrebu satisfakciju i ne dobiju pravdu. Zbog toga je ova sjednica najprije važna u skeniranju stanja, izradi analize i sagledavanju neuralgičnih tačaka, pregledanja niza mogućih, predlaganja niza mogućih rješenja. Ne samo politika, već svi državni organi reda i mira, stručnjaci i svi oni koji se kreću ulicama treba da daju u ovoj situaciji svoje prijedloge i mjere. Danas ih je bilo zaista mnogo. Sa svojim znanjem iskusne pješakinje, vidim da postoje i neke hitne, kratkoročne, neke dugoročne, ali i to da je potrebna reakcija svih nivoa zakonodavne vlasti, ne samo kantonalne. Kantonalna vlada uključila niz odličnih mogućih prijedloga, barem se meni tako čine iz moje perspektive, koje će naš Klub podržati u punom obimu. Hvala.

Jelena Pekić (dopredsjedavajuća)

Zahvaljujem zastupnici. Sljedeća zastupnica je uvažena Mehmedagić.

Mersiha Mehmedagić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem, uvažena dopredsjedavajuća, pozdravljam sve prisutne, kao i građane Kantona Sarajeva koji prati današnje zasjedanje. Ja ću na početku izraziti žalost što statistika u ovom izvještaju je fokusirana samo na period od dešavanja ubistva naše sugrađanke do određenog perioda gdje nije moguće pratiti, odnosno napraviti usporedbu aktivnosti policijskih službenika na terenu na preventivnim aktivnostima npr evo, samo u prethodnom mjesecu. Bilo bi važno vidjeti i tu statistiku zato što je 699 prekršajnih naloga za ostale prekršaje iz oblasti o Zakonu o osnovama bezbjednosti saobraćaja. Šta želim reći? Nekako se zbog toga ne mogu oteti utisku da se osigura pojačano prisustvo policijskih službenika na terenu post festum, kad se nešto desi. Nije, naravno, nikad kasno, uvijek je, uvijek je dobro da ih ima, ali nažalost, nekako najčešće koincidira sa nekim nemilim događajima. I s tim u vezi zaista nemam apsolutno nikakvu potrebu da podilazim niti jednoj populaciji u Kantonu Sarajevo, pa ni policijskim službenicima. Svatko od nas treba da snosi dio odgovornosti za posao koji radi i sve što im je potrebno da rade svoj posao kako najbolje znaju i umiju. Ova vlast i bilo koja druga treba i mora da im obezbijedi, ali isto tako zadržavam pravo i kao zastupnice i kao građanin, da i tražim i maksimalno i očekujem od policijskih službenika, od komesara, od vlasti, od bilo koga ko može da utječe da stanje sigurnosti u Kantonu Sarajevo bude na zadovoljavajućem nivou. Kada smo kod preventivnih aktivnosti, znači zaista ni poslije ovakvih dešavanja preventivna aktivnost ne smije da se zanemari i ne smije da bude samo predmet statistike pa da se pokaže kao da policijski službenici rade agilnije, to da se kazni svaki, pa i mogući prekršaj, valjda ima i onaj dio preventivnog djelovanja i molim vas da ga i nakon ovakvih situacija. Ne zaboravite da ne izdajete prekršajne naloge samo radi statistike. Kada smo kod prevencije složila bi se tu sa kolegicom Arijanom Memić, koja je govorila o svom viđenju kad je pooštavanje kaznene politike u pitanju za one koji su povratnicu prekršiocu zakona i ugrožavaju tuđu sigurnost. Zaista BiH, čini mi se išla čak i toliko daleko da te povratnike prilikom izdržavanja kazni, kao obavezan dio izdržavanja kazni, propišimo da moraju da radi određen period, da odu u proceduru, barem i pomognu ljudima koji tamo zbrinjavaju naše preminu ubijeni sugrađane da vide svoje iz ruku, djelo i da vide šta mogu da urade obijesnom vožnjom, zaista bi bila spremna podići ruku i za jednu takvu mjeru, kao što smatram da je nužno da se i prilikom obuke budućih vozača mora napomenuti i mora istaći ta porazna statistika koliko je ljudi poslije rata poginulo, koliko smo sugrađana i voljenih izgubili zbog onih nemarnih u saobraćaju da budu svjesni, ne da ih prestraši, nego da budu svjesni da taj vid samostalnosti koje stiču polaganjem vozačkog

ispita nije samo sloboda i da ta sloboda može da ugrozi nečiji život i da otmete nekom njegovog voljenog. S tim u vezi, kada je u pitanju propisivanje, ustvari predlaganje mjera, malo me je začudilo izmjena člana 42. b) Zakona o bezbjednosti saobraćaja gdje se definiše nasilnička vožnja, zašto se nije smanjio taj iznos prekoračenja preko ograničenja na osnovu kojeg mi procjenjujemo da li je to ova nasilnička vožnja ili ne? Pa se tamo stavilo da je nasilnička vožnja, izvinjavam se samo da pročitam radi stenograma kako i jeste, kaže član 42. b. "Nasilnička vožnja je način upravljanja motornim vozilom definisano u članu 9. stav 1. Tačka 32. b) a naročito kada: pod 1. se vozilo u naselju kreće brzinom koja je veća od dozvoljene za više od 40 km/h". Znači ograničenje je 40, vi prolazite kroz naselje, tu je jedna škola, vi vozite 79 na sat i to već nije obijesna vožnja. Vi, ne daj Bože, udarite neko dijete, nanesete mu teže tjelesne povrede ili, u najgorem slučaju, ne daj Bože, oduzmete mu život i vi niste po ovom članu taj taj prekršaj. Možda dovoljno dobro ne razumijem, ali mi je ovaj stav nekako mi ne korespondira, ne korespondira sa onim što smo propisali u onom dijelu da se smanjuje ograničenje brzine u naseljima sa 40 na 30, 60, 50 itd. I ima još par stvari koje želim napomenuti kada je preventiva u pitanju i neke stvari koje mi možemo uraditi, za koje nam, za koje i ne trebamo čekati. Ministarstvo unutrašnjih poslova, odnosno Uprava policije, već ima kamere koje prepoznaju registarske oznake i kada se nešto takvo uoči u saobraćaju zašto ne isključiti vozilo odmah, zašto čekati da se tek interveniše, pošalje se prekršajni nalog, pa dalje već šta slijedi? Smatram da do potpunog kapacitiranja, do potpunog uvođenja video nadzora, odnosno adaptivnog upravljanja saobraćajem u Kantonu Sarajevo, policija dobrano može koristiti ako već i ne koristi i te svoje resurse. Ja bih zaista voljela da vidim, jedne prilike sam to vidjela i bilo mi je puno srce, bila sam ponosna na onaj te momke koji su to uradili, gdje evidentno bila obijesna vožnja, u špici i cik cak i odjednom se stvorila jedna patrola koja je upratila takvo vozilo i sklonili su ga u stranu. Voljela bih da mi kao građani učesnici u saobraćaju i pješaci koji su najviše ugrožena kategorija stanovništva u Kantonu Sarajevo da češće vidimo takve akcije. Još jedna stvar za koju smatram da bi se mogla iskoristiti da se unaprijedi sigurnost.

Jelena Pekić (dopredsjedavajuća)

Izvinjavam se zastupnice, samo bih zamolila kolege zastupnike i zastupnice koji se nalaze u hodniku ispred sale da se utišaju jer zaista ometaju rad ovdje u skupštinskoj sali. Izvolite nastavite, izvinjavam se.

Mersiha Mehmedagić (poslanik/zastupnik)

I još ću kratko navesti dvije stvari za koje smatram da bi mogle da pomognu da ukoliko Uprava policije zajedno sa Ministarstvom nije imala u planu da i to riješi, možda već jeste, ali evo kažem, nisam ekspert iz oblasti ni sigurnosti ni saobraćaja, ovo je čisto viđenje nekoga ko je učesnik u saobraćaju na ovom dijelu, na potezu od Parlamentarne Skupštine BiH gdje je S krivina, gdje tramvajski saobraćaj praktično ide desnom saobraćajnom trakom, smatram da smo i mi koji stojimo na tramvajskim stanicama, nerijetko žrtve tih obijesnih vozača, da bi se na tom potezu od Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine i nazad do hotela Holiday trebala nekako više ograničiti vožnja na način, odnosno učešće vozila, ograničiti tko smije da vozi tom trakom. Često se desi, evo i ovaj slučaj je bio zato što je vozilo skrenulo u tu traku. Znači, postaviti jasno ograničenja ko smije da vozi, izuzeća, to su obično policijska vozila, vozila hitne pomoći, vatrogasci i tra la la, ko već uopće bude u tim izuzećima i, naravno, vozila koja skreću u desne saobraćajne trake. Mislim da se to može precizirati za ove, naravno, koji ulaze u ove bočne ulice, da se ni oni, naravno, ne smiju isključiti, to bi onda već bio neki drugi vid kolapsa koji bi se napravio ovom inicijativom, ali smatram da bi neka jača kontrola učešća vozila, mimo ovih dozvoljenih na šinama na ovom potezu, sigurno unaprijedila sigurnost u

saobraćaju i definitivno zaštitila pješake koji čekaju javni prijevoza, a da ne govorim koliko bi pomogla da taj javni prijevoz bude redovniji, jer nerijetko tu budu i udesi, pa onda čitav Kanton, cijelo Sarajevo je u saobraćajnom kolapsu. I druga stvar, molim da se proba interesorno od Ministarstva za odgoj i obrazovanje, Ministarstva saobraćaja, Ministarstva unutrašnjih poslova, da se zaista analiziraju svi pristupni putevi našim školama, posebno osnovnim školama, nerijetko se desi i da naši đaci na put do škole stradaju. Imali smo takav nemili događaji u općini Novi Grad u jednom naselju, čini mi se Vojničko polje da je u pitanju. Mislim da moramo da napravimo jednu studioznu analizu, da detektiramo te kritične tačke i da, naravno, sa lokalnim vlastima radimo sve što je moguće da omogućimo da i tamo imaju pješački prijelaz i trotoari adekvatni, da dijete može da ode u školu, da je to prilagođeno za naše najmlađe, jer zaista, tu su i vozači i učesnici, čini mi se, nisu nikad jednako, ali nisu zaista ni vozači tu zaštićeni i nepregledno vam je i ne možete proći, da se malo i to analizira Ovi pristupni putevi zaista su naši trotoari, negdje svedeni da možete korak za korak, nogu ispred noge prijeći, a to za našu malu dječicu i nije baš onaj, nije sigurno ni za koga, posebno ne za njih, a ne moli za ljude sa poteškoćama u kretanju. I kada vozite kao majka dijete u kolicima, potpuno se suosjećate i sa svim drugim kategorijama koje imaju ograničenja u kretanju. Ovo je bila neka moja opservacija i doprinos rješavanju ovih problema i smatram da, bez obzira koliko je uslovno rečeno, zgodno da se i ovakve prilike koristi za stranačka prepucavanja, ostavimo to za neke predizborne kampanje, za neke druge teme, za budžete, za izvještaje. Ovdje ne može niko profitirati i ne treba niko da politički profitira, ovdje svi zajedno trebamo da politički profitiramo, da konačno napravimo Kanton Sarajevo sigurnijim mjestom za sve građane. Hvala.

Jelena Pekić (dopredsjedavajuća)

Zahvaljujem. Budući da sam vas pustila da govorite duže od minuta, a s obzirom da niko, duže 10 minuta, a s obzirom da niko od vaših kolega nije ranije govorio, tako da smatramo da ste imali ovo vrijeme kao šefica kluba. Dalje za riječ se javio zastupnik Kalem. Izvolite.

Adi Kalem (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem, pardon, dopredsjedavajuća.

U dijelu pitanja namjerno sam postavio određena pitanja, čisto da podržim određene ideje koje se nadam da će se realizovati veoma brzom vremenskom periodu, a u isto vrijeme, nažalost, danas sam čuo puno, dosta, dosta naknadne pameti, dosta eksperata koji su postali preko noći, pogotovo u domenu saobraćaja. U uvodnom izlaganju, pogotovo kad nam je informaciju predstavljao sam premijer nešto mi je zasmetalo, nadam se da je to lapsus lingve, Zakon o saobraćaju u Kanton Sarajevo, takvo nešto nema, ima samo Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini, jedan je krovni zakon i on se i ovdje primjenjuje. Naravno, pored toga postoji i Zakon o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo, namjerno spominjem ovaj Zakon, pa zbog javnosti i vas zastupnika, a i obzirom da sam bio i na drugoj strani, kao ministar saobraćaja, u Kantonu Sarajevo, da nas napomenem na našu jednu obavezu. Vijeće za sigurnost saobraćaja na cestama u Kantonu Sarajevo, član 8. Osnivanje vijeća." U cilju poticanja preventivnih i drugih aktivnosti u oblasti sigurnosti saobraćaja na cestama u Kantonu Sarajevo i razvijanju saobraćajne kulture sudionika u saobraćaju, osniva se vijeće kao savjetodavno tijelo Vlade Kantona Sarajevo, u daljnjem tekstu Vlada". Član 9. Zadaci vijeća." Zadaci vijeća su: sudjelovanje u pripremi politika, strateških, planskih i programskih dokumenata iz oblasti sigurnosti saobraćaja na cestama, koordiniranja aktivnosti potrebnih za njihovu realizaciju, praćenje realizacije, priprema izvještajnih dokumenata iz oblasti sigurnosti saobraćaja na cestama, praćenje i analiziranje stanja u oblasti sigurnosti saobraćaja na cestama, predlaganje nadležnim tijelima i organizacijama mjera i

aktivnosti koje je potrebno poduzeti s ciljem unapređenja sigurnosti saobraćaja na cestama, sudjelovanje u aktivnostima koje se provode s ciljem obrazovanja i informiranja javnosti i podizanja svijesti javnosti o značaju sigurnosti saobraćaja na cestama, kao i drugim aktivnostima i akcijama koje se provode s ciljem prevencije i unaprjeđenja sigurnosti saobraćaja na cestama. Članove vijeća imenuje Vlada iz reda stručnjaka iz oblasti cestovnog saobraćaja i drugih tehnoloških grana koje unapređuje funkcioniranje i sigurnost saobraćaja, ministarstva MUP-a, Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja, zaštite okoliša, Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo, javnih preduzeća, institucija..". I da vas više ne smatram sa tekstom ovog Zakona. Nažalost, evo, ja nigdje u uvodnom izlaganju nisam čuo da je Vijeće za sigurnost saobraćaja u Kantonu Sarajevo učestvovalo u pripremi ove informacije i u pripremi ovih mjera. Jedan državnik je davno nekad rekao kaže: "Kada nemaš rješenja, imenuju neku komisiju". Međutim, ja se trudim biti konstruktivna opozicija, da budem konstruktivni član ove Skupštine, nažalost, u proteklom periodu, prema mojim saznanjima, i to je činjenica i fakt Vijeće za sigurnost saobraćaja na cestama u Kantonu Sarajevo nije radilo već dvije i po godine. Nažalost, prije godinu dana je istekao i mandat, mandat ovim stručnjacima koji su bili angažovani u Vijeće za sigurnost saobraćaja na cestama u Kantonu Sarajevo, koji uveliko svojim radom, iskustvom mogu da doprinesu znači većoj sigurnosti na cestama. Nažalost, uvažena gospodo, računajući i mene, svi smo zakazali. A ponajviše vi. Akcenat je trebao biti na promociji sigurnosti i, naravno, na unaprjeđenju represivnih mjera. Šta ste uradili? Ja ne vidim nikakav konkretan korak da je urađen u proteklom periodu. Najgore je što mi pojedinačno, od slučaja do slučaja, evo, primjer je ovo sad, danas ćemo pričati o tome, pričati će se možda narednih godinu dana. Nešto će se implementirati, nešto neće i opet će ostati status quo, ostati će, ostati će na istom. Moj jedan od zaključaka, odnosno prijedloga vama jeste da što prije oformite Vijeće za sigurnost saobraćaja na cestama u Kantonu Sarajevo, da angažujete ljude od struke koji će svojim radom i iskustvom doprinijeti uvelike većoj sigurnosti na cestama. Da radite jaču promociju, znači promociju sigurnosti saobraćaja na cestama u Kantonu Sarajevo, da se uradi strategija sigurnosti cestovnog saobraćaja Kantonu Sarajevo i sve neophodne akcione planove, to se može, barem u raditi bez viših instanci vlasti. Da, jedan od mojih prijedloga jeste i da se postrože psihofizička testiranja potencijalnih vozača, da se uvede supervizija ljekarskih uvjerenja. Evo, svi smo svjedoci da je praksa pokazala da pojedini kandidati koji polažu vozačke testove polažu i po više puta , osam, devet, deset i onda oni to nekako prođu, pardon, ne savladaju materiju i onda izađu na ulicu, bahate se, krše sve moguće, sva moguća pravila i rade ovakve, namjerno, kažem, zločine jer je ugašen mlad život kao što se desilo prije par dana. Jako je bitno da se u škole, a tragom diskutovali su i drugi zastupnici o ovome da se uvede edukacija učenika, a prvenstveno trećih i četvrtih razreda. Zašto? Oni su svi potencijalni vozači, brzo će nam izlaziti na polaganje vozačkog ispita. Ti učenici se moraju upoznati sa posljedicama nepoštivanja zakona, sa posljedicama brze vožnje, korištenju alkohola i narkotika u vožnji i svakako sa posljedicama lošije kulture u saobraćaju. Slažem se sa svima da drastične kazne moraju biti uvedene za sve, za sve one koji krše saobraćajne zakone i propise i stoga, namjerno sam postavio pitanje nasilničke vožnje, pitanje obijesne vožnje. Ovo tijelo mora urgirati da se izmjeni Krivični zakon za one koji ne plaćaju kazne, da se oduzimaju vozila. Ne može netko ko ima preko 30 hiljada konvertibilnih maraka prekršajnih naloga, u garaži imate automobile vrijedne 100 hiljada maraka vozati, pa i bez dozvole, jednostavno urgirajte da se pojednostavi procedura kod oduzimanja vozila. Jako bitno je istaći jeste da kad sve ovo saberemo, namjerno sam spomenuo žuti kvadrant, ukoliko postoji mogućnost, obzirom da će projekat adaptivnog upravljanja biti nekad završen za dvije, dvije i po godine, sve zavisi od same realizacije tog projekta, da se pokuša na kritičnim raskrsnicama uvesti žuti kvadrant, jednostavno zbog zato što je to tako zakonom predviđeno, tamo namjerno sam pitao koliko je bilo prekršaja napisano po ZOBS-u, nisam dobio onaj konkretan odgovor, barem ga ja nisam

čuo onaj u vašem izlaganju, nažalost. I ono što tražim od vas, a jeste da bude nulta tolerancija prema alkoholu u vožnji. Nulta tolerancija prema pijanim za volanom. Kako je i Vijeće nekad, kada sam ja bio, Vijeće za sigurnost saobraćaja u Kantonu Sarajevo na cestama u Kantonu Sarajevo i Ministarstvo kako su radili, uradili smo tri promo videa, pokušali smo da osvijestimo ljude da ne voze pijani, pokušali smo da podstaknemo ljude da koriste prilikom prijevoza djece, da koriste auto sjedalicu, pokušali smo da animiramo da kažemo ljudima da ne voze kada razgovaraju na telefon.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Ja vas moram upozoriti na vrijeme zastupniče Kalem.

Adi Kalem (poslanik/zastupnik)

Ok, otprilike promocija, promocija, odnosno prevencija plus represija, ali represija nije prevencija. Toliko od mene za sada. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem. Zastupnik Bandić izvolite.

Muamer Bandić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se. Ja ću prije svega pročitati jedan zahtjev od roditelja iz Osnovne škole, od Vijeća roditelja iz Osnovne škole Avdo Smajlovića koji sam dobio. Dakle, Vijeće roditelja Osnovne škole Avdo Smajlović obavještava Skupštinu Kantona Sarajevo o nemilom događaju koji se je dogodio 8. 6. 2. 2023. godine na dijelu Adema Buče u Buča potoku općina Novi Grad, a radi se konkretno o slučaju u kojem je motorno vozilo udarilo djevojčicu, učenicu četvrtog razreda njihove škole. Iako se ovaj nemili događaj desio izvan školskog prostora, kao roditelji ne možemo, a da ne iskažemo svoj strah za sigurnost naše djece koja kao đaci pješaci učestvuju saobraćaju na putu do škole i nazad prema svojoj kući. Posebno ističu da sve se dogodilo na dijelu ulice Adema Buče na kojem se razvijaju jako velike brzine i za koje se već ranije utvrdilo da je jako opasna zbog nesavjesnih vozača koji ne poštuju saobraćajna pravila i ne daju pažnje na prilagođavanju brzine vožnje u blizini škole. Ovakvi i slični incidenti ne smiju se ponavljati te se nadamo da će se reakcija nadležnih tijela osigurati kako bi sigurnost učenika bila na odgovarajućem nivou. Navode da vjeruju da će ova situacija potaknuti ozbiljno razmatranje potrebe za poboljšanjem sigurnosti u saobraćaju. Pročitat ću još njihove konkretne zahtjeve, da ne opterećujem sada Skupštinu sa cjelokupnim tekstom. Ono što oni traže jeste: izgradnju isturenih pješačkih prijelaza na kritičnim dijelovima ulice Adema Buče, kako bi se omogućilo sigurnije prelaženje ceste, povećanje osvjjetljenja u površini oko škole, školsko okruženje trebalo bi biti osvijetliti da se povećava vidljivost učenika pješaka noću i ranim jutarnjim satima, postavljanje zaštitne ograde na trotoaru cijelom dužinom puta škole. Ogradu treba postaviti kako bi se spriječio prelazak djece preko opasnih područja i tako se zasitili od slučajnih nesreća. Postavljanje radara na pravcu dijela ulice Adema Buče od škole ka gradskoj deponiji. Ističu da su ranije tražili od nadležnih, ali su dobili odgovor da je taj radar skup i da košta 50 000 konvertibilnih maraka i pitaju da li je to cijena života njihove djece.

Što se tiče današnje sjednice, stiče se nekako utisak da se ogleda u hitnosti postupka zbog događaja koji se desio u kojem je pješak smrtno stradao, a na temelju kojeg je naš kolega iz Kluba Stranke demokratske akcije, gospodin Zahiragić, traži sazivanje hitne sjednice. Nažalost, svaki put djelujemo post festum, je li, kad se nešto desi, onda mi je tražimo neka rješenja. U svemu ovom je pokušavamo da, tendencije koje su se pojavile među građanima da ih smirimo nekim mjerama, kratkoročnim i možda dugoročnim. Zaključci koji se odnosi na izmjene zakonske legislative posmatram na način kao da mi nismo zakonodavni organ, kao da

mi ne donosimo neke zakone. Bez obzira na kojoj razini vlasti se nalazi zakonodavni organ mi bi trebali da te propise koje i sami donosimo ili neki viši organi vlasti poštujemo. Nažalost, utisak je da u Bosni i Hercegovini nemamo mi dosljednu primjenu propisa, ni kao zakonodavni organ, a samim tim ne možemo mi ni poslati neku ozbiljnu poruku organima izvršne vlasti da poštuju propise. Tako isto ni našim građanima. Ukoliko mi kao Skupština, kao visoko autorizirani organ zakonodavne vlasti ne poštujemo svoje propise, jako je teško očekivati da te propise poštuju organi izvršne vlasti. Što se tiče prijedloga, odnosno zaključaka koje je Vlada predložila, Stranka za Bosnu i će ih prihvatiti. Smatramo da bilo koji zaključak koji će biti od koristi za građane je bolji nego da ne postoji, da ne postoji nikakav zaključak. Međutim, mislim da je potrebno da napravimo jednu sveobuhvatnu analizu i horizontalnu i vertikalnu primjenu propisa koji se odnose na onu temu koja je danas kao tačka dnevnog reda. Čuo sam dosta zastupnika, osporavaju određene odredbe zakona koji nisu u našoj nadležnosti, a te onda odredbe zakona kao blanketne propise miješaju se nekim zakonima koji su iz Krivičnom zakona, Zakona o krivičnom postupku, što znači da ni mi kao zakonodavci ustvari ne razumijemo najbolje sve ono što je bitno za uspostavu jednog sistema. U pravno uređenim državama svaki propis koji se donese mora se poštovati, na taj način bi postigli jednakost pred zakonom, postigli bi, postigli bi vladavinu prava. Nažalost, stiče se utisak da i u zakonodavnoj vlasti i u izvršnoj vlasti ustvari ne leži, ne leži prava moć, prava moć leži u političkim, u osobama koje vode političke procese, nažalost, koji sasvim očigledno ne sjede ovdje. Većina naših nosilaca sadašnje vlasti sve svoje instrukcije dobiva putem telefonskih poruka i na taj način nemamo mogućnost da sve one zakonske propise koji eventualno utiču na narušavanje sigurnosti izmijenimo kako bi to odgovaralo našim građanima. Sigurnosna situacija se ne postiže kratkoročnim mjerama, ona bi trebala samo da zadovolji trenutne nosioce vlasti, da izađu s određenim prijedlozima, sa određenim zaključcima prema javnosti. A koliki će zaista efekti biti samih tih zaključaka, vidjet ćemo u narednom periodu. Stiče se utisak zaista da mi kao zakonodavno tijelo najviše u Kantonu, a tako isto i nosioci izvršne vlasti, pa i pravosudne, pa i Tužilaštvo koje nije pravosudni organ i uprava policije, da smo potpuno politizirani. Zato naš uticaj, autoritativni utjecaj, nema takvu snagu da sve ono što donesemo se provede. Bezbroj puta smo donijeli neke zaključke koje nismo nikad realizirali. Ne možemo očekivati od građana da nas poštuju ukoliko mi sami sebe i svoje propise ne poštujemo. Cijelo vrijeme, govorimo o depolitizaciji Uprave policije. Ja mislim da ona nikad nije bila politiziranija. Zakoni koji su našoj nadležnosti, nismo ih mijenjali, pa smo došli u mogućnost da ne možemo da izaberemo policijsku komesara zato što samo jedna osoba ispunjava uslove. To je apsurdno. A onda se pitamo ko nam je kriv? Krivi smo mi svi ovdje koji sjedimo, prvi, ja, ne branim se te odgovornosti. Smatram da trebamo donijet ozbiljnu strategiju i da trebamo na njoj da radimo. Ta strategija treba da podrazumijeva i kratkoročne i dugoročne mjere. Trebamo da krenemo od zakonskih propisa koje mi donosimo, oni bi trebali da se zasnivaju na principima pravde i pravičnosti. Nažalost, mi nismo pravični ni prema svojim policajcima, veliki novac im dugujemo već duži niz godina i nećemo da im to isplatimo na jedan način koji je zakonom propisan. Nažalost, pokušavamo da im svojim mjerama kako bi, evo da kažem, napravili neku uštedu, pokušavamo da ih prevarimo i mi kao zakonodavni organ i Vlada kao izvršni, ne samo ova Vlada, i ne samo ovaj zakonodavni organ, to se dešava na svim nivoima. Čak sam prošli put raspravljao s kolegom, evo, nije tu koji je bio na višem nivou. On je komentirao i pravdao inicijativu zašto nije podržao, koju sam ja tražio da se isplate sudske presude policajcima, da je to uradila Vlada Federacije, isto tako, kao da Vlada Federaciji nije prouzrokovala takve štetne posljedice. Nažalost, dok mi budemo selektivno primjenjivali zakon onako kako nam odgovara, imat ćemo ovakvo stanje kakvo imamo. Dok mi budemo sjedili u zakonodavnim organima, a ozbiljne političke odluke donosili neki centri moći koji ne sjede ovdje i nas budu uslovljavali na koji način da te političke odluke pretvorimo u pravne odluke i u zakone, nećemo imati, nećemo imati dosljednu primjenu zakona i nećemo imati vladavinu prava. Nažalost, stiče

se utisak da je pravosuđe, također, pod jednim utjecajem političke moći. Sve ono što se dešava u zadnje vrijeme ukazuje na to da određeni centri moći imaju utjecaj na pravosuđe. Nemoguće je da se ovoliki broj i prekršajnih i krivičnih djela pojavljuje, a da niko od pravosudnih organa ne pokrene izmjene zakona jer su oni ti koji primjenjuju zakone, oni su ti koji izriču, izriču kazne ili krivične ili prekršajne, oni najbolje znaju kako funkcioniše taj pravni i pravosudni sistem. I ne postoji saradnja zakonodavnog i sudskog organa na tom nivou. Stiče se utisak da ovdje nije potrebno primjenjivati zakone, samo je potrebno pronaći osobu koja nam sve može završiti na telefonski poziv, ne treba nam ni sudija, ni tužilac, ni advokat, potrebna je samo jedna osoba koja ima takvu moć da sve ono što je nama potrebno ona može realizirati. Prije nekih desetak godina bio sam u Vladi Kantona, na upite nekih ljudi, korisnika nekih usluga, mi smo ih upućivali na zakone, na propise, na neke pravilnike, sad kad nas to pitaju, ne pitaju nas za zakone, pitaju nas za osobu koja im može to pomoći. Nažalost, to je pokazatelj u kakvom stanju se mi kao sistem nalazimo, mi bi trebali našim politikama da odgajamo društvo, da pravimo sistem koji će odgajati društvo. Nažalost, ukoliko se osvrnemo, vidjet ćemo da smo mi napravili jedan devijantan sistem koji na potpuno pogrešnim premisama odgaja društvo, odgaja ih na principima koji nisu prihvatljivi vremenu u kojem živimo. Nažalost, nadam se da mladi ljudi evo koji su ovdje došli kod nas, koji su i oni jedan dio prevare koja se je desila u nekom vremenu da će oni svoje odluke donositi na principima pravde i pravičnosti? Da oni kad budu vodili procese vodit će ih na zakon način. Ukoliko budemo više radili na primjeni zakona, ako budemo dosljedni da vladaju zakoni, da ne vladaju pojedinci ili grupe ljudi, onda možemo očekivati da sve ove mjere budu efikasne. Nažalost, ukoliko se sve završi na nekim zaključcima, kao što je to i do sada bilo, koji samo trebaju trenutno da pošalju neku sliku prema javnosti, prema građanima, a koji neće imati stvarne rezultate, onda i ova naša sjednica, onda ova naša sjednica neće imati efekte, one koje smo očekivali. Zato, evo, predlažem da i Skupština usvoj inicijativu moje kolegice Fatime. Mislim da treba da se izradi jedna ozbiljna predložiti jedna ozbiljna grupa koja će napraviti analizu, koja će nam dati tačne rokove, kad će se izmijeniti svaki zakonski propis, u kojem roku treba netko da napravi ozbiljniju analizu stvar, kakve posljedice tih izmjena zakona ćemo imati? U nekim zakonima je potrebno samo mijenjati dispoziciju, u nekim je potrebno mijenjati i sankciju. Neka nova obilježja krivičnih djela je potrebno sasvim evidentno uvesti u naš zakonodavni sistem jer je sve više onih prekršilaca prekršaja koji tu sankciju ne shvaćaju kao ozbiljno i koja ne prouzrokuje posljedice prema njima. Iz tih razloga evo i kolega Kalem je dao jedan dobar prijedlog; nulta tolerancija na one koji posjeduju bilo koji stepen alkohola u svom organizmu. Nadam se da ćemo svi zajedno pronaći dovoljno snage da prije svega krenimo od onog od onog nivoa vlasti koji obnašamo mi ovdje kao zakonodavci, a onda možemo to zahtijevati od organa izvršne vlasti da dosljedno primjenjujemo zakone, propise, Poslovnik koji nas obavezuje i Ustav Kantona Sarajevo. Na taj način jedino možemo očekivati da ćemo izgraditi jedan pravedan sistem koji može donijeti ozbiljne promjene u ovo društvo, a sve ostalo ukoliko budemo radili po instrukcijama naših političkih političara koji znaju da ove političke odluke u jednom momentu postaju pravne i da su obavezujuće i ukoliko nisu dobre, ne smijemo podčinjavati pravni sistem politikama, mi se moramo počinjati ustavnim sistemom i pravnim propisima, naše politike moraju biti potčinjene Ustavnom sistemom i propisima, a nikako obrnuto, što je do sada bio slučaj. Zahvaljujem se.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Samo da napomenem da je kolega Bandić govorio u ime Kluba, nisam prekidao. Replika zastupnik Zahiragić.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajući. Pomno sam slušao diskusiju kolege Bandića koji je kao šef Kluba Stranke za BiH na jedan kvalitetan način zaokružio sve diskusija Kluba Stranke za BiH. S druge strane, moram da izrazim razočarenje i da ga podijem sa kolegom Bandićem, dok je on govorio o vrlo ozbiljnim suštinskim problemima u sali imamo svega jednog ministra, tu nije prisutan ministar unutrašnjih poslova, ministar saobraćaja, premijer Kantona Sarajevo, u rukovodstvu Skupštine, samo kolega Vibor Handžić, niko drugi od imenovanih rukovodioca Skupštine i čak u skupštinskoj sali pozicija nema kvorum. I to je ono što je odgovor trenutne vlasti na ovu vašu vrhunsku i izvrsnu diskusiju,. Na sve diskusije drugih kolega, to je odgovor građanima kako aktuelna vlast se odnosi spram ove teme. Prošlo je 10 dana, očito više nije tema aktualna, pa ne zanima vas šta ima ko reći na tu temu. Valjda čekate samo da završi sjednica. Tako da apelujem na vas, dopredsjedavajući Handžiću, da pozovete, ukoliko su uopšte u zgradi pozicione zastupnike i čitavu Vladu Kantona Sarajevo, kada se govori o vrlo ozbiljnoj temi koja je za posljedicu imala tragične slučajeve već nekoliko puta. Hvala vam.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Evo, pozivam sve članove Vlade na koji se ova tema odnosi i sve zastupnike pozicione ili opozicione da nam se pridruže u sali. Zastupnice Viteškić imate riječ. Izvolite.

Smiljana Viteškić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se dopredsjedavajući. Evo, ja ću kratko. Na Šestoj redovnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo ja sam postavila pitanje šta se radi i kako se sankcionišu osobe koje koriste psihotropne supstance i alkohol i kakvi se postupci protiv njih vode. Dobila sam odgovor, vjerovali ili ne, popis dokumentacije koji mora imati osoba koja aplicira za vozačku dozvolu i citiran član 196. Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja u Kantonu Sarajevo i ništa više. A onda sam malo istraživala iskustvo moje dugogodišnje i u mom profesionalnom radu i životu govori da nesreće i ubistva na putevima uglavnom izazivaju osobe koje koristi psihotropne supstance i alkohol. Pa sam, eto, malo istražila šta je obavezno postupanje službenika policije i MUP-a Kantona Sarajevo kada se utvrdi da osoba koristi ti nedozvoljene i potpuno nepotrebne supstance ljudskom organizmu. Bez namjere da etiketiram službenike policije i MUP-a Kantona Sarajevo, oni su stvarno moji najveći prijatelji jer im beskrajno vjerujem jer sam i sama dijete policijskog službenika. Znači, ukoliko se utvrdi postojanje osnova sumnje za vozača motornog vozila, da redovno uzima psihotropne supstance, službenici MUP-a Kantona koji to utvrde dužni su podnijeti zahtjev za upućivanje na vanredni ljekarski pregled tog vozača Odjeljenju za administraciju i podršku MUP-a. Znači našem CIPS-u kod kojeg se vozač vodi u evidenciji, koji svojim rješenjem onda upućuje vozače motornog vozila na vanredni ljekarski pregled. Ukoliko se vanrednim ljekarskim pregledom utvrdi da vozač uslijed konzumiranja opojnih droga i alkohola ne ispunjava zdravstvene uslove za vozača, je li, takvom se vozaču rješenjem privremeno oduzima vozačka dozvola do trenutka kad on ponovo ispunji zdravstvene uslove za vozača motornog vozila. Osim sumnje za neispunjavanje ovih zdravstvenih uslova vozača, mogu poslužiti osnovu sumnje jel mogu poslužiti evidencije koje vodi MUP Kantona Sarajevu u kojima se evidentiraju lica koja uživaju psihotropne supstance ukoliko ta lica imaju izdate vozačke dozvole, kao i evidencije zdravstvenih ustanova, komuna, evo svih institucija gdje se oni obraćaju i koje se bave liječenjem, je li u ovisnosti. A onda se od tih ustanova, je li službenim putem, mogu tražiti informacije sa ciljem provođenja mjera MUP-a. MUP Kantona Sarajevo dužan je po službenoj dužnosti provoditi ove mjere kao redovnu aktivnost, a njihovim neprovođenjem direktno se dovodi u opasnost dovodi i životi ljudi i njihova imovina. Na početku sam prilikom postavljanja pitanja, pitala onaj da li smatraju da i Ministarstvo zdravstva trebalo uzeti učešća u uvodnim napomenama za ovu sjednicu. Svakako je Ministarstvo

zdravstva nezaobilazan faktor u priči o sigurnosti saobraćaja. Evo, ako ništa iz razloga što imaju evidencije o korisnicima psihoaktivnih supstanci i alkohola. Pa evo, možda u neko buduće vrijeme da se u odjelima za kvalitet i sigurnost zdravstvenih usluga napravi procedure prijave ovih osoba jer pravo da vam kažem, ponekad i pomislim koji bi se ljekar ili evo i policajac usudio da te silnike, nasilnike prijavi, pa da oni idu na neke dodatne ljekarske preglede. Znači neke procedure o tim je li poslovima koji bi se uradili da se oni uklone s posla? I ne samo vozači, evo, nešto sam čitala u medijima i pijani pješaci mogu nekad je li biti uzrok nesreća da, je li ih pogaze ljudi potpuno nevini i da onda je li nastupi ono što nam nikome ne treba, je li i nažalost, i smrt i odgovornost osobe koja je napravila takav prekršaj. Zahvaljujem se.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnik Damir Marjanović, izvolite.

Damir Marjanović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem kolega Handžiću. Ja koliko vidim mi stvarno volimo ponavljati iste greške, volimo ponavljati gradivo, volimo ponavljati priče. Bit će jako zanimljiva i sljedeća tačka. Čini mi se da ćemo četvrti put u zadnjih tri godine pričati o položaju studenata koji plaćaju svoje studije, a imaju prosjek preko 8,0. i opet ćemo ih oslobađati, opet ćemo iste diskusije imati itd itd. Tako da ide nam ljetno, sad ćemo pričati o kanaderima, o požarima. Pa neko će se sjetiti sljedeće sedmice, pričat ćemo o nepokošenoj travi, najezdi zmija, deratizaciji, a onda ide lagano zima, ide priča o zagađenju, onda će se, ne daj Bože, opet desiti neka saobraćajna, nesreća ili neki zločin, pa ćemo pričati o svemu ovome o čemu smo pričali, pa ćemo se spominjati alkohola i 0 procenata koji definitivno jeste jedno od rješenja, ali nije čarobni štapić. Treba možda vidjeti i neke analize zemalja koje imaju iskustvo sa tim da li su uspjele riješiti problemi sa tim itd itd. Znači, definitivno uzrok, a ja zato da vidite da ne iskočim iz tog kolosijeka, počeo ću isto kao i prije par dana kada smo imali Skupštinu, kada sam rekao sve ovo što nam se sada dešava, sve ovo zbog čega danas sjedimo ovdje, sve ovo o čemu pričamo zasniva se na lošem obrazovnom sistemu. Nemojte imati upitnik nad glavom. Ne postoji čarobni štapić, ne postoji čarobna mjera koja može da poništi sistemsku grešku u kojoj ova država na svim nivoima i svi ljudi koji sudjeluju u cijeloj toj priči sudjeluje, učestvuje saučestvuje proteklih 20 godina. Koju god mjeru smo danas spomenuli, koju god diskusiju danas spomenuli, ja ću vam je uvijek povezati sa lošim obrazovnim sistemom. Evo priču o alkoholu. Da imate dobar obrazovni sistem, zato sam postavio pitanje uvaženoj ministrici, srednjoškolac bi znao, ne samo da ponovi lekciju kako alkohol utječe na organizam, na prosudbu itd, nego bi znao da onoga momenta kada je alkoholiziran, ako sjedne u automobil, kao da je otprilike krenuo u direktno izvršenje zločina, znao bi jer bi ga obrazovni sistem to naučio, ne samo kroz lekciju o alkoholu, kroz saobraćajne lekcije. Kada kažemo podizanje svijesti o ponašanju u saobraćaju, nije to samo da li zna prepoznati Stop znak ili pravo prvenstva ili pravilo desne ruke ili sada već ova pravila koja idu. Nego bi znao šta ne smije da uradi, jer bi to bila dobro procjena, jer bi ga obrazovni sistem povezao s dobrom procjenom. Kada bi obrazovni sistem, hoćemo ljekarsko uvjerenje? Da imate solidan i normalan obrazovni sistem pokažite mi doktora koji je prošao kroz taj sistem, koji bi na onaj način potpisao ljekarsko uvjerenje, za polaganje vozačkog ispita, kako se to sada potpisuje? Uopšte ne napadam profesiju, duboko cijenim tu profesiju, ali hajte malo da se pogledamo u oči, da sam i javno rekao kako se izdaju ta ljekarska uvjerenja? Koji bi zakonodavac se zadovoljio formom u nekome pravilniku da kaže šta treba u ljekarskom uvjerenju da piše, a da samo kaže etp da sprovedemo, imamo pečat. A da ne kaže koja je odgovornost i u krajnjem slučaju da ne kazni onoga ko prekrši osnovna i bitna pravila prilikom izdavanja tih ljekarskih uvjerenja. Kada pričamo o zelenome valu, kada pričamo o svemu

onome što ćemo pričati opet i vratit ćemo se na to, vjerujte, sve je povezano isključivo sa obrazovnim sistemima. Ja znam da postoje ljudi koji su poprilično dosadni, ja spadam u tu skupinu prilično dosadnih ljudi, znam zašto insistiram da realiziram, kolega Bandić je pričao o preuzetim obavezama, podsjetit ću vas, ima 3 godine, 4 godine tome. Imali smo tematsku sjednicu, preuzeli smo obavezu da svaka 3 mjeseca slušamo tu grupu ljudi koja radi reformu obrazovanja, šta su uradili, kako su uradili, dokle su stigli, šta su postigli. Ne samo da bi izašli i rekli, ispunili formu, nego da bi mi možda sugerirali ili situacija da bi sugerirala da možda se ili idu u pogrešnom pravcu jer su nešto zaboravili, upravo zbog ovoga sad ovdje. Evo, hajte da vidimo na sljedećoj sjednici insistirati ću i prošlo je godina da nismo čuli informaciju, bit će zanimljivo da li će netko postaviti pitanje vezano za sve ovo što danas pričamo o ljudima u oblasti reforme obrazovanja koje sada pripremaju? Da li ste uzeli u obzir to, da li dječak ili djevojčica koji završavaju srednju školu i pune 18 godina, da li su spremni da shvate sve benefite, ali i opasnosti upravljanja automobilom. Ja vam odgovorno tvrdim da kroz ovakav obrazovni sistem nisu i moram priznati, sad je ovo najnepopularnije što ću reći, da mi pada na pamet da dok imamo na snazi ovakav obrazovni sistem, počnemo insistirati da se vozački polaže ne u 16. nego u 21 godini. Jer naš obrazovni sistem ne pravi zrele dječake. I nisu oni krivi. Ne, nisu krivi, krivi smo mi što smo ga tako postavili i to je tako kako jest. I svaki put kada pričamo o reformi Bosne i Hercegovine, o budućnosti naše države, kada spominjemo nove generacije, kad spominjemo djecu itd i svaki put mi dođemo do toga da kažemo treba obrazovni sistem mijenjati i svaki put kaže to je dugoročna mjera, hajmo nešto kratkoročno. Evo ovo vam je rezultat kratkoročnih mjera. Ovo i ono sljedeće, sljedeća tačka, to ćete tek da vidite šta je rezultat kratkoročnih mjera. I opet ćemo, ako se ne desi nešto pričati za godinu dana na slične stvari. Nismo džaba postavljali neka pitanja. Normalno, bilo bi jako ne fer da mi iz Pokreta za Nove Generacije sada kritikujemo, držimo ovakve, tirade. Mi smo i konkretno predložili neke stvari. Inicijativu smo podnijeli prošlu sjednicu, sad ćemo insistirati da se Skupština odredi o njoj, da li samostalno kao inicijativi ili da u sklopu nekih mjera koje će Skupština da predloži. Mi duboko više vjerujemo u preventivu nego u represiju. I jedina preventiva je ciljana, moderna reforma obrazovnog sistema, ali između ostalog imate i preventivu i u represiji. Znam da malo zvuči šizofrenično, ali to je tačno i ono na čemu ćemo stvarno inzistirati jeste društveno odgovoran rad, jeste da na svim nivoima vlasti mi kao Skupština zauzmemo stav i damo zadatak onima koji trebaju da to rade, da insistiraju na tome, jeste javna edukacija onih koji krše u ovome slučaju Zakon o saobraćaju po uzoru na neke zemlje. Ajde da vam pojasnim o čemu se radi, vrlo jednostavno. Zato sam postavio pitanje ministru unutarnjih poslova, nije mi odgovorio, ne zamjeram, bilo je previše pitanja, znam da nije izbjegavao, da li taj društveni odgovorni rad posmatra kao nešto što bi zamijenilo, hajte da ja ne platim pa da radim ili posmatra kao mjeru. Mi je posmatramo kao edukativnu mjeru. Zamislite, evo jednoga zastupnika koji deseti put krši tu priču, izrekne mu se mjera, kako on u narandžastome odjelu točno u 12 sati i to se najavi javno, ide koritom rijeke Miljacke i radi društveno koristan rad, kosi korito rijeke Miljacke. Nema te novine koja ne bi izašla, uslikala ga i gdje, nema tih društvenih mreža koje ne bi gorile da vide jednu poznatu osobu kako, zato što je peti put prekršila Zakon o saobraćaju ili zato što je, ne daj Bože, pijana vozila, da upravo to rade. I imate tri stvari. Prva stvar, kaznili ste ga, druga stvar pokosio vam je ledinu, što izgleda da nam treba, posebno u ovim uvjetima, okrenite se malo oko sebe i imate treća stvar, edukacija jer znate kako je, naš mentalitet je vrlo jednostavan, lakše će netko platiti nešto nego što će biti, hajte da sada ja koristim kolokvijalni ulični rječnik, ofiran. I to se zove edukacija i prevencija. Na ovo ćemo insistirati, i to ne da se društveno korisni rad pojavi kao neka zamjena za nešto ne, nego da bude primarna kazna. I to je, vidjet ćete u našoj inicijativi nepisano. I normalno još jednom, evo za kraj, podsjetit ću nas sve ljudi, nemojte da se zanosimo. Svaki problem o kojem mi pričamo s malo više ili malo manje populizma, kao opozicija ili pozicija, sasvim je svejedno, svaki problem svoju srž, svoju bit pronalazi u tome da naš obrazovni sistem

ne priprema ni buduće doktore da potpisuju tako olako ta ljekarska uvjerenja, ni buduće vozače, dječake i djevojčice da tako olako sa 0,6, 0,7 promila alkohola sjedaju za volane, ni da pretrčavaju ceste. I u krajnjem slučaju mnogi i da zagađuju okolinu itd itd. Znači, svaki put kada budemo imali tematske sjednice i ja ću biti jedan od vas koji će ponavljati, jedan od nas koji će stalno ponavljati gradivo i uvijek ću početi s ovom rečenicom sve je do obrazovnog sistema. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem zastupnice Marjanović. Zastupnik Rusmir Pobrić, prva diskusija.

Rusmir Pobrić (poslanik/zastupnik)

Hvala dopredsjedavajući. Dakle, kroz diskusiju smo mogli vidjeti i one koji više zagovaraju represivne mjere ili pooštavanje represivnih mjera i one koji su više naklonjeni prevenciji. Mislim da je predlagač u svojoj informaciji svom prijedlogu mjera dao jedan cjelovit pristup. Ne bih podcjenjivao prevenciju, navest ću jedan ilustrativan primjer iz studije temeljene je na službenim podacima "Djece i mladi u sukobu sa zakonom". 2003.godine u Kantonu Sarajevo godišnje smo imali 1539 takvih slučajeva. Situacija je bila alarmantna. Dakle, gotovo 5 dnevno. Temeljitim pristupom ili cjelovitim pristupom, prije svega prevencijom, ranim prepoznavanjem devijantnog ponašanja u školama i brzim pristupom toj djeci i mladima već 2008. godine gotovo trostruko ili četverostruko manje je zabilježeno tih slučajeva 448, pa zatim 2013- 252, 2018- 94, 2020- 66, gotovo iskorišten problem. Tragični događaji naravno da iziskuju i brze mjere i odlučna rješenja, ali nama s obzirom na kompleksnost problema će trebati i ova dugoročna rješenja, tako da pozdravljam ovaj cjelovit pristup predlagača. Nekoliko kolega je otvorilo jako važnu temu. Mislim na kolege Handžića, Lemezana i kolegu Zahiragića. A to je pitanje uzroka koji se, između ostalog, u velikoj mjeri nalazi u psihoaktivnim supstancama ili opojnim drogama. Ovo ću potkrijepiti argumentom. Imali smo na prošloj sjednici, nismo razmatrali tu tačku, pa ćemo u nastavku, a to je ovaj izvještaj o radu Tužilaštva Kantona Sarajevo. Jedna statistika koja govori o strukturi podignutih optužnica iz nadležnosti opšteg kriminaliteta. Pa recimo za nedozvoljeno držanje oružja 12 podignutih optužnica, nasilničko ponašanje 24, lake tjelesne ozljede 66, teške tjelesne ozljede 29, a posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga 266. Dakle 266. U ovom tragičnom slučaju i žrtva i ubica su mladi ljudi. Poznato mi je da je u toku i priprema strategije prema mladima. Ministar je tu, bili smo nedavno na radnom sastanku članovi komisije. I evo s ovog mjesta bih zamolio i apelovao da posebno ovaj program u oblasti sigurnosti mladih, koji će biti u okviru strategije bude mu se još više posvećeno i bude još detaljnije tretiran. Zahvaljujem se.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zahvaljujem. Zastupnica Hašimbegović. Druga diskusija izvolite.

Marijela Hašimbegović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se dopredsjedavajući. Bit ću vrlo kratka. Kolega Adi me je inspirisao da kažem. Radi se o iznimno strukovnom pitanju i očekujem da će sve dalje aktivnosti i svi dalje istupi biti i ostvariti poveznicu sa strukom na način da sve radne grupe koje budete osnivali, radna vijeća, molim vas da nam dostavite imena stručnog osoblja kako bi se podigao kredibilitet datih dokumenata i kako bi se vratilo naše povjerenje u vaš rad. S tim u vezi, pozivam vas da zaista još jednom najozbiljnije povedete računa o tome. Hvala lijepa.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Dajte riječ zastupniku Šaljiću, druga diskusija, dok se ostali ne pojave u sali.

Jasmin Šaljić (poslanik/zastupnik)

Hvala. Evo, pošto smo na tematskoj vezano za sigurnost, danas sam pročitao na portalima da je neki junačina od 27 godina pretukao starog čovjeka 82 godine radi parkiranju. E zamislite kakav je to junak. Pa ovo možemo dovesti u kontekst da ovaj auto škole imaju neki utjecaj na vozače, mlade dok polažu, pa ne može mu instruktor odgoj i vaspitanje za vrijeme tog kursa za polaganje vozačkog ispita usaditi. To je kućni odgoj, to se zove kućni odgoj. Ja molim Ministarstvo unutrašnjih posla da najstrožije kazni ovog nasilnika, bez obzira šta god da je uradio čovjek 82 godine. Pa to je strašno. Vratit ću se, pošto imam 3 minute. Evo, čisto da neki od vas, vjerojatno to većina vas zna da neki građani jedna mala edukacija o radu jednog policijskog službenika u toku radnog vremena. Policijski službenici rade po planu i rasporedu, za svaki dan imaju raspored. Dođe na posao, šef smjene rasporedi po rasporedu ti si u Logavinoj, ova patrola je u Buča potoku, vremenski rok se da, na kraju napišu izvještaj, znači oni rade po planu i programu. Mi ne možemo kriviti pozornike za bilo šta. Mi njima dugujemo. I ove tužbe. Nisu oni baš ni adekvatno opremljeni, ali to ćemo, hajde drugom prilikom. Ali to nimalo ne utiče na njihov profesionalni rad. Svaku su intervenciju završili, dokumentovali, kvalifikovali. U prošlom izlaganju sam govorio o izvršenju, sad ću govoriti kratko o prevenciji. Prevencija je ključ evo, kako kaže Marjanović, u obrazovanju i u policiji. Ne postoji ta mašina, ni kamera i radar, ni usporivač brzine sa ljudskim faktorom ne može ništa usporediti. Mi imamo hraničan nedostatak policijskih službenika, ja znam tačno koliko imamo službenika i znam tačno koliko ih treba po sistematizaciji, ali neću reći jer nije rekao ni načelnik sektora iz bezbjedonosnih razloga. Ali da bi mi to popunili, mi trebamo u godini dana 2 puta raspisivati konkurse za prijem, sve dok ne popunimo sistematizaciju. Malo, tako je, a da kasnije popunjavamo samo kada trebaju ići u zasluženu penziju ili, ne daj Bože, viša sila. Malo ljudi, koliko ljudi zna uopšte da, da, evo, kad govorimo o vozačima bez položenog vozačkog ispita.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Vrijeme kolega samo.

Jasmin Šaljić (poslanik/zastupnik)

Kad prije pobogu si, hajd hvala ti. Oprostite izvinjavam se, hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Zahiragić.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Hvala predsjedavajuća. Dakle, u prvoj diskusiji sam u najvećem dijelu rekao na koji način ja, pa i generalno klub SDA vidi cijelu situaciju kada je generalno vlast u Kantonu Sarajevo u pitanju. Nažalost, vlast se potrudila danas, već na samoj sjednici, potvrdi sve naše diskusije i argumente, tako što cijelu sjednicu Skupštine Kantona Sarajevo, neka ovo građani znaju, hitnu sjednicu na temu stanja sigurnosti u Kantonu Sarajevo, a koju smo mi inicirali zbog toga što se po ko zna na koji put desila nesreća, radi nesankcionisanja počinitelaca, ta sjednica prođe na granici kvoruma gdje opozicija čuva kvorum, ta sjednica protiče bez premijera i ministra unutrašnjih poslova i ministra saobraćaja, bez skoro cijele Vlade, bez predsjedavajućeg Skupštine koji je paralelno s tim predsjednik Komisije za sigurnost. Evo hoće li meni neko reći šta pametnije danas ima raditi ministar Katica ili, na primjer, kolega Okerić, koji je predsjednik Komisije za sigurnost već 10 godina? Šta je bitnije nego učestvovati u raspravi i predlagati rješenje za popravljavanje stanja sigurnosti. Gospodo, vlast je emanet. Vlast je odgovornost. Nije vlast samo privilegija. To treba da znate. Sama sjednica i sam tok sjednice, sam način diskusije,

što je kolega Marjanović kazao, stalno mantranje istih tema, dok su isti ljudi na vlasti već 10 godina u Kantonu Sarajevo, najbolji su dokaz same za sebe i najviše govori i nama i građanima Kantona Sarajevo kako aktualna vlast tretira tu vrlo značajnu temu. Ugasile su se kamere, zato se vjerovatno razvukli deset dana u sjednice, čuj hitna sjednica koju su čekali deset dana. Ugasile su se kamere, položile su se ruže, tulipani, ljiljani, napisali su populistički statusi, skupili su se lajkovi na tragedijama porodica. I gdje ste danas? Osjeća li iko odgovornost, ikakvu za manet vlasti koju je preuzeo? Nema niko drugi da riješi ono što mi trebamo riješiti, nema tamo neka skupina, druga, ljudi. E baš zbog toga, sve dok tako gledamo na vlast, na ove teme neće, nažalost, u Kantonu Sarajevo biti ništa bolje. Klub SDA je poslao 7 zaključaka, konkretnih, na tragu onih naših diskusija i nakon pauze koju ćemo mi tražiti, ili ćete vi dati radi usaglašavanje zaključaka ćemo tražiti izjašnjavanja po tim zaključcima od strane Skupštine Kantona Sarajevo, u nadi da će do kraja sjednice barem odgovorni ljudi za vlast u Kantonu Sarajevo doći skupiti toliko dostojanstva i pojaviti se pred građanima i pred Skupštinom koja bi trebala da se zaista suštinski brine o problemima i sigurnosti i svim drugim temama u Kantonu Sarajevo. Neka nam je svima na čast i na sramotu kako kome. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnik Muamer Bandić nije tu. Zastupnica Vujović, druga diskusija. Uključite zastupnicu Vujović.

Vedrana Vujović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajući. Pa evo, pažljivo sam slušala kolege šta su govorili, šta su diskutovali i mogu reći da, bez obzira da li dolaze iz stranaka koje su u poziciji ili opoziciji, sa većinom inicijativa, ideja se slažemo i to je zapravo suština jel ovog našeg današnjeg zasjedanja. Kolega Zahiragić je iznio zamjerke na način održavanja ove sjednice, ja moram i ponoviti da je zaista poražavajuće da članovi Vlade danas trenutno nisu u sali i možda putem medija prate ova naša izlaganja. Voljela bih da je tako, ali pak, bilo bi nam možda mnogo draže svima nama da su ovdje s nama u sali i da slušaju sve ove naše diskusije i ideje koje smo iznijeli jer je bilo zaista sjajnih ideja i inicijativa koje, ne samo da Skupština treba podržati, nego da Vlada sa svojim institucijama treba realizirati, od nulte tolerancije na alkohol i narkotike, a to mogu reći da je to europski standard, to nije ništa novo što mi možemo izmisliti u Kantonu Sarajevo, ni u Bosni i Hercegovini, ali smatram da ovaj zakon, da ova u suštini mjera, odnosno izmjena zakona, treba se desiti kako u Kantonu Sarajevo, tako i na višim nivoima vlasti. Također, kažnjavanje povratnika u prekršaje. Imamo ih mnogo, da kažem stotine na godišnjem nivou, možda čak i hiljade, i zaista se mora adekvatno početi kroz izmjenu zakonske regulative koristiti represivne mjere, pojačati ih. To ne znači samo pojačavanje prisustva policajaca na terenu. Oni su, ja uvijek mogu reći, najmanje krivi u svemu ovome, jer zapravo nisu krivi uopšte, znači kriv je jedan sistem koji je dozvolio da danas, evo i nakon nekoliko godina i nakon tragičnih događaja u Kantonu Sarajevu, pogotovo u saobraćaju, mi o ovome ponovno moramo da raspravljamo. Potom na način polaganja vozačkog ispita, potrebno je izvršiti stručne stručne analize, možda sačiniti neki izvješta, očigledno utvrditi neku novu metodologiju i način polaganja vozačkog ispita, jer nije svaka osoba koja položi vozački ispit spremna da upravlja motornim vozilima koje imaju preko 200 kubika i slično. Također, vožnja i oduzimanje vozila. To je nešto na čemu očigledno se mora poraditi, mora se napraviti možda adekvatna nova institucija koja će to oduzimati, skladištiti, koja će na neki propisan način to sve sortirati. Evo, pred kraj ću reći i složiti se sa većinom kolega, da je najvažnija ovdje struka i da napokon, s obzirom da ova vlast u, ova Vlada isti ili sličan saziv, protekle je gotovo tri godine. Ja vjerujem da postoji komunikacija sa strukom, sa raznim institucijama, sa inženjerima saobraćajne struke i sa inženjerima građevinske struke koji mogu i naravno,

stručnjacima iz oblasti sigurnosti koji mogu dati prava rješenja. Postavlja se pitanje zašto do sada to nije učinjeno? I zašto mi na današnjoj Hitnoj sjednici Skupštine Skupštini Kantona Sarajevo, kada se očitujemo i trebamo da diskutujemo o mjerama i zaključcima iz oblasti sigurnosti i bezbjednosti u saobraćaju, danas nemamo konkretne prijedloge koje upravo, ja vjerujem da postoje već od strane struke, a danas nama nisu prezentirani. Hvala toliko.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnik Kapidžić, druga diskusija.

Faruk Kapidžić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem. Je li gospodin Bandić odustao ili.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Isključio se skroz, tako da samo vi izvolite.

Faruk Kapidžić (poslanik/zastupnik)

Moram, moram opet da reagujem i da podvučem, naravno, ne tako davno bila je ovdje Vlada u kojoj sam ja bio ministar i tad je skupšinska većina bila druga, a sada ova vladajuća Trojka bila je opozicija i tadašnje vrijeme, to opsadno stanje korone kao ratno stanje i kaos i zatvaranje grada i sve što smo doživjeli, bilo je nebrojeno puno hitnih sjednica, vanrednih sjednica itd i tada je tadašnja opozicija i pozicija držali su ministre do 2, 3 ujutro svaku sjednicu i svi smo bili i učestvovali u tom radu itd i tada smo bili napadnuti isključivo i samo politički. Dakle tada u tom haosu korone, kada su ljudi stradali, Trojka u opoziciji je iz svega izvlačila politikanstvo i pokušavala da sruši tu Vladu i srušila je. Pričala je o stručnoj Vladi itd, prvi gospodin Čampara. I srušili su tu Vladu koja nije bila stručna i došla su na vlast ponovo i sada imamo situaciju da jedno dešavanje, jedno dešavanje sa smrtnim ishodom, ne da nisu u stanju biti taj jedan dan, tu jednu hitnu sjednicu koja je zakazana nakon 10 dana, nego pri tome ne dozvoljavaju da kritikujemo u smislu da je to sada neki naš politički otklon, itd, da koristimo nešto u političke svrhe. Pa neka mi sada objasne, ako imamo zakonodavnu vlast ovdje koja je skupštinska većina, znamo koja, pa ih nema 2/3 i izvršnu vlast koja je Vlada trenutna, pa je nema nikako, kome mi da se obratimo, šta da kažemo i ko treba da nešto izmijeni ili popravi, ili da sutra spasi nečiji život? Jednostavno, vaš odnos je, naravno, meni nije iznenađujući, jer ako ste bili u stanju da se vakcinišete u kabinetu, kad su ljudi umirali, ali i stajali na temperaturi od 40 stepeni, a tako bahato dovest medicinare i vakcinisat se i smijati se ovom narodu, nije mi iznenađujuće da vas sada nema, da je petak, otišli ste na vikend i baš vas briga. I to poručujete, to poručujete narodu u Sarajevu, građanima da vas baš briga i skupštinski zastupnici i ministri, Vlada, jer ovdje je, ovdje je gotovo pa kompletna opozicija, a vas nema nigdje, znači, potpuno vam je svejedno i u tom smislu vam se zahvaljujem. Nadam se da će narod progledati jednom.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnik Selmanović. Druga diskusija izvolite.

Faruk Selmanović (poslanik/zastupnik)

Hvala. Slušajući diskusije, izlaganje mojih kolega ja mogu samo reći da jedine pravi mjere, jedinu brigu o građanima danas je ovdje pokazala opozicija. Svojim radom, svojim zalaganjem, svojim inicijativama i, naravno, kolege iz Stranke za BiH ja njih smatram više da su opozicija nego pozicija i sama činjenica ko je prisutan danas u Skupštini, osim kolega iz policije nema nikoga. Pazite, defanzivna vožnja? Evo, ja sam još uvijek fasciniran tim izrazom, ja ne bih

rekao da je to defanzivna vožnja, ja bih to rekao prije, da je vožnja u rikverc, i to ona vožnja kojom ova Vlada vodi Kanton Sarajevo. Vodi nas nazad, a ne naprijed. Nama su potrebna hitna rješenja i hitne mjere koje će zaštititi naše građane, ali očigledno evo, kada se prebrojimo, imamo live prijenos za naše građane, vide građani ko misli, ko brine i nadam se, na sljedećim izborima će tako i glasati. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnik Bandić je pak tu, izvolite druga diskusija.

Muamer Bandić (poslanik/zastupnik)

Tu sam, tražio sam predsjedavajućeg da vidim gdje oko zaključaka, pa zato sam izašao. U svom prvom izlaganju više sam se osvrnuo na jedan ukupan ambijent, kako politički, tako i ambijent organa zakonodavne i izvršne vlasti. A sad imam neke konkretne tvrdnje i koje su vezane za Ministarstvo unutrašnjih poslova. Prije svega mislim da ministar Katica ulaže napor zaista da u svom radu, u onom dijelu u kojem tražimo mi neka pitanja, odgovori i na to sam mu zahvalan. Za razliku od nekih ministara koji ne budu ovdje, obavezni su da budu prisutni na samoj sjednici. Sa nekim njegovim odgovorima se možemo složiti, sa nekim ne, ali se mora priznati da on svoj dio posla obavlja. U kojem obimu i sad kojom ocjenom to možemo to možemo svi da cijenimo, ali evo, ja sam zahvalan zaista što je tu i što daje odgovore, što pokušava da ispoštuje zakonodavni organi i nas zastupnike u Skupštini. Prije svega, ja smatram da je neophodno obezbijediti depolitizaciju policije, omogućiti njenu potpunu neovisnost zakonskim okvirima, spriječiti bilo kakve utjecaje na operativni rad policije i bilo kakve obeshrabrujuće i destimulirajuće faktore koji demotiviraju i obeshrabruju slobodan, profesionalan rad policije, te na taj način slabije njenu moć i snagu. Trebamo donijeti zakone koji će zasititi od bilo kakvih centara moći kako bi postao, kako bi posao koji obavljaju bio obavljalo se na slobodan i nepristrasan način, profesionalno i transparentno. Mi trenutno imamo neovisne policijske odbore koje biraju političari direktno ili indirektno, tako da ti odbori nikako ne mogu obezbijediti apsolutnu političku neovisnost, što je očigledno iz dosadašnje prakse. Također, potrebno je izvršiti reformu policije, neophodno je napustiti stari, tradicionalni reaktivni način rada policije i transformirati policijske menadžmente u savremeni, predvidivi i proaktivno preventivni način rada i organizacije, iskoristiti na najbolji način njene postojeće personalne i kadrovske i stručne kapacitete koji sigurno posjeduju i poduprijeti ih i suvremenom opremom i obukom. Kako bi u Kantonu Sarajevo sigurnosni ambijent izdigli na viši nivo, prvenstveno je neophodno izvršiti reformu i transformaciju Uprave policije prema savremenom modelu proaktivnog preventivnog organizovanja rada. Trenutna struktura policije Kantona Sarajeva, kao što sam već rekao, organizirana je prema reaktivnom modelu Post deliktum djelovanjem nakon izvršenja delikventnih situacija ili djelovanja nakon izvršenih radnji kriminaliteta, što je svojstveno zastarjelom represivnom modelu bez proaktivnog i predvidivog djelovanja. Reforma Uprave policije treba biti bazirana na sveobuhvatnoj studioznoj procjeni sigurnosnih rizika i kretanju kriminaliteta na području Kantona Sarajeva uz analizu demografske slike, strukture i broja stanovnika. Dosadašnji menadžment Uprave policije je svoje procjene borbe protiv kriminaliteta bazirao na potrebi povećanja broja izvršilaca u policijskim redovima, u uniformisanom dijelu policije, što će dodatno opteretiti Budžet Kantona Sarajeva. Bez studiozne izvršene analize ugroženih područja kriminaliteta.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Moram samo skrenuti pažnju na vrijeme. Četiri minute je skoro, eto privedete kraju ako ste pred kraj.

Muamer Bandić (poslanik/zastupnik)

Ok, hvala dopredsjedavajući.

Ono što ja smatram bitnim, evo ako mi dozvoljavate da kažem još, dakle, da ona komisija koja bude radila na izradi propisa, tu trebaju da budu stručnjaci, ali stručnjaci iz oblasti krivičnog i materijalnog i procesnog prava. Smatram da dosadašnji propisi koji su u Kantonu Sarajevo, a i u Federaciji doneseni, nisu urađeni na bazi pravih analiza, zato imamo situaciju da imamo prekršajni postupak koji prekršioc saobraćajnih propisa, pa i u slučaju ovakvih teških posljedica, imaju mogućnost da plate 50 procenata od ukupno izrečenih kazni. Mislimo da nije dobar propis. Ukoliko se budu komisije pravile na ovaj način da ne analiziraju sve aspekte tih obilježja, i prekršajnih ni krivičnih djela, nećemo postići ozbiljne rezultate. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zastupnik Zahiragić replika.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

I Bandić kolega. Želio bih da kolegi Selmanoviću i kolegi Kapidžiću i samome sebi i time ću završiti današnje učešće ovoj tački dnevnog reda, citirajući meni ne baš najdražeg autora iz hiljadu razloga, ali na najbolji način je opisao ovo što se danas dešava na Skupštini Kantona Sarajevo. Kaže Meša Selimović da postoje tri velike strasti alkohol, kocka i vlast. Od prve dvije se nekako može izliječiti od treće nikako. Vlast je ujedno i najteži porok. Zbog nje se ubija, zbog nje se gine, zbog nje se gubi ljudski lik, neodoljiva je kao čarobni kamen jer pribavlja moć, ona je duh iza Aladinove lampe koja služi svakoj budali koja ga drži, odvojeni ne predstavljaju ništa, a zajedno kob su ovog svijeta. Poštene mudre vlasti nema jer je želja za moću bezgranična. Čovjeka na vlasti potiču kukavice i bodre laskavci, podržavaju lupež i njegova predstava o sebi uvijek je ljepša nego istina. Sve ljude, pa i opozicione zastupnike, očito smatra glupim jer kriju pred njima svoje pravo mišljenje, a sebi pripajaju da sve znaju i ljudi to tako prihvataju. Nažalost, ova vlast u Kantonu Sarajevo nam na najbolji mogući način pokazuje kako je vlast i kako je odnos prema narodu iz pozicije vlasti u suštini najveći porok. Hvala.

Vibor Handžić (Dopredsjedavajući)

Zaključujem raspravu. Dajem pauzu, neka bude 15 minuta, vjerovatno će trajati malo duže. Pozivam šefove ili predstavnike klubova koji su spremni da ponude zaključke, na usuglašavanje u kabinet predsjedavajućeg.

Sala 100 je bila zauzeta, bila je sjednica Nezavisnog odbora, ne znam da li još traje, ako traje, znači u kabinetu predsjedavajućeg.

NASTAVAK NAKON PAUZE

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Nastavljamo dalje sa sjednicom Skupštine Kantona Sarajevo.

Izjašnjavamo se o zaključcima koji su proizašli iz današnje diskusije na Prvoj hitnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo.

Zaključak 1. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo i Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo za vršenje pojačanih preventivni represivnih mjera koje se ogledaju u slijedećem: povećan broj policijskih službenika na terenu

kroz angažman novoprimitljenih 195 policijskih službenika, povećan broj radara, pojačan rad Jedinice interventne policije, Jedinice za bezbjednost saobraćaja na terenu, pojačan rad vozilima, presretačima, povećan broj patrola u periodu od 19 sati do 7 ujutro na najefrekventnijim raskrscima u gradu, nastavak primjene smjernica za poboljšanje sigurnosti u saobraćaju u Kantonu Sarajevo, implementacija Akcionog plana za prevenciju krađe putničkih motornih vozila, koji podrazumijeva i postavljanje video nadzora, te prevencija nastanka povreda u saobraćaju, raspisivanje novog konkursa za prijem 250 policijskih službenika.

2. Zadužuje se Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo da Vladi Kantona Sarajevo dostavi Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo u skladu.

Zadužuje se Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo da Vladi Kantona Sarajevo dostavi prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo, broj 30/17, i 46/17 i 1/22.) u skladu sa Zakonom o osnovima bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini i EU regulativom.

Zaključak 3. Zadužuje se Vlada Kantona Sarajevo da inicira hitne sastanke sa nadležnim organima na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije BiH na temu sigurnosti u saobraćaju-izmjena postojeće zakonske regulative.

4. Vlada Kantona Sarajevo će nakon okončanja zakonom predviđenih procedura, uspostaviti sistem adaptivnog upravljanja saobraćajem koji podrazumijeva uspostavu video nadzora na saobraćajnicama u Kantonu Sarajevo.

5. Zadužuje se Vlada Kantona Sarajevo da hitno krene u realizaciju mjera iz Studije o identifikaciji opasnih mjesta i dionica na primarnoj mreži saobraćajnica u Kantonu Sarajevo, kao i da formira komisiju koja će preispitati opću vidljivost na značajnim saobraćajnicama sa ciljem unapređenja poboljšanja sigurnosti učesnika u saobraćaju.

6. Zadužuje se Vlada Kantona Sarajevo za donošenje Programa prevencije i suzbijanja zloupotrebe narkotika, sa posebnim fokusom na kontrolu učesnika u saobraćaju, te u okviru toga što hitnija nabavka testova na prisustvo narkotika u krvi vozača.

7. Skupština Kantona Sarajevo poziva zakonodavnu i izvršnu vlast na nivoima Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine da u što kraćem roku pokrenu aktivnosti izmjena i dopuna sljedećih zakonskih propisa: Zakona o osnova sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini, Zakona o prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovini, poreznih propisa koji će omogućiti primjenu instituta prinudnih naplate neplaćenih novčanih kazni i drugih relevantnih zakona i podzakonskih akata u smislu uvođenja rada za opće dobro na slobodi kao instituta kažnjavanja i ponovne javne edukacije povratnika u kršenju zakonskih odredbi u cilju unapređenja sigurnosti učesnika u saobraćaju i adekvatnog sankcionisanja.

8. Skupština Kantona Sarajevo traži od Vlade Federacije da pripremi i u parlamentarnu proceduru, uputi hitne izmjene i dopune Krivičnog zakona Federacije BiH, na način da inkriminiše vožnju motornog vozila pod dejstvom alkohola i drugih opojnih supstanci, kao i vožnja motornog vozila bez položenog vozačkog ispita.

Ovo je zaključak koji je došao ispred Kluba SDA-a.

9. Skupština Kantona Sarajevo zadužuje Vladu Kantona Sarajevo i Ministarstvo saobraćaja da odmah i bez odlaganja na adekvatan način, svjetlosnom signalizacijom naglasi sve pješačke prijelaze na svim važnijim saobraćajnicama u Kantonu Sarajevo u skladu sa pozitivnim propisima.

10. Skupština Kantona Sarajevo zadužuje Vladu Kantona Sarajevo i Ministarstvo unutrašnjih poslova da inicira izmjene i dopune zakonskih i podzakonskih propisa koji će omogućiti efikasnije trajno oduzimanje motornih vozila za povratnike u činjenju težih saobraćajnih prekršaja.

Ima li potrebe da ovo naznačavamo iz kojeg kluba je šta dolazilo?

11. OK. Skupština Kantona Sarajevo zadužuje Vladu Kantona Sarajevo i Ministarstvo odgoja i obrazovanja da pripremi program subvencioniranja polaganja vozačkih ispita za mlade iz osjetljivih kategorija.

Zaključak 12. Skupština Kantona Sarajevo zadužuje Vladu Kantona Sarajevo i Ministarstvo saobraćaja da formira vijeće za sigurnost saobraćaja na cestama u Kantu Sarajevu, kako je definisano Zakonom o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo, te da Vlada Kantona Sarajevo u Budžetu osigura znatna sredstva za rad ovog vijeća, i to za aktivnosti i projekte koji će se realizovati.

13. Skupština Kantona Sarajevo zadužuje Vladu Kantona Sarajevo, Ministarstvo saobraćaja i Ministarstvo odgoja i obrazovanja da odmah i bez odlaganja izrade neophodne elaborate vertikalne i horizontalne signalizacije u blizini škola sa akcentom na usporavanje saobraćaja zaštite djece i pješaka, kako je predviđeno Zakonom o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH, te da što prije krene u realizaciju istih.

14. Skupština Kantona Sarajevo zadužuje Vladu Kantona Sarajevo i Ministarstvo saobraćaja da odmah i bez odlaganja krene sa izradom Strategije sigurnosti cestovnog saobraćaju Kantonu Sarajevo.

15. Zaduje se Vlada Kantona Sarajevo da prilikom priprema ovih propisa koji mogu imati uticaja na osobe s invaliditetom da iste uključi u pripremu tih propisa.

16. Zaduje se Vlada Kantona Sarajevo da kontinuirano izvještava Skupštinu o realizaciji navedenih zaključaka, i

17. Ovi zaključci stupaju na snagu danom donošenja.

Molim službu da pripremi anketu, a zastupnice i zastupnike da se izjasne o pročitanim zaključcima.

Zaključujem glasanje. Molim službu da objavi. Molim?

Za je glasalo 28, protiv i suzdržanih nije bilo.

Konstatujem da je Skupština usvojila zaključke koje sam pročitao, te da je Skupština primila Informaciju k znanju.

Prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda.

AD-2.

PRIJEDLOG ODLUKE O OSLOBAĐANJU/POVRATU ŠKOLARINE STUDENTIMA UNIVERZITETA U SARAJEVU UPISANIM U STUDIJSKU 2022/2023.GODINU

Molim predlagača da podnese uvodne napomene. Ima li potrebe za uvodnim napomenama? Ima li potrebe za uvodnim napomenama? Ima.

Ministar visokog obrazovanja, izvolite.

Pavle Krstić (ministar)

Hvala predsjedavajući, pozdravljam se prisutne. Pokušat ću da budem što koncizniji. Dakle, cijeneći sve prikupljene informacije i dokumentaciju sa Univerziteta u Sarajevu, a uvažavajući Zaključak Vlade Kantona Sarajevo da Ministarstvo za nauku, visoko obrazovanja i mlade Kantona Sarajevo, Vladi Kantona Sarajevo i Skupštini Kantona Sarajevo dostavi prijedlog akta za postupanje Univerziteta u svrhu oslobađanja, odnosno povrata školarine studentima koji su u akademskoj 2022/ 23. godini upisali višu godinu studija, Ministarstvo je pripremlilo Prijedloge odluke. Ministarstvo je svojim Rješenjem potvrdilo Rješenje inspekcije kojim se stavlja van snage odluka Senata od 28. 9. 2022o oslobađanju studenata troškova školarine, ali je pritom utvrdilo da inspekcija nije obrazložila i dokazala da je Odluka Senata suprotna Zakonu o visokom obrazovanju iz '22. Naime, Ministarstvo je zauzelo stav da Senat nije imao pravni osnov za donošenje odluke jer je Zakon već propisao usluge za oslobađanje studenata troškova školarine, a Statut Univerziteta iz 2018. godine, u skladu sa Zakonom, propisao proceduru. U svom rješenju Ministarstvo je posebno naglasilo da inspekcija prilikom donošenja svog rješenja nije uzela u obzir ugovor o studiranju koji studenti zaključuju sa visokoškolskom ustanovom, odnosno fakultetom. U konkretnom slučaju studenti su zaključili ugovor o studiranju po Zakonu o visokom obrazovanju iz 2017. Nadalje, prema akademskom kalendaru upis u više godine studija započeo je prije stupanja na snagu novog zakona. Također, Univerzitet je dužan upoznati studente sa pravilima studiranja prije početka studijske godine. Pravila sa kojima su ovi studenti bili upoznati su pravila iz 2018. Uzimajući u obzir činjenicu da je Zakon o visokom obrazovanju iz 22 stupio na snagu u vrijeme upisa studenta, da, bio na snazi u vrijeme upisa studenata, nije bilo moguće donijeti pravila studiranja, statut i druge akte kojim bi se preciznije uredila pojedina pitanja u zakonu. U prilog tome govori i član 173. ovog Zakona prema kojem je visokoškolskim ustanovama dat rok od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, da usklade svoju organizaciju, Statut i donesu druge neophodne akte. U tom pravcu Ministarstvo je, odnosno Vlada pripremila prijedlog rješenja ove situacije na Univerzitetu u Sarajevu. Dakle, navedenom odlukom, odnosno prijedlogom odluke se predlaže da troškovi školarine budu, troškova školarine, budu oslobođeni studenti prema propisima koji su važili u vrijeme njihovog studiranja, i sticanja uslova za upis u višu godinu studija, odnosno u akademsku 22/ 23. Također, ovom odlukom se nalaže Univerzitetu u Sarajevu sa članicama da oslobode školarine ovu kategoriju studenata, izvrše povrat sredstava studentima koji su uplatili školarine, a imali su pravo da budu oslobođeni tih troškova. Još ću napomenuti, predložena odluka je nastavak realizacije Zaključka Skupštine Kantona Sarajevo od 27.01.2023. kojom je prihvaćena inicijativa zastupnika Zahiragića da se putem Ministarstva za nauku, visoko obrazovanje i mlade Kantona Sarajevo i Univerziteta u Sarajevu izvrši zakonska obaveza oslobađanja/ povrata, odnosno povrata školarine za studente koji su postigli odgovarajući i propisani uspjeh. S obzirom da prema informaciji Univerziteta ovaj Zaključak nije realiziran na svim članicama, Vlada Kantona Sarajevo je uputila Skupštini kao zakonodavcu na odlučivanje prijedlog pomenutog akta kako bi se riješio status studenata koji su višu godinu studija upisali u akademskoj 22/23. Ja pretpostavljam da tekst Odluke imate u materijalima, da nije neophodno da ga čitam? Ok.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se uvaženom ministru Krstiću. Možete se vratiti na svoje mjesto.

Prije nego što krenem dalje sa sjednicom i pitanjima i da li predstavnici radnih tijela imaju riječ, informišem Skupštinu da nam je došao zahtjev za omogućavanjem obraćanja Skupštini na Prvoj hitnoj sjednici od strane Udruženja Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu, pa molim da se Skupština izjasni o mogućnosti obraćanja predstavnika SPUS-a.

Molim službu da pripreme anketu za izjašnjenje.

Zaključujem glasanje. Molim službu da objavi rezultate glasanja. Za je glasalo 27 zastupnika, protiv i suzdržanih nije bilo.

Konstatujem da je Skupština prihvatila zahtjev za obraćanje od strane predstavnika SPUS-a. Zamolio bih predstavnika da nam se obrati i predstavi zbog stenograma.

Faruk Dević (predstavnik SPUS-a)

Hvala predsjedavajući. Poštovane kolegice i kolege studenti koji prati rad ove današnje Skupštine, zastupnice i zastupnici, ja kada sam prošli put govorio pred ovom Skupštinom, govorio sam o tome kako su, kako i prema našim mladi ljudima, stvoren jedan maćehinski odnos. Ja sam ovdje bio razuvjeravan i u nekim diskusijama, ali i nakon toga na pojedinim specifičnim portalima sa nekim bombastičnim naslovima i nepotpisanim tekstovima. Ja sam svjestan da je takva situacija kada mladi ljudi pokažu neki svoj bunt, kada se pobune i kada traže svoja prava. I tada je Studentski parlament bio nosilac tog bunta. I sada smo nosilac tog studentskog bunta, svih onih vrijednih, marljivih studenata koji ne žele da se njihova teško stečena prava oduzmu. To su ljudi koji su naši najvrijedniji studenti. To su naši mladi doktori, a ponašamo se prema njima kao da su kao da su nam višak, kao da nam ne trebaju, kao da Bosni i Hercegovini oni ne trebaju. Međutim, ne krivim ja samo pojedince koji su pokušali da njima oduzmu njihova teško stečena prava, ja krivim sve one koji su takvim pojedincima dopustili da pokušaju da im oduzmu prava, a ne da im uskraćuju na ovakav način kakav se to prema njima sada radi. Kao što vam je svima i poznato, Senat Univerziteta u Sarajevu i na osnovu zakona donio odluku o oslobađanju tih studenata sa prosjekom 8 i više plaćanja njihove školarine. Međutim, nakon par mjeseci počinje jedna saga i ta saga je imala svoj vrhunac u proteklim danima, kada se ta odluka morala staviti van snage. Mi smo tada pozivali javnost na rješavanje takve jedne situacije, međutim, odgovora javnosti nije bilo. Onda smo nakon toga cijeli ovaj period duž posljednjih par mjeseci, upozoravali da će do ovakve situacije doći, međutim i eventualno došlo je do ovakve situacije, međutim, ponovno podršku nismo dobili. Čast izuzecima. A transparentnost radi ja moram i da kažem proda ovom Skupštinom i za sve one koji nas prate da smo mi 1. juna tražili hitni sastanak sa premijerom Kantona Sarajevo, sa ministrom obrazovanja i sa ministrom financija, međutim taj sastanak se nije desio, ja se nadam da su navedeni bili zauzeti rješavanjem ovog problema, pa da se zbog toga nismo mogli vidjeti. Zbog tog evidentnog nepostojanja te dobre komunikacije, naši student su tada dovedeni pred zid. Na nekim fakultetima studentima je sam ostao njihov diplomski rad koji bi on završili i da mogu završiti fakultet, na drugim fakultetima, ipak, uz prijetnje da neće moći polagati ispite, od njih je traženo da uplate školarine. Ja ne bih iskoristio izraz reketarenje, ali prema svim karakteristikama to itekako podsjeća na takvu jednu stvar. I mi na našu mladost moramo misliti i moramo mislit na njihovu budućnost, jer samo da se kratko stavimo u položaj jednog studenta, apsolventa kojem je na početku akademske godine rečeno da on neće mora platiti 6 ili 7 hiljada konvertibilnih maraka i onda on u svoj tvoj radosti počinje da polaže svoje ispite, završi ispite sa najboljim prosjekom, počne da piše svoj diplomski rad i onda hladan tuš. E ko je ta osoba i ko su ti ljudi koji imaju pravo da studentima guraju ruku u džep i da na kraju akademske godine, da na kraju njihovog obrazovanja traže im da uplate 6 ili 7000. konvertibilnih maraka i svu tu radost koju je taj studentima imao na početku godine mijenjaju ljutnja, bijes, rezigniranost, a ponovno kažem to su naši najbolji studenti koji su došli u Sarajevo i svih dijelova Bosne i Hercegovine kako bi dali svoj doprinos, kako bi gradili ovu državu. Međutim, u situaciji u kakvoj je sa naša država i nalazi, da postoji imalo društvene solidarnosti, oni bi svakako bili oslobođeni plaćanja tih vrtoglavo visokih školarina, pogotovo najbolji studenti, ukoliko su to studenti sa izuzetnim uspjesima, kao što je to i u konkretnom slučaju. Ja se vama obraćam kao zastupnicima građana Kantona Sarajevo, iz čijeg se budžeta i subvencioniraju školarine za naše studente, za studente koji će sutra da liječe, štite, brane i uče građane koji su uložili u njih i

njihovo obrazovanje i osposobljavanje za struku. I kada bi sada o konkretnoj situaciji imao priliku da pitam bilo kojeg građana Kantona Sarajevo ja vjerujem da bi bez dvojbe i odgovor bio svakog od njih da se bezuslovno i na najbolji mogući način treba pomoći našoj mladosti da se školuje, da im omogućimo najbolji uslov i da im damo razlog da ostanu u našoj zemlji te da budu u službi našeg naroda. Međutim, čak i ako nekim ništa od ovog prethodno rečenog nema posebni značaj, u ovom slučaju Skupština Kantona kao zakonodavni organ, dužni ste u najmanju ruku da zasitite svoj rad, odnosno zakone koji su proistekli, iz ove institucije i kojima svaki podzakonski akt, odluka, rješenje ili bilo čije djelovanje moraju biti potčinjeni. Ne može i ne smije ovdje ili u visokoškolskoj ustanovi doći do okolnosti u kojima pravo i zakon neće ništa značiti, a došlo je. Primjena zakona nije stvar nečije dobre volje, pravilna primjena zakona je stvar obaveze i ja vas alarmiram na to da izvršite svoju obavezu i pozovete na pravilnu primjenu zakona sve oni koji sebe smatraju superiornijim od tog zakona. Hvala lijepa.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Da li predstavnici radnih tijela žele riječ? Ima li pitanja? Pitanja zastupnik Haris Zahiragić se javio prvi za pitanje.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajući, imao bih nekoliko pitanja.

Odluka koju smo dobili kao prijedlog Skupštini Kantona Sarajevo bi trebala da derogira Zakon o visokom obrazovanju, tako da želim pitati ministre i predlagača ove odluke ko je predlagač odluke, ko mu je kazao da se odlukom na ovakav način može derogirati zakonom propisana obaveza? Drugo pitanje, želio bih da znam tačno koji fakultet i koji dekan imenom i prezime dekana i nazivom fakulteta nije poštovao zakonsku obavezu, iako su svi drugi fakulteti to poštovali, pa nas je dovelo u situaciju da i drugi fakulteti koji su od ranije ispoštovali prestanu to poštovati, da ne bi oni bili suprotno zakonskim propisima. Koliko prosvjetnih inspektora ima trenutno aktivnih koji vrše svoju nadležnost u Kantonu Sarajevu. Da li je istina da samo jedna inspektorica ima čija je objektivnost upitna, u najmanju ruku. Četvrto pitanje koje želim pitati ministra, kako mislite da se jednom odlukom mogu primjenjivati dva zakona u odnosu na ono koji su studenti kada upisali koju godinu? Dakle, da li ste svjesni činjenice da se propis ukoliko pozitivnije rješava neko pravo primjenjuje, bez obzira kada su studenti upisani, tu ne govorim o studijskim programima, nego o načinu financiranja koji se može svake godine mijenjati. Član 5. koliko studenata ima koji bi bili ovim Zakonom tretirani, npr ovom odlukom tretirani od strane Stomatološkog fakulteta? Ja ću vam reći svega jedan, a njih stotine bi i dalje, stotinu tačnije, koji traže svoje pravo, ostali uskraćeni od oslobađanje od školarina. Pitanje za vas da li ste svjesni da je skupštinska većina koja i danas čini vlast, populistički promijenila zakon i donijela da studenti preko 8, pred izbore, će biti oslobođeni školarine, a danas na svaki mogući način Univerzitet u Sarajevu Stomatološki fakultet i evo, Vlada pokušavaju spriječiti realizaciju te mjere. I ostatak ću svakako u diskusiji. Hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zastupnik Muamer Bandić se javio, jel pitanje il' diskusija?

Izvolite, jeste se za pitanje javili? Izvolite, imate riječ.

Muamer Bandić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem. Evo, kolega Zahiragić je već u uvodu rekao jednu vrlo bitnu činjenicu. Pa evo, i ja samo da postavim ministru pitanje. Je li mi ovom odlukom ustvari rješavamo pitanje koje bi trebalo da se odnosi na ovaj međuprostor primjene dva zakona? Okolnost dakle, da su studenti

po jednom zakonu, dakle, ušli u pravo i na bazi tog zakona potpisali ugovore, a onda u međuvremenu je stupio na snagu zakon, dakle u upisnom roku je stupio drugi zakon na snagu, koji je dao evo da kažem, kao pravni osnov određenim univerzitetima i dekanima da ne postupe po Zakonu iz 2017. ili 18.godine. Ono što mene zanima jest sljedeće, ukoliko postoji ugovor sa studentima, dakle taj ugovor je važeći, on se nije izmijenio, vjerojatno je potrebno bilo da se unutarnjim aktima izmijeni Statut ili osnivački akt koji bi tek kada se izmijeni, omogućio izmjenu ili aneks ugovora. E sad me zanima sljedeće: je li mi ovom odlukom ustvari želimo da se primjeni Zakon iz 2017 godine ili ustvari pokušavamo da ovom odlukom utičemo na važeći Zakon iz 2020, koje je već godine, novi zakon? Jer ukoliko to pokušamo uraditi, ovo kako je kolega Zahiragić rekao da odlukom mijenjamo zakon, ne znam koliko će nam to biti pravno valjano. Pa evo, tražim odgovor.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Vujović.

Vedrana Vujović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajuća. Još jednom dobro večer. Ja bih imala nekoliko pitanja, ne bih se ponavljala dosta njih je vezano za ovo što su prethodnici govorili, ali evo prvo pitanje će biti da li Vlada Kantona Sarajevo od Skupštine Kantona Sarajevo zahtjeva da ovom odlukom direktno prema Univerzitetu u Sarajevu zatraži način da se direktno ošteti Budžet Kantona Sarajevo, s obzirom da ova sredstva u ovom iznosu na budžetskoj stavci Univerzitet u Sarajevu uopšte nisu predviđena u ovom iznosu? Drugo pitanje da li postoji mišljenje Zakonodavno-pravne komisije Skupštine Kantona Sarajevo i Komisije za budžet Skupštine Kantona Sarajevo po ovom pitanju? I možda najvažnije, koje je mišljenje rukovodioca Univerziteta u Sarajevu, odnosno Rektorata na potencijalnu implementaciju, ako se ova odluka u ovakvom tekstu usvoji na implementaciju iste, s obzirom da očigledno postoje neki i pravni vakuumi i neki zakonodavno-pravni problemi prilikom implementacije ovakve odluke, odnosno mi ćemo dovesti, možemo se dovesti u situaciju da odluka koju Skupština donese da bude jača od zakona koji je ista Skupština osvojila u septembru, odnosno krajem augusta prošle godine. Toliko, ostalo ću u diskusiji. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Marjanović.

Damir Marjanović (poslanik/zastupnik)

Ja vam se zahvaljujem. Odluka je napisana tako kako jeste i moram postaviti pitanje ministru da mi jasno precizira na koje ljude se odnosi prethodni zakon, na koje ljude se odnosi sadašnji zakon i da mi samo pojašni da li je takva odluka koja je donesena u skladu ili kontra člana. 179 stav 2) u kojem se jasno kaže da akti donijeti na osnovu zakona i podzakonskih propisa iz prethodnoga zakona se primjenjuju do donošenja podzakonskih akata u skladu sa novim zakonom. Znači, molio bih da bi pojašni, da li, ja koliko shvatim, ova odluka je kontra ovoga člana i znači odlukom se derogira zakon. A u diskusiji ću se vrlo rado vratiti na ovaj član, samo da spomenem da smo prilikom donošenja zakona rekao da će ovaj član biti problematičan i izvor velikih problema, i to je ona stavka koje sam govorio da četiri puta pričamo u zadnje tri godine o istoj stvari zbog loše donesenog i napisanog zakona u ovom članu.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Hašimbegović.

Marijela Hašimbegović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se dopredsjedavajuća. Koristim priliku da pozdravim sve naše studente, da im kažem da nisu sami, da mi je jako žao što su prošli ovaj najteži ispit nepravde sa kojim su se suočili. Moje pitanje je usmjereno prema premijeru Vlade Kantona, da li ste identificirali odgovorne koji su napravili ovu situaciju o kojoj sada raspravljamo? Drugo pitanje odnosi se ko je i na koji način stavio u zabludu cijelu Skupštinu Kantona za vrijeme usvajanja Budžeta Kantona za 2023. godinu, jer na analitičkoj kartici Medicinskog fakulteta morao je pisati iznos vlastitog prihoda za koji su oni morali znati šta je izvor vlastitog prihoda, tako da u tom kontekstu je nemoguće da ste tu informaciju mogli sakriti od zastupnika u tom vremenu. Toliko. Hvala lijepo.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Petrović.

Kristina Petrović (poslanik/zastupnik)

Ja imam samo pitanje prema ministru da li je Ministarstvo razmatralo inicijativu koju sam ja nedavno ispred Kluba SDP-a podnijela za autentično tumačenje člana 31 stava 5) Zakona o visokom obrazovanju? Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Šaljić.

Jasmin Šaljić (poslanik/zastupnik)

Ja bih ovaj, da mi donesemo zakonitu odluku da ovi divni mladi ljudi ne dođu u situaciju, da nam neko ospori ovu odluku. Koliko ja znam, zakon se mijenja zakonom. Pa da se opet ne desi situacija da umjesto da ih stimuliramo, zaposlimo pogledajte o čemu mi raspravljamo, a u deficitu smo sa ljekarima, ovo su budući ljekari. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Ja bih zamolila sada ministra ako može da odgovori na pitanja i premijera, pošto je i on imao nekoliko pitanja. Hvala. Premijer Uk.

Nihad Uk (premijer)

Hvala dopredsjedavajuća. Dakle, jedno pitanje koje se odnosilo na mene od uvaženi zastupnice Hašimbegović. Dakle, ko je kriv? Ovaj, krivca nema. Dakle, faktički, Skupština Kantone Sarajevo je usvojila zakon, a u međuvremenu, kada je stupio na snagu, krenula je upisna godine i napravio se procjep između par dana, dakle, dva zakona koji su stupili na snagu, odnosno drugog zakona koji je stupio na snagu. Ono što je bitno napomenuti da se Univerzitet obavezao, odnosno da donese provedbene akte 6 mjeseci, 6 mjeseci poslije stupanja na snagu. Međutim, nisu doneseni. Tako da smo se našli u ovoj situaciji gdje moramo na ovaj način da rješavamo nastalu situaciju. Tako da ko je kriv, uzaludno je sad pokazivati, upirati prstom ko je kriv? Mi danas moramo da riješimo ovu situaciju u interesu studenata koji nisu krivi, oni nisu krivi. Eto, to je to. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Ministar Krstić, izvolite.

Pavle Krstić (ministar)

Okej, hvala. Koliko se sjećam prvo pitanje zastupnika Zahiragića kaže ko je predlagač ove odluke? Ova odluka, odnosno autor je donesena u suglasju sa pravnim timom, sa Ministarstvom pravde, sa saradnicima za visoko obrazovanje, koji su detaljno proučili sve raspoložive dokumente koje su imali na raspolaganju. Dijelom je premijer rekao da je osnovni problem bio u tom jednom vakuumu između dva zakona, ali s druge strane je opet vrlo jednostavno kako da kažem, zaključiti da je vrijeme donošenja novog zakona koji je donesen usred upisnog roka onemogućilo, odnosno napravilo najveći problem, dakle, da se morala onda faktički postupati po važećem zakonu po kojem su studenti upisali, odnosno po kojem su zaključili ugovor. Sljedeće pitanje je bilo koji dekan nije poštovao odluku. To je prilično jasno svima, a to je dekan sa Stomatološkog fakulteta. Sljedeća stvar, koliko je inspektora prosvjetnih? Ja koliko znam, koliko i zastupnik Zahiragić isto, da ima jedna gospođa inspektorica, ne znam sad tačno ime, zašto ih nema više, to je pitanje za inspekciju. Što se tiče dva zakona, kažem, i tu je stvar vrlo jasna. Studenti su upisali, studenti koji su u 21/22 ispunili, znači uslove za oslobađanje i prilikom upisa u 22/ 23 su mogli jedino znači, mogao se jedino tretirati zakon, prethodni zakon, znači po kome su oni ovaj na osnovu koga su i potpisali ugovor o studiranju. Koliko je studenata ovaj sa ovom, da kažem koliko je studenata u ovoj odluci da kažem tretirano. Moguće je da mogu biti tretirani nekih 427 studenata, a da li će se i kako će se, ja sad u ovom trenutku nemam podatke o tome, tačno, tačne podatke o tome koliko studenata i kakvi su njihovi prosjeci, te stvari u ovom momentu to ima, to postoji zapravo samo na ovim organizacionim jedinicama. Ovaj da vidimo dalje. Pitanje zastupnika Bandića u međuprostoru između dva zakona, na neki način smo to da kažem sadržano u prethodnom odgovoru. Zašto je to tako došlo? Zašto Senat nije primjenjivao na odgovarajući način ove, da kažem odluke iz zakona. Vrlo je jednostavno, jednostavno Senat i Univerzitet nisu imali vremena da postupe pod novom zakonu, prvo što je donesen usred uspisnog roka, drugo što nisu urađeni Statut i ostala akta. Ugovor sa studentima je, naravno, mislim sasvim očekivano i logično, zasnovan na zakonu iz, na prethodnom zakonu. E sad, da li da se mijenja zakon iz '22. Ili primjena zakona, to ja stvarno ne mogu odgovoriti na to pitanje, to je više pravna stvar. Što se mene tiče, ja smatram da zakon iz '22 nije ovaj dorečen, da nedostaje upravo ovi prateći popratni dokumenti kao što su Statut i ostala akta po kojima bi se trebalo postupati. Dakle, to je što se toga tiče. Sljedeća pitanja su bila zastupnice Vujović da li je Vlada Skupštine Kantona tražila mišljenje, mišljenje Rektorata? Da li će se oštetiti? Ja koliko znam da Vlada nije tražila mišljenje Rektorata, mišljenje o ovoj odluci, a ovo je prije toga bilo da li će se oštetiti Budžet Kantona Sarajevo? Ovaj, e sad, ne znam kako bih govorio na to pitanje. To su. Baš ste onako što se tiče budžeta. Žao mi je. Tu nije naš ministar financija koji bi to možda bolje mogao da odgovori. Predlažem inače, na ova pitanja koja prevazilaze da kažem moje kompetencije, pitanje budžeta, pitanja nekih pravnih stvari, da te odgovore dostavimo pismenim putem, jer ja u ovom trenutku jednostavno na ta pitanja ne mogu odgovoriti. Zastupnik Marjanović je pitao. Da li je? Opet to maločas sam rekao to su pravne stvari koje ja sad trenutno napamet, ne znam koji je zakon, koji član 179. Nemamo, mislim ono, nemamo ni ministricu pravde tu. Zašto nemamo? Mislim, ovo je malo predugo trajalo, vidjeli ste i sami, koliko je trajalo vezano ovo za, kako se zove saobraćaj, i za ove zaključke koji su, znate i sami, kad su doneseni, tako da predlažem ono, znači ove odgovore koje ne možete sad dobiti od mene, da ih pripreмимо, da ih dobijete u što je skorijem roku u pismenoj formi. Šta dalje imamo? Zastupnica Hašimbegović pitala je zapravo, pitanja su bila upućena premijeru. Zastupnica Petrović. Da li je, da li je razmatrana inicijativa za autentično tumačenje? Ovaj mi smo razmatrali sve inicijative i zbog hitnosti i zbog toga da izađemo u susret studentima, da se jednostavno studenti ne bi oštetili donijeli smo odluku kako, odnosno ovaj prijedlog odluke kako smo donijeli. Ovaj dalje je bilo pitanje samo da vidim koje je dalje je bilo pitanje. Šta smo imali dalje? Ne mogu da, ako bi možete pomoć. Bilo je još pitanja. Pretpostavljam da vjerovatno niste u potpunosti zadovoljni ovim odgovorima. Sa druge strane

bila je ovaj situacija takva da je trebalo izaći podhitno studentima ovaj u susret da se riješi da kažem ova situacija i da se izbjegne nepravda prema našim mladim kolegama. Otprilike bi to bilo za sada. Ja vas molim i preporučam za strpljenje, tako da sve odgovore možete dobiti pismenim putem u najskorijem roku.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Otvaram raspravu. Zastupnice Izetbegović.

Sebija Izetbegović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se. Dakle, moram priznat da mi je bilo tužno slušati ministra koji odgovara na ovakav način, još mi je tužnija činjenica da je student tu, predsjednik SPUS-a koji to sluša, u kome nas ministar upravo obavještava da nije kompetentan za pravni dio, a nije kompetentan ni za ekonomski dio, a ministar je za visoko obrazovanje. To je potpuno nevjerovatno. Ako nije kompetentan, mislim da je morao priskrbiti ovdje prisustvo ministrice pravde i ministra za ekonomiju jer je znao šta je na dnevnom redu. Studenti nemaju dovoljno vremena da čekaju, čuli ste predsjednika SPUS-a koji je rekao da su vrijedni studenti ispolagali sve ispite i da im je sad uslovljeno plaćanjem mogućnost da diplomiraju. Dakle, nemaju oni puno vremena da čekaju, to uplaćivanje ili ne uplaćivanje praktično uslovljavanje njihovog mogućnosti da diplomiraju. Također je čudan jako odgovor koji nam je ministar dao u vezi sa upitom koji je trebalo do upute Rektoratu u kome je rekao da Senat i Univerzitet, citiram, sve sam zapisivala: "Senat i Univerzitet, nisu imali vremena da se bave ovim pitanjem". Ja, evo, sad postavljam pitanje ministru, a postavljam i Vladi Kantona Sarajevo i premijeru Uku, čime se Senat i Univerzitet bave ako se ne bave studentima i njihovim gorućim problemima? Studenti o kojima sad govorim su najvrjedniji studenti na fakultetima medicinske grupacije, to su studenti koji su ostvarili 8 i više prosjek. To su ljudi čiji roditelji odvajaju novac za njihovo školovanje, veliki broj te djece uopće ne živi u Sarajevu, oni nisu iz Sarajeva, dolaze, plaćaju stan, plaćaju hranu, imaju odvojeni život i vrijedno uče i rade i polažu ispite. Čime se bavi Senat Univerziteta i Rektorat ako se ne bavi takvom djecom? I ovo nije jedini problem zapuštanja, zapuštanja najvažnijih mladih ljudi u ovoj zemlji. Problem je i 34 mlada specijalista i specijalistkinje kojima premijer Uk već dugo obećava ugovor o radu koji njima po zakonu pripada. Prije 20, 15, 20 dana je ministrica za rad rekla da će već sutra to biti gotovo i, naravno, nikad nije bilo gotovo. Ja sam danas dobila zamolbu da kažem mladim mljekarima da ne izađu na proteste jer da će im to ovih dana obezbjediti. U razgovoru sa premijerom nezvanično sam saznala, saznala da tu neće skoro biti obezbijeđeno. Dakle, kakav odnos prema mladim ljekarima ima Vlada Kantona Sarajevo, koji su na konkursu dobili specijalizaciju, ima isti i prema studentima i budućim specijalizantima. Da li je odnos prema ovim ljudima, studentima, budućim ljekarima ono što treba da pokaže da oni trebaju napustiti zemlju? I ko će snositi odgovornost za ovakav odnos u kome nas ministar o visokom obrazovanju obavještava da Senat i Rektorat nemaju vremena da se bave ovakvim pitanjima. Zahvaljujem se.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Replika zastupnica Kapo.

Belma Kapo (poslanik/zastupnik)

Hvala. A ko će zastupnice Izetbegović snositi odgovornost za sve specijalizante koje ste, kojima ste onemogućili pravo da urade specijalistički staž na Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu? Otjerali ste nas u Mostar, otjerali ste nas u Tuzlu. Kanton Sarajevo je 70 % financijer Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu. Toliko.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Odgovor na repliku zastupnica Izetbegović.

Sebija Izetbegović (poslanik/zastupnik)

Molim vas, lijepo, ja bih voljela da su ovdje na profesionalan način razgovara, ovo je na nivou trača, u protivnom zastupnica da točno objašnjenje ko je otjeran i ko ga je otjerao, eksplicite mora dati tačan odgovor na ovo što je govorila.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Odgovor na repliku zastupnica Kapo.

Belma Kapo (poslanik/zastupnik)

Sigurno vi niste osoba koja meni može reći ovdje u ovoj Skupštini kao zastupnici, da ja kažem eksplicite odgovor. Dakle, evo, ja ću vam reći. Meni ste poslali odgovor koji ste vi opečatili da Klinički centar Univerziteta u Sarajevu nema, nema kapacitet da primi mene na specijalistički staž.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Marjanović.

Damir Marjanović (poslanik/zastupnik)

Duboko uvažavam i ovu diskusiju trebaju da vode, ali ne na ovoj tački. Molim predsjedateljicu da se vratimo na ovu konkretno, jer ovaj problem čekaju mnogi studenti da se riješi. Nek mi ne zamjere kolegice. Uvažavam njihovu diskusiju, predlažem da je nastave, ali ne na ovoj tački. Hvala velika.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnik Zahiragić.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem predsjedavajuća. Dakle, da bi javnost koja prati ovu Skupštinu bila upoznata, ja ću, kao i obično historijski kontekst ove teme dati, jel.

Još 2016, neka me neko ispravi ako griješim, Skupština Kantona Sarajevo je usvojila Zakon o visokom obrazovanju u kojem su propisali da najbolji studenti dobivaju status redovnih po svom uspjehu tokom studiranja. Dakle, da mogu oni vanredni samofinancirajući, koji su upisali kao takvi vrijednim radom i marljivim, dobrim prosjekom, dobiti status redovnih, oni bi upali po tom zakonu na mjesto onih koji nisu bili tako dobri studenti i gubili su taj status redovnih. Nažalost, zbog nedostatka volje, kako vlasti u Kantonu, Sarajevo, kako Univerziteta u Sarajevu i pojedinih fakulteta, ta odredba se nije implementirala. Dolazimo do predizborne kampanje, da budem do kraja otvoren, pred Opće izbore 2022 godine. Realan problem visokih školarina zbog toga, zbog čega mi je razgovaramo ovdje najviše o Stomatološkom fakultetu? Zato što je netko stavio 7000 školarinu na Stomatološkom fakultetu, ukinuo uslove teške za prijem i napravio veliki broj studenata po 7 hiljada gledajući ih isključivo kao finansijsku dobit, pa kasnije ih je veliki broj na birou, itd. To ima puno dalekosežnije posljedice za društvo od samog studiranja tih studenata na Univerzitetu u Sarajevu. Pored toga, Medicinski fakultet koji je također poprilično skup i još neki drugi fakulteti, javila se jednostavno potreba u koroni kada je veliki broj ljudi ostajao bez posla da se najbolji studenti na adekvatan način prepoznaju kroz

zakon. Nije to bilo davno, kolega Marijanović je u pravu, on je bio jedan od rijetkih tadašnjih vladajućih, zapravo pozicionih zastupnika, koji je apelovao, upozoravao, čak i molio da bez jasne financijske konstrukcije ne donosite takvu odredbu jer će u perspektivi, tj danas zbog te odredbe se desiti određeni problemi na Univerzitetu u Sarajevu. Naravno, u jeku predizborne kampanje, u želji za nekoliko glasova, neodgovorni pojedinci u ovoj Skupštini su usvojili takvu vrstu odredbe. Međutim, ni tu ne nastaje problem. Veliki broj fakulteta, tj najveći broj fakulteta na Univerzitetu u Sarajevu je, svako na svoj način, primijenio tu odredbu zakona. Ko nije želio primijeniti tu odredbu zakona? Onaj koji je na stotine studenata, samofinancirajućih bez prijemnog ispita po 7 hiljada maraka primio na Stomatološki fakultet. Ministar nije želio da izgovori, ja ću izgovoriti, dekan Stomatologije Muhameda Ajanović, čije je ime očito ne smijete ni izgovoriti, on je evidentno pravi ministar visokog obrazovanja, pravi ministar pravde, pravi rektor Univerziteta, pravi predsjednik Upravnog odbora Univerziteta u Sarajevu, zato što mu je daidža rođeni predsjednik Upravnog odbora kojem ste vi produžili mandat, a zbog kojeg sam ja radi nezakonitog rada još tada, kao student i aktivista studentski podnio ostavku u Upravnom odboru. Dakle, ovo urušavanje sistema na UNSA ne traje pola godine, traje godinama. A zašto je gospodin Ajanović dobio privilegiju da ruši sistem u Kantonu Sarajevo i zašto ste mu to dopustili? Zato što je bio predsjednik Ad hock komisije koja je trebala da progoni ljude na Univerzitetu u Sarajevu nezakonito. Jel to trampa bila? Neka znaju studenti i roditelji, da se Muhamedu Ajanoviću može da radi i šta i kad hoće, jer je bio predsjednik Rifata Škrijelja, komisije koja treba pravi progone po Univerzitetu u Sarajevu. I to svi znate i na hodnicima govorite, a ovdje šutite i ne smijete ime izgovoriti, odrasla ljudi. Ja ne znam imate li imalo dostojanstva i časti. Stotine ljudi meni dolazi ovdje studenata i roditelja koji su u svojim budžetima planirali to ili nisu planirali 7000 i neko uzme nogom Zakon i nabije ga i mi sada sjedimo u 9,00 zato što je jedan pojedinac veći od sistema, jel? Zato što ima bliske veze sa podzemljem i sa pravosuđem pa ga ne smijete spomenuti. E, pa da vam kažem gospodo, ima nas hrabrih koje ne može zastrašiti ni jedan odnos sa bilo kojim pravosudnim organom, ni jedan pozicija moći, ni tabloidi kojima pojedinac upravlja. Vas to plaši, ali evo hvala Bogu, okupilo se dovoljno ljudi i u vlasti i opoziciji, dakle, nije samo Haris Zahiragić, nego imamo ljude, vidjet će kroz diskusiju u nastavku sjednice koji ne žele da šute na to. I šta smo, dobili smo situaciju Kanton Sarajevo da je cijeli sistem Univerziteta taocom dva čovjeka kojima ste dali faraonske ovlasti aktuelnim zakonom. Jesmo li tada upozoravali da se to ne smije raditi? I, pazite, to nije dovoljno? Dekan sam sebe prijavi inspekciji. To kažete ne znate? Znam ja. Dalila Hakalović, izvjesna inspektorica koja je protiv mene, by the way podnijela krivičnu prijavu da vršim na nju neprimjereno uticaj zato što sam postavio poslaničko pitanje. Naravno, Tužilaštvo je to odbacilo. Ako pogledate personalne odnose, inspektorice i dekane, vidjet ću da je dekan ušao u dubinu sisteme u Kantonu Sarajevo i da vi nemate vlast u svojim rukama i prijavljivajući sam sebe, on kaže inspekcija mi ne da da vratim pare ili da ne naplatim 7000 djeci i njihovim roditeljima. I vi to znate, na marginama Skupštine govorite, ne znate šta ćete sa tim ljudima, ali ovde, jednostavno se desi amnezija. Došla je istina, nestalo je laži. Mi ćemo u ovoj Skupštini stvari nazivati pravim imenima, pa kome se sviđa ili ne sviđa, nama to apsolutno nije stalo. Sada sam dao pravu genezu problema. E sada da vidimo kako ćemo to riješiti. Ja sam podnio zaključak prije par mjeseci ovdje i radi istog problema. Usvojili smo ga jednoglasno da se studenti koji su postigli odgovarajući uspjeh po zakonu, tj preko 8. prosjek oslobode školarine. Na osnovu ovog zaključka Senat Univerziteta je donio neku polu odluku, tako da se izrazim, iako formalnopravno, se to ne može desiti, pa je opet ista inspekcija radi istog tog Stomatološkog fakulteta rekla da se to ne može implementirati, zaključak Skupštine i odluka Senata, koji, kako kaže ministar, nije imao vremena da se bavi tom temom. Zanimljivo. Čime bi se Senat Univerziteta trebao baviti ako ne studentima, ministre? Ukoliko zaista mislite da se nisu bavili tom temom, insistiram od vas da u skladu sa zakonskim nadležnostima vršenja nadzora nad Univerzitetom u Sarajevu, pokrenete sve formalne aktivnosti da smijenite

rukovodstvo Univerziteta u Sarajevu ukoliko se ne bave studentima, što ste sami ovdje rekli. To vjerojatno nećete uraditi, ni vi, ni premijer Uk, koji se ponašate kao da ste sa Marsa pali, predali ste institucije izvan Kantona Sarajevo, predali ste moć odlučivanja izvan Kantona Sarajevo. I onda nama kažete ovdje kako ništa ne znate, a znate sve, i znate vi da vi znate sve, i znamo mi da vi sve znate, sada neka i zna javnost da svi znate. Evo, studenti mi mašu glavom ponosni zato što je njihov prethodnik, oni su moji nasljednici u studentskom aktivizmu, zbog toga ovako emotivno govorim, brani njihova prava i branit ćemo ih i ja i Klub SDA uvijek. Ova odluka koju ste predložili, osim što je nezakonita, je da u najmanju ruku kažem, prevarantska spram tih roditelja i studenata. Ja ne znam ko i kako je nagovorio predsjedavajućeg Okerića da stavi svoj potpis na ovaj pamflet koji ne rješava ništa. Želite istovremeno, primjenu dva zakona koja će rezultirati time da se jedan student na Stomatologiji oslobodi te školarine. I da se kupi još dva, tri mjeseca, da se ljudi umore više i kako je kolega Dević ispravno kazao da se studenti nastave reketarit zajedno sa svojim roditeljima. Shodno tome, tražim od vas, da kako kroz diskusiju, a kasnije ćemo mi to na pauzi koju ćemo tražiti kada završe diskusiju, kada vidim, da li su ostali zastupnici iz ostalih klubova usput negdje našli hrabrost da misle svojom glavom, možda i svi zajedno, formulirati adekvatnu odluku. Da li će to biti, koja je kolegica Jelena rekla zahtjev za autentičnim tumačenjem, Kristina izvinjavam se, ili će biti zahtjev za hitnom sjednicom na kojoj ćemo po hitnom postupku izmijeniti taj jedan član zakona i sve studente koji su preko 8. prosjek napravi uvesti u to pravo i platiti novcem kojeg ima na pretek u Kantonu Sarajevo, barem za ovu godinu, pa u nastavku napravite sistemsko rješenje, a ne populističko, pa nećete morati plaćati tolike novce. Možda vama koji imate platiti po tri, četiri hiljade, 7000 nije mnogo, a ako zamislite porodicu koja je poslala dvoje djece u njihov glavni grad da žive i povrh svih troškova života, još 7 hiljada da plate, to nije mal novaca, to je novac koji ljudi, većina građana BiH ne može imati. I ok, ako su loši studenti, neka plate, a ako smo rekli mi toj djeci budite najbolji, mi ćemo vam platiti školarinu i na ovakav način da ih prevarimo, to već prevazilazi granicu poziciono-opozicionih odnosa, tu dolazimo u jednog licemjerstva, do jedne prevare i do jednog reketarenja građana i, kako su ispravno studenti rekli, stavljanja ruku u njihov džep. Jedino moguće rješenje sada kada ste zamutili vodu toliko da se ne može vidjeti čak ni na najvećim dubinama kada čovjek zaroni, ne može se snaći bivši ministar, bivši rektor i profesor ne zna što ste napisali ovdje, koliko ste zamutili sve da bi spasili samo jednu instituciju i samovolju jednog čovjeka. Sada je rješenje da svi studenti koji su u prošloj godini ostvarili prosjek preko 8 budu oslobođeni prošlogodišnje školarine. Jedino moguće rješenje. Koji je put za to treba da nađu ovdje te pametne glave, ti veliki borci za prava građana, za socijalni status roditelja, za status najboljih studenata. Ako nas ovdje 35 kojih nema, i to treba da znaju roditelji koji ovo gledaju, pola zastupnika nema u sali, opozicija sjedi cijeli dan i čeka ovu tačku da bi se na adekvatan način bavila ovom temom. Čast ovima koji sjede cijeli dan ovdje iz pozicije. Moramo naći rješenje. Jedno je autentično tumačenju kojim ćemo protumačiti da 20 % najboljih jesu svi oni koji su preko 8 prosjeka, to je jedan način prevazilaska ovog problema, sa svakako sankcijom za one koji su nas natjerali da pored vrlo bitnih tema za građane Kantona Sarajeva se moramo baviti ovim u pola deset, a roditelji već 2 mjeseca ne znaju da li mogu potrošiti tih četiri, pet hiljada već štede retroaktivno ili posuđuju ili dižu kredite ili prodaju auta. Ne mogu imati ljudi empatiju koji zarade tri, četiri hiljade za nerad na jednoj sjednici tokom mjeseca. Treba razgovarati sa ovim narodom. Trebate osjetiti puls građana, pa ćete razum da nije 7 hiljada malo. Vidim neke face cinične, kao da ja populizmom se ovdje bavim. Ovo je sve osim populizma, ovo je suštinska tema. Apelujem i plediram na vas da nađete minimum, pogotovo na ove muškarce, minimum one je stvari koju tamo gdje sam ja odrastao se naziva hrabrost, pa da progovorite o ovoj temi, da ne budete žrtve i taoci pojedinaca bahatih koji su u vašem zaigravanju politikom u Kantonu Sarajevo pristali na vaše nečasne igre, pa im na ovakav način vraćate. Ima jedna kolokvijalna izreka, narodna, ja često volim se pozvati na narodne izreke,

iako možda to ne bi trebalo da bude u Skupštini korišteno, ali jednostavno sam čovjek iz naroda, pa ne mogu da odolim. Došla cica na kolica, došla maca na vratanca, zakucala vama vaša mečka pred vratima, stvorili ste Frankenštajne usvajanjem propisa, davanjem prevelikih ovlaštenja. Dobili ste u kampanji tu temu koju ste željno preželjkivali, dobili ste odluke Visokog predstavnika, nametnuti ste na vlast. Sada se morate suočiti sa posljedicama takvih odluka. Namjerno šutim da vidim, da čujem tišinu. Ova tišina koju sam čuo kada sam šutio 10 sekundi mi ulijeva nadu da u ovoj sali ipak sjede hrabri, časni i česti ljudi, da će kolegica Kapo, na primjer, koja je bila dobar student, kako kaže, razumjeti potrebu studenata koji su najbolji i podržati ovu diskusiju, da će kolege iz Naroda i Pravde i kolega koji je predsjednik Komisije za mlade, razumjeti ovu potrebu, pa da će podržati, kolege iz Stranke za BiH svakako će podržati, jer kroz pitanja sam vidio da je njima puno važniji status građana nego njihova pozicija u vlasti, ja im na tome se zahvaljujem kao opozicioni zastupnik, kolege iz DF-a, također, oni su nama opozicija i mislim da na ovakav način rada vrlo brzo neće više biti opozicija. Apelujem nakon kritike da ne bude, da završavamo to u negativnom tonu na vas, da ovu odluku zaboravimo što smo vidjeli, da predsjedavajući Okerić traži odgovornost onoga ko mu je poslao da ovo potpiše. Ovime je poniženo, ne znam ko je, predlagatelj Elvedin Okerić, nije potpisao, ali su ga službe potpisale. Ovo je sramota za jednog predsjedavajućeg Skupštine u drugom mandatu. Molim vas, razumite ovu temu na najozbiljniji mogući način. Budite kolegijalni, imajte razumijevanje za studente, njihove roditelje i dajte da zajedničkim snagama, kako smo one mjere ranije, donesemo rješenje na zadovoljstvo svih studenata, svih roditelja, svih građana i možda, nažalost, par bahatih pojedinaca na UNSA koje ste vi napravili i sa kojima je krajnje vrijeme da se vi obračunate. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Krivi navod, zastupnik Bandić.

Muamer Bandić (poslanik/zastupnik)

Hvala, pa ne mislim da su sada službe da kažem odgovorne, oni koji pripremaju ove akte, ove materijale, mislim da je ovo sada politika i stvar opredjeljenja Vlade u kojoj formi želi da donese neki akt, tako da evo samo kolegi Zahiragiću, ne mislim ja da su sada odgovorni, treba Okeriću ovdje, da dođe kao predsjedavajući, da preuzme, da vodi samu sjednicu i da iznađemo najbolje rješenje. Ne trebamo prebacivati odgovornost, dakle na službenike. Oni rade svoj posao onako kako im se kaže. Ne možemo od njih očekivati sada da oni budu tu voditelj procesa. Hvala.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Vujović.

Vedrana Vujović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem dopredsjedavajuća. Evo, ja sam i kroz pitanja nekako načela svoju diskusiju i ona se, uz upravo tiče ove donošenja odluke Skupštine, kad potencijalne odluke o oslobađanju povratu školarine za studenta Univerziteta u Sarajevu na osnovu zakona koji je isto Skupština Kantona usvojila i meni kao zastupniku koji je ovo prvi mandat i koji možda nema iskustva toliko kao pojedini zastupnica ili članovi Vlade nekako mi zvuči nelogično.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Mislim da ste prepeli kolegicu jer ste i mene ovdje. Zastupnik Zahiragić.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Koristim ovu govornicu da ministru unutrašnjih poslova, Upravi policije, Tužilaštvu Kantona Sarajevo, prijavim prijatnju Muhameda Ajanovića koja mi je stigla sada SMS porukom u kojoj mene kao zastupnika naziva mafijom zato što sam rekao istinu, citiram: " Harise i ostali, nisam vam ja kriv što niste polagali ispite itd. Završava, smatrate da sam pogriješio znate adresu, vi ste obična mafija itd i na porodice". Šta ova skraćenica itd i na porodice znači? Koristim, dakle, pravo javnosti da pozovem organe gonjenja da me zaštite od čovjeka koji je u bliskim odnosima sa mafijaško-pravosudnim strukturama u Kantonu Sarajevu, ne zato što se bojim, nego što me strah da ovu poruku neće poslati i ostalim zastupnicima i na takav način vas cenzurisati. Ponavljam, došla je istina, nestalo je laži.

Danijela Kristić (Dopredsjedavajuća)

Zastupnica Vujović, molim vas da nastavite.

Vedrana Vujović (poslanik/zastupnik)

Još jednom zahvaljujem, pa evo, ja ću se ponoviti ovo što sam rekla, to jeste da i kroz pitanja da je zaista nevjerovatno da Skupština Kantona Sarajevo danas treba da donese neku odluku koju će možda izmijeniti odredbu zakona, što je nekako meni zaista ko ne zastupniku koji nema možda toliko političko iskustvo, ili prvi put sam izabrana u Skupštinu predstavlja, čini mi se, suludom i nekako nerealnom. Iz kojeg razloga? Kroz materijale koje smo dobili u prilogu ove odluke i u razlozima donošenje iste, postoji niz nelogičnosti prilikom samog usvajanja Zakona o visokom obrazovanju u prošlom mandatu, ali ja se zaista ne bih time bavila. S obzirom da je zakon usvojen i Zakon je objavljen u Službenim novinama i stupio je na snagu 16. septembra prošle godine, kolega je rekao uoči izborne kampanje, ne bih ni na taj način to onako etiketirala. Smatram da je načinjen veliki propust, s obzirom da je to i prethodna ministrica visokog obrazovanja, nauke i mladih spomenula, da je upis na fakultet počeo 12. septembra, a Zakon je stupio na snagu 16. septembra. Nama se kao Skupštini Kantona i Vladi Kantona Sarajevo vrlo često dešavaju ovakve stvari. Ja sam pomno pratila perthodni saziv Skupštine kao građanka Kantona Sarajevo i mogu reći da je nekako, da smo navikli da ako Skupština donese zakon, i on se primjenjuje ili ne primjenjuje, da Vlada donese neku odluku, onda se to umjesto izmjene zakona i nekako se to izbalansira nešto kratkotrajno. Smatram da je to u potpunosti pogrešno. Ovu Odluku Vlade, imajući u vidu studente i ovu jednu agoniju kroz koju prolaze, ne samo studenti kao pojedinci, nego njihove porodice, s obzirom da se radi o velikim svotama novca, Vlada je dala neku odluku koja je ima dobro nastojanje, ne možemo reći da nema i da je ona u potpunosti loša, međutim, potrebno je iz mog nekog iskustva i prema saznanjima, uraditi rebalans budžeta i na taj način osigurati, odnosno locirati novac, da se ovaj iznos, koji sad već prelazi 1,5 milion maraka, osigura za povrat i školarina i da se nagrade zaista vrhunski studenti koji su na ovakvim fakultetima i Medicini, Stomatologiji ostvarili vrhunski uspjeh. Imamo jednu praksu dugogodišnju da Kanton Sarajevo jednom odlukom ili zakonom ili članom zakona ima intenciju da nagradi nadarene studente, a onda se ta izvrsnost konstantno kažnjava. I ja ne mogu, dovedena sam zaista u mnogo nekih pitanja kako zapravo da se mladi ljudi koji odluče da dođu u Sarajevo i da studiraju i provedu naredne tri, pet, šest ili možda i više godina života u Kantonu Sarajevo da se obrazuju, kako da se oni osjećaju i da li je, s obzirom da je Grad Sarajevo kandidat za Europsku prijestolnicu mladih, kako zapravo ti mladi ljudi mogu da se osjećaju da su nekoj Europskoj prijestolnici ako se njihova prava na izvrsnost koju su ostvarili u toku akademske godine budu kažnjavana na ovaj način? Također, ne bih mnogo diskutovala zaista o samoj proceduri usvajanja, nisam bila lično prisutna, ali mi je upalo za oko u obrazloženju prethodne ministrice da se propust desio jer nije bilo vremena za amandmane. Ja koliko sam upoznata iz ovih istih materijala koja je javnost dostupna na web

stranici Skupštine Kantona Sarajevo, da je Zakon o visokom obrazovanju trebao biti usvojen krajem jula prošle godine, no, međutim, sjednica je prekinuta i tek je u drugom nastavku 30. augusta usvojena. Znači, propust nije na pitanje, odnosno na odgovor premijera Uka ko je kriv, nije niko. Postoji krivac, postoji krivac, očigledno u skupštinskoj većini iz prethodnog saziva, ali ja opet ne bi ni u Skupštinu ni u Vladu da upirem prstom, ovo je očigledno dugogodišnji problem, ne samo studenata i ne samo Zakona o visokom obrazovanju, nego i fakulteta kao organizacionih jedinica i na kraju krajeva, jednog opšteg sistema gdje mi naše studente očigledno tjeramo ili pod a) da ne studiraju ili pod b) da odlaze iz Bosne i Hercegovine. Evo, zaključiti ću zaista ovu diskusiju, ne bih da oduzimam puno vremena i kasno je, ali zaista postavljam pitanje svima nama, a naročito Skupštini, rukovodstvu Skupštine, Vladi Kantona Sarajevo do kada će Kanton Sarajevo kažnjavati izvrsnost studenata na Univerzitetu Sarajevu? Hvala.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujemo se zastupnici Vedrani Vujović.

S obzirom da me spominjao kolega Zahiragić imam potrebu da repliciram i da mu odgovorim, evo ga, upravo ulazi, pa mi je drago da i on čuje, a da čuje i javnost. Neće uspjeti svojim spinovima i svojim predstavama predstaviti javnosti konkretno odgovornost predsjedavajućeg Skupštine za usvajanje ili neusvajanje ove odluke. Ova odluka se priprema ovako, svaka se odluka ovako priprema, nakon što ju Skupština usvoji tad je predsjedavajući potpisuje. Tako kolega Zahiragiću to što pokušavate da napravite ovdje predstavu na način da prozovete predsjedavajućeg Skupštine i da se pitate kao javno zašto je on potpisao. Nisam završio, dok završim. Pitate se, iščuđavate se zašto su materijali pripremljeni u skladu sa procedurom? E s tim se vi iščuđavate i još u tom čudu kao mene ima potrebu da spominjete, međutim to vam neće proći. Dok sam god ja ovdje, ja ću vam odgovarati istinom na neistinu.

Odgovor na repliku kolega Zahiragić.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Predsjedavajući Okeriću čini mi se da su vam loše interpretirali, da ste vi loše razumjeli ono što sam ja rekao? Ja sam rekao da se čudim kako su vaš potpis, kako ste im vi dozvolili, ja sam ministra pitao ko je pripremio.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Tu nemam mog potpisa.

Haris Zahiragić (poslanik/zastupnik)

Pazite da završim, molim vas. Ja sam pitao ministre i ministar mi je odgovorio da je ovu odluku spremio tim pravnika itd, vjerojatno sa Stomatološkog fakulteta. Ja sam kazao da me čudi kako su stavili vaše ime, vi ste kao predlagač odluke formalno nama dostavili materijal. Nisam ja mislio potpis, nego sam mislio prijedlog draft odluke koji bi u slučaju usvajanja bio potpisan. Dakle, vi ste ovaj materijal delegirali i na dnevni red kao predsjednik kolegija u ovom formatu, ne želeći na vas staviti odgovornost za ovu odluku, vjerujući da ćete vi biti zajedno sa nama u argumentaciji da studentima zaista treba omogućiti ono što smo im obećali. Dakle, ne da vas nisam optužio, nego sam optužio one koji su na ovakav način pokušali pripremiti odluku i vas na neki način pokušao amnestirati i ograditi od ove odluke, želeći da vjerujem da vi sa njom niste suglasni jer je pod a) nezakonita i pod b) ono što je možda još važnije, prevarantska. Hvala vam.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Hvala kolega Zahiragiću.

Tražim pauzu od 5 minuta.

NASTAVAK NAKON PAUZE

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Nastavljamo rad sjednice Skupštine Kantona Sarajevo. Za riječ se javio premijer Nihad Uk.

Nihad Uk (premijer)

Hvala predsjedavajući.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Poslovnička intervencija, zastupnik, zastupnica Izetbegović.

Sebija Izetbegović (poslanik/zastupnik)

Zahvaljujem se gospodine Okeriću i evo, zahvaljujem se što ste mi dali riječ. Zahvaljujem se što ste mi dali savjet da prijavim nadležnim institucijama policijskim prijetnju koju sam dobila na telefon. Dakle, tri prijeteće poruke istog sadržaja kao i gospodin Haris Zahiragić od iste osobe zbog toga što se zalažemo da ste studentima vrati novac. Evo, hvala vam, drago mi je što ovo gledaju i roditelji i studenti. Hvala lijepo.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Premijeru, javili ste za riječ.

Nihad Uk (premijer)

Predsjedavajući u kontekstu konsultacija koje smo imali upravo nas dvadesetak zastupnika, ja predlažem i povlačim ovu tačku dnevnog reda, uz Zaključak koji smo dogovorili da se, jel, pretpostavljam, jednoglasno usvoji na ovoj sjednici kako bi otkočili ovaj proces u kojem se studenti par fakulteta nalaze. Hvala.

Elvedin Okerić (Predsjedavajući)

Zahvaljujem se premijeru, a sada predlažem već dogovoreni zaključci Skupštine Kantona Sarajevo.

1. Skupština Kantona Sarajevo zadužuje Vladu Kantona Sarajevo da svim samofinansirajućim studentima koji su položili sve ispite u prethodnoj akademskoj godini 2021/2022. godina sa prosjekom 8,0 i većim izvrši plaćanje školarine u 2022/2023 godini.
2. U slučaju da su studenti ove kategorije već izvršili uplatu sredstava, obavezuje se Ministarstvo financija Kantona Sarajevo da im izvrši povrat uplaćenih sredstava.
3. Zadužuje se rektor i Senat Univerziteta u Sarajevu da u toku od sedam dana dostave Ministarstvu financija tačan spisak studenata koji ispunjavaju gore navedene uslove sa pripadajućim rješenjima o povratu sredstava.

Molim službu da se, odnosno zastupnike da se izjasne, a službu da pripreme anketu za izjašnjenje.

Zaključujem glasanje, molim službu da objavi rezultate glasanja.

Za je glasalo 27 zastupnika, protiv i suzdržanih nije bilo.

Konstatujem da je Skupština usvojila ovaj Zaključak.

Ovim smo iscrpili dnevni red današnje Prve hitne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo. Zahvaljujem se na radu.